



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (817) RUGSEJO — SEPTEMBER 23

• 1965 metai • 15 centų

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Keliaujantis žmogus

„Per pasaulį keliauja žmogus“, — toks yra motto vieno gražiausių B. Brazdionio eilėraščių. Viskas pasaulyje yra laikina ir praeinama. Griūva net karalių sostai. Vysta balčiausios lėlijos žiedas, bet žmogaus dvasia yra nemari. Balta kaip žiedas ir žydra kaip dangus, ji keliauja per amžius; keliauja, nešdama savyje gėrio ir blogio pradus, bet siekdama nugalėti blogį. Žmogaus dvasia turi nugalėti savyje žmogų — gyvulį, nes pavirtęs į gyvulį žmogus nebebus tikru žmogumi ir išnyks nepalikęs gėrio pėdsakų. Likusios tamsios dėmės liudys apie sudužusį jo gyvenimą.

Amžių eigoje geriausi žmonijos protai bandė spręsti klausimą, kaip išlaikyti žmogų žmoguje? Ir susikūrė trys didieji to išlikimo ramsčiai: Bažnyčia, šeima ir mokykla.

Per daugelį šimtmečių pagrindiniu žmogiškumo ramsčiu buvo Bažnyčia. Jos autoritetas buvo negincijamas. Ji diktavo gyvenimui. Jos sukurtose filosofijoje žmogus augo, brendė ir mirė. Bet atėjo nauji laikai, ypač XX šimtmetis su savo nepaprastu civilizacijos augimo greičiu. Atėjo žmogaus išrastoji mašina, kuri daug ką galėjo padaryti tiksliau, negu jos išradėjas. Žmonių masės nebeapėjė taip greitai plėtotis, kaip mašina, ir pradėjo atsilikti. Žmogus susipainiojo vertybėse ir pateko į krizę, nutolo nuo krikščionybės. Tame vyksme Bažnyčios įtaka sumažėjo.

Šeima amžių eigoje buvo kita tvirtovė, saugojanti ir ugdanči žmogų žmoguje. Tradicinėje patriarchalinėje santvarkoje autoritetas ejo žemyn natūralia tvarka nuo tėvo per motiną į vaikus. Autoritetu remiantis ugdyti žmogų žmoguje nebuvo sunku. Bet atėjo XX šimtmetis. Civilizacijos pažangos greitis pasidarė toks didelis, kad tik jaunas sūnus ar duklė pajėgė su juo lenktyniauti. O tėvas nebeįsėdė bepajėgė savo tradicines pažiūras pritaikyti naujosios civilizacijos formoms. Susidarė paradoksas. Sūnus jau labai jauname amžiuje kaikiuriose srityse sugebėjo su tėvu diskutuoti, pasiginčyti ir net nesutikti. Sūnui pradėjo rodytis, kad jis gudresnis už tėvą, o tėvui darėsi liūdna matant, kaip sūnus savo išmintimi ejo tik materijos viršūnėmis, mažai tesirūpindamas dvasine giluma, kuri kaip tik ir palaikė žmogų žmoguje. Tame visame nesusipratime šeimos autoritetas, tas didelis gerojo auklėjimo ramstis, krito.

Ir taip šiandieną pagrindiniu ugdymo veiksmu liko mokykla. Daugiausia i mokyklą šiandien yra sudėtos žmonijos išsilikimo viltys. I mokyklą šiandien visi žiūri su lūkesčiu ir baimingu klausimu: ar ji pajėgė žmogų žmoguje išlaikyti? O gal, net ir mokyklai sušlubavus, žmonijai nebeliks kitos išeities, kaip pavirsti i civilizuos gyvulius, kurie gudriomis priemonėmis išnaikins vieni kitus? Šitokioje šviesoje šiandien mokyklai duodama vienas ilgiausias galimas mokinio laikas, didžiausios galimos pinigų sumos.

Mokslo metų pradžioje visi, kurie vaikų turime ir kurie neturime, stovime prieš baimingą klausimą. O mums tas klausimas dvigubai didesnis, nes laukiame iš mokyklos dvigubai didesnio patarnavimo. Laukiame iš mokyklos, kad ji mūsų vaiką išugdytų ne tik žmogumi, bet ir lietuviu. Jei mokykla bent iš dalies to uždavinio neatliks, tai galbūt ateis laikas, kad per pasaulį nebekeliaus ne tik lietuviai, ber ir apskritai žmogus tikrąja žodžio prasme.

A. R.

ROMOJE PASKELBTA NAUJOVĖ

Rugsėjo 14 d. popiežius Paulius VI atidarė ketvirtąją Vatikanų santarybos sesiją Sv. Petro bazilikoje Romoje. Savo atidaromojo kalbo popiežius paskelbė staigmeną: įsteigimą Katalikų Bendrijos senato, kurį sudarys įvairių kraštų vyskupai. Tai naujas dalykas, kurio buvo pageidauta praėjusioje Vatikanų santarybos sesijoje. Jose buvo priimtas nutarimas, kad vyskupai, esą vienybėje su Romos vyskupu, sudaro kolektyvinę Bendrijos vadovybę. Paulius VI tą nutarimą patvirtino ir pasiryžė jį įvykdyti. Jis paskelbė sudarysias sinodą, kuris bus nuolatinis popiežiaus patariamasis kolektyvas. Jo nariais bus atskirų kraštų bei sričių vyskupų konferencijų deleguoti, popiežiaus patvirtinti atstovai ir Romos kūrijos vadovaujantieji pareigūnai. 15% narių bus paskirti paties popiežiaus. Kraštai, turintieji mažiau kaip 25 vyskupas, galės išrinkti vieną atstovą; turintieji mažiau kaip 50 — du; turintieji iki 100 vyskupų — tris, o turintieji virš 100 — keturis vyskupas. Taigi JAV, kuriose yra 270 vyskupų, sinode turės tiek pat atstovų, kiek ir Italija, kur yra 400 vyskupų. Italijos vyskupai, žinoma, turės daugiau atstovų, nes sinodan jeis kaip Romos kūrijos pareigūnai. Manoma, kad pagal šias taisykles sudarytas popiežiaus sinodas turės apie 200-300 narių. Jis bus kviečiamas popiežiaus i posėdžius, o jo nutarimai taip pat bus tvirtinami arba netvirtinami popiežiaus. Posėdžių darbotvarkė irgi bus pateikta popiežiaus. Taigi, būsimos sinodo galia nebus didelė, tačiau moralinių požiūrių ji bus labai reikšminga. Ateityje, keičiantis popiežiams, ji gali keistis ir stiprėti. Jau dabar tas sinodas, sudarytas iš įvairių kraštų vyskupų, reikš visų vyskupų dalyvavimą Katalikų Bendrijos valdyme: antra, jis turės artimesnį ryšį su visais katalikų kraštais: trečia, atsvers labai jau išaišką, romos kūrijos savo tarptautinių pobūdžių; ketvirta, turės itakos i daugelio klausimų vienokį ar kitokį sprendimą; penkta, nebus reikalo dažnai šaukti visuotinę santarybą. Be to, būsimasis sinodas gali turėti itakos i kardinolų kolegijos, nuncijų ir net popiežiaus rinkimų pertvarkymą.

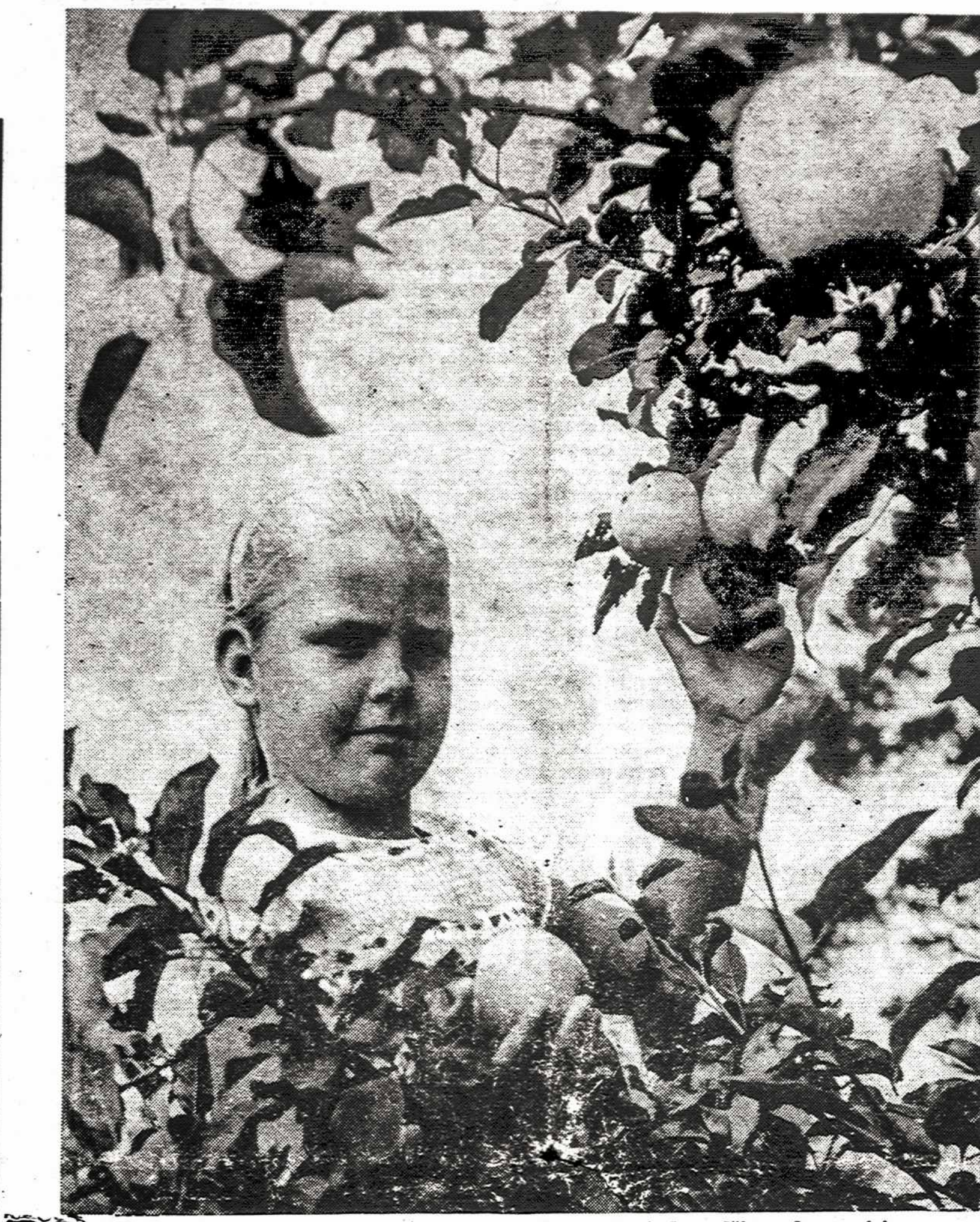
Kada naujasis sinodas bus sudarytas, popiežius nepasakė. Spėjama, kad po Vatikanų santarybos pabaigos. Šiuo metu visi užimti santarybos darbais, kurie šioj sesijoje buvo pradėti svarstyti religinės laisvės.

Kodėl i Jungtines Tautas?

Ryšium su pradėtu organizuoti laisvųjų lietuvių žygį i Jungtines Tautas, kai kas kelia klausimą, ar verta tai daryti? Esą vargu ar galima i to tikėtis laukiamo laimėjimo, ypač šiuo metu, kai vyksta karai Vietname ir Kasmire. I tai žygiui rengti komitetas atsiliepė tokiu paaiškinimu:

„Beveik visi tokie klausimai jau buvo atsakyti birželio mėnesį paskelbtame manifestacijoje plane: būtent — tikslas yra, ypač šiemet ypatingai pabrėžti, pademonstruoti, jog laisvųjų lietuvių valia ir pažiūra i Lietuvos nepriklausomybę nėra nei pasikeitusi, nei susivyravusi. Masės valia geriau paliudijama masinėmis priemonėmis, negu vieno asmens net ir geriausiu moksliniu darbu, kurio naujas savo vietoj negincytina. Lietuvis bylai reikia išties tarptautinės viešosios nuomonės palankumo. Jungtinės Tautos yra beveik visos žmonijos viešosios nuomonės oficialioji reprezentacija, jos simbolis, taigi ir trumpiausias kelias jai pasiekti. Jungtinių Tautų centras yra Niujorke, todėl čia vieta tuo keliu naudotis.“

Lietuvos nepriklausomybės priešininkams ar ja nesuinteresuotiems laikas Lietuvos bylai judinti niekad netinkamas, tačiau mums priešinagai — visada tinkamas, o ypač nepraleistinas apytilyai šiemet, kai Lietuvos pavergėjai stengiasi įtikinti tarptautinę viešąją nuomonę, jog per 25



Einant i mokyklą reikia ne tik knygų, pieštukų, bet ir brandžių rudens vaisių...

Slaptos varžybos Kremliuje

Vakarus pasiekia žinios, kad Kremliuje nėra taip ramu, kaip iš tolo atrodo. Nuo Chruščiovo nuvertimo vyksta paslėpta kova dėl valdžios. L. Brežnevus, dabartinis kompartijos gen. sekretorius, nelaukiamas stipria asmenybe. Manoma, kad jo pasilikimas valdžios viršūnėse tėra laikinai. Jo vieton veržiasi jaunesni kandidatai. Labiausiai minimas kandidatas yra Aleksandras Selepius, kuris suvaidino reikšmingą vaidmenį Chruščiovo nuvertime. Jis yra pasireiškęs kaip tvirtos rankos vyras, veiklus partijos viršūnėse ir turis jaunosios komunistų kartos vadų pasitikėjimą. Kai kas reišė nuomonę, kad

valdžion gali grįžti Chruščiovas, nes dabartinių vadų politika, bandanti susitaikyti su Kinija, nieko gero neduodanti, tik mažinanti Sov. Sąjungos prestižą. Kaip žinoma, Chruščiovas buvo užsimojęs pradėti kietą politiką su Kinija, bet kiti Kremliaus ūlai jos pabūgo ir bevelijo nuvertinti Chruščiovą nei pradėti šaltąjį karą su Kinija. Pastaruoju metu Chruščiovo sveikata susvyravo (išgulejo ligoninėje 3 savaites su tulžies pūslelės uždegimu ir neteko 26 svarų svorio), ir jo grįžimas vargu bejmanomas, juoba, kad ir amžius kalba jo nenaudai. Daugiau šansų pasilikti valdžioje turi tylūs Kosyginas, kuris laikomas nusimanančiu ypač ūkiniuose reikaluose, kurie šiuo metu Sov. Sąjungoje yra gerokai pašlije.

Rytinio S. Amerikos ruožo (su Illinois ir Ontario imtinai) lietuvių kolonijų geografinė padėtis reikalauja iš jų labiau, negu iš tolesniųjų, rūpintis i tiesioginių dalyvavimų demonstracijoj. Iš kur kitur, iškaitant ir kitus kontinentus, ekskursijų nesitikima, bet ir ten tautiečiai kviečiami dalyvauti manifestacijoj bent i tolo. Būtent: a. prisidėti aukomis bei bilietu i ženkliukų išsigijimui; b. atsiųsti specialiuose susirinkimuose priimtus solidarumo su manifestacija pareiškimus. Viską siųsti: Comm. to Rest. Lithuania's Ind., 29 West 57 St., Tenth Floor, New York, N.Y. 10019, USA.

Pasaulinės parodos rengėjai Montrealyje pranešė, kad visi darbai atliktami pagal planą, net anksčiau, kaip buvo suplanuota. Buvo bijomasi, ar iš viso parodos paruošiamieji darbai galės būti atlikti laiku, nes didžiausius sunkumus sudarė padidinimas parodai sklypo, kurio reikėjo užpilti žemėmis. Atrodė, kad Montrealis savo parodos įvairumu neatsilikus nuo Niujorko, kur pasaulinė paroda baigiasi šią vasarą.

Jaunųjų pastangos

Jaunųjų ekonomistų idėjos, nežiūrint senosios gvardijos opozicijos, sklinda vis drąsiau. Pasak „U.S. News & World Report“, pagaliau paaiškėjo, kad Sov. Sąjungoj kolektyvinė žemės ūkio sistema per tiek metų nepadarė jokios pažangos: javų derlius i vieno hektaro nėra didesnis kaip caro laikais. Taigi, nežiūrint traktorių ir visos kolchozinės propagandos, žemės ūkis Sovietų Sąjungoje tebėra nenašus. Tai rodo ir pastarųjų metų masinis kviečių importas i Kanados, Prancūzijos ir kitų kraštų. Už kviečius sovietai turi mokėti aukso — apie 500-600 milijonų dol. Kasmet sovietai pagamina aukso 200-250 mil. dol. vertės. Šios aukso atsargos buvo gerokai sumažintos 1963, 1964 ir 1965 m. Ryšium su visu tuo kyla mintis grįžti i privačių ūkių sistemą. Rytų Europos komunistinių valstybių vadai aiškiai pasuko ta linkme, o Lenkija jau seniai atsiskė kolchozinės sistemos. Sov. Sąjunga dar nedrįsta to padaryti, bet jaunieji ekonomistai vis drąsiau kelia kolchozinės sistemos silpnumą. Pvz. „Komsomolskaja Pravda“ š.m. rugpjūčio 7 d. nr. paskelbė straipsnį antraštė „Kas esi, žemės šeimininke?“ Jame nesiloma grįžti i privačių ūkių sistemą, bet sakoma, kad didesni derlius galimas tik tada, kai ūkininkas jaučia atsakomybę už derlių. Anot autoriaus, „tos atsakomybės stokos negali atstoti jokia agronominė ar visuomeninė kontrolė.“

Kodėl varžybos?

Slaptoji Kremliaus kova vyksta ne vien dėlto, kad valdžion veržiasi jaunesnės ir stipresnės asmenybės. Taip pat ne vien dėlto, kad Kremlius turi turėti valdovą — carą arba diktatorių. Kovą vyksta ir dėlto, kad sovietinė ūkio sistema negali išbristi iš sunkumų. Ligi šiol vis buvo skelbiama, kad kolektyvinei sistemai reikia ilgesnio laiko, kad ji tik tada atnešiantį pranašautą gerovę. Deja, pranašystės nepasitvirtino. Per 40 metų ji buvo visur įvesta prievartos būdu, turėjo pakankamai laiko įsistiprinti, bet rezultatai menki. Sovietų ekonomistas Libermanas ir kiti jau kelia mintį sušvelninti kolektyvinę sistemą, daugiau žiūrėti i pelną ir paisyti paklausos — pasiūlos dėsnių, kurie veikia Vakaruose. Šią linkmę remia jaunieji sovietų ekonomistai, jų tarpe ir min. pirm. A. Kosyginas. Ju nuomone, reikia decentralizuoti planavimą, įvesti pelno sistemą bei lankstesnes kainas, išplėsti rinkų naudojimą, duoti daugiau paskatų naudos kolchozų bei imonių vadovybėms ir darbininkams. Senesnieji stalininkai su tuo nesutinka ir mano, kad reikia tik sumoderninti ūkinį planavimą, panudojant net elektroninius įtaisus, ir sustiprinti kompartijos įtaką ūkinėje srityje.

Bedarbių klausimas

Nors oficialiai skelbiama, kad Sov. Sąjungoje nėra bedarbių, tačiau tikrovėje yra kitaip. Pastaraisiais metais bedarbių skaičius gerokai padidėjo, ir šiuo metu net specialiasis mokyklas baigusiems sunku gauti darbą. Mat, darbininkų mases labai padidino po karo gimusi karta, šimtai tūkstančių demobilizuotų karių ir plintanti mechanizacija imonėse. Vien 1962-64 m. laikotarpyje gimnazijos kursą baigusiu skaičius pasoko nuo 400.000 iki 1,4 milijono. Jaunimas iš kolchozų bėga i miestus ir pramonę. Visos imonės nuo 1957 m. yra įpareiškintos (Nakelta i 9 psl.)

Jaunimo kongresas Padėkos savaitgalyje

Ilgąjį Padėkos Dienos savaitgalį, spalio 8-10 dienomis, Torontuje vyks pirmasis Kanados lietuvių jaunimo kongresas. Parengiamieji darbai jau eina i pabaigą. Rengėjų komitetas Torontoe dirba labai intensyviai, kad pirmasis jaunimo kongresas gerai pavyktų. Jau baigiamas rengti kongreso leidinys, telkiami jaunųjų kūrinių parodai, daromos vaidinimų repeticijos ir t.t. Beveik visose Kanados lietuvių apylinkėse, kur yra veiklaus jaunimo, vyksta ruošia kongresui. Garbės svečiams išsiuntinėti specialūs pakvietimai. Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama remti jaunimo kongresą gausiu dalyvavimu visuose jaunimo rengimuose, ypač didžiąjame baliuje, kuris įvyks šeštadienį, 8 v.v., labai erdvioje Queen Elizabeth salėje. Iš kongreso rengėjų gauta ši

11 val. — simpoziumas — diskusijos paskaitos tema.

3 val. — Kanados lietuvių jaunimo sceninė programa. Dalyvauja devynių apylinkių jaunimas.

8 v.v. — kongreso didysis pobūvis Queen Elizabeth salėje (parodos aikštėje).

Sekmadienį, spalio 10 d.

11 val. — Prisikėlimo bažnyčioje iškilmingos pamaldos.

3 val. — Prisikėlimo parapijos salėje sol. L. Sukytės ir pianisto T. Gurevičiaus koncertas. Solistei akomponuoja muz. D. Skriniskaitė.

6 v.v. — banketas ir kongreso uždarymas Park Plaza viešbutyje, Bloor St. ir Avenue Rd.

Jaunųjų meno paroda

Kanados lietuvių jaunimo kongreso meno parodoje dalyvaus montreališkiai: G. Adomonis, D. Aneliūnaitė, K. Barteska, R. Barteskaitė, R. Piešina ir G. Vazalinskas; torontiškiai: R. Astrauskas, J. Batūraitė, R. Juknevičius, S. Jaskevičius, V. Malkauskas ir R. Renkauskaitė; R. Paulionis iš St. Catharines, J. Stonkus iš Delhi ir K. Vilčinskas iš Otavos. Visi jaunieji menininkai prašomi savo darbus atsiųsti neveliau spalio 1 dienos šiuo adresu: S. Kairys, 1 Grassmere Rd., Toronto 9, Ont. Tel. RO 3-2739. Tuo pačiu adresu prašoma kreiptis ir visais kitais parodos reikalais.

Savaitės įvykiai

PRASIDĖJES KARAS TARP INDIJOS IR PAKISTANO GREŠIA ISSIPLĖSTI. Jungtinių Tautų gen. sekretorius U Thant buvo nuykęs i Pakistaną ir Indijos sostines, bet grįžo nieko konkretaus nepasiekęs. Jis pasiūlė Saugumo Tarybai priimti nutarimą, reikalaujantį abi šalis tuojau sustabdyti karinius veiksmus; jei kariaujančios šalys nesutiktų, panaudoti ūkines ir karines priemones. Saugumo Taryba, apsvaursčius pasiūlymą, priėmė jo pirmąją dalį, bet nesutiko su bausmių panaudojimu. Taigi, jos nutarimas liko tik paprastu atsisakymu. Dėl jo kariaujančios šalys ne kiek nesijaudina ir bent kol kas karo veiksmų nemano sustabdyti. Jas labiau jaudina, ypač Indija, Kinijos įsiikšimas. Pastaroji pasiuntė ultimatumą Indijai, reikalaujantį išardyti karinius įrengimus Kinijos pasienyje Sikkhim srityje. Pradžioje terminas buvo duotas iki rugsėjo 19 d., vėliau pratęsė dar keletui dienų. Indijos premjeras Sastri pranešė parlamente, kad Kinija jau apsaudė Indijos teritoriją dviejose vietose. Jis pabrėžė, kad Indija kovos, tačiau iš kitos pusės pranešė pasiūlęs Kinijai sudaryti komisiją. Kinija kol kas apie tai nekalba ir nori išnaudoti Indijos — Pakistano karą savo politikai.

Nauji rinkimai V. Vokietijoje

neatnešė beveik nieko naujo. Juos laimėjo jau 16 metų valdanti krikščionių demokratų partija. Tiesa, ji viena daugumos neturi, bet ir toliau galės valdyti drauge su laisvųjų demokratų partija, vadovaujama E. Mendes. Negalutiniais duomenimis, kr. demokratai gavo 13.464.839 balsus, socialdemokratai 10.995.651, laisvieji demokratai 2.660.707.

Lenkijos premjeras Cyrankiewicz lankėsi Paryžiuje, kur viešėjo ištisą savaitę. Jis matėsi su visa eile Prancūzijos pareigūnų ir pačiu De Gaulle. Aptarė daugiausia prekybinius ir kultūrinius mainus. Prancūzija yra bene vienintelė Vakarų valstybė, kuri pripažino naująsias Lenkijos sienas, einančias Oderio ir Neisės upėmis.

Darbiečių partija Norvegijoje

pralaimėjo rinkimus. Ji turėjo anksčiau 74 atstovus parlamente, o dabar — 68. Kitų partijų talika turi 80 atstovų, ir jai pavesta sudaryti naują vyriausybę. Nauju premjeru pakeistas J. Lyng. Manoma, kad jo vyriausybė tės ir toliau įvestą socialinę tvarką, bet peržiūrės mokesčių ir kainų kilimo klausimą, nes daugiausia dėlto ir krito darbiečių (socialistų) vyriausybė. Reikia pabrėžti faktą, kad darbiečiai valdė Norvegiją 30 metų, o premjeru išbuvo 20 metų Einar Gerhardsen. Tik pastaraisiais metais jo valdžia ėmė netekti pasitikėjimo. Jau prieš paskutiniame parlamente darbiečiai valdė su socialistinės liaudies partijos dviejų atstovų pagalba. Dabar jie atsidūrė opozicijoj. Komunistų partija nepravedė nė vieno atstovo.

Amerikos politika puola ne tik priešai, bet ir savieji. Žymusis senatorius W. Fulbright, JAV kongreso užsienio reikalų komisijos pirm., kritikavo prez. Johnsono vyriausybę, kuri esą neteisėtai ir nereikalingai pasiuntusi kariuomenę i Dominikonų respubliką. Jo kritika atrodė nepagrįsta, nes šiuo metu kaip tik pradeda grįžti taika i Dominikonų respubliką. Laikinoji jos vyriausybė pamažėl įveda tvarką. Sukilėlių būriai, kurie telkėsi vienoje Santo Domingo miesto dalyje, jau skirstosi ir žymi dalis jų ginklu atiduota laikinajai vyriausybei. Galima būtų tik priekaištauti amerikiečiams, kad jie prisidėjo prie pastangų prievarta išgabinti žymųjį gen. Wessin v Wessin. Amerikiečių lėktuvus jį atgabeno i Miami neva konsulo pareigoms, bet generolas atsisakė nuo jų ir pareiškė pasipiktinimą amerikiečiais.

Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
 Tel. 368-6813

Rinkimai nulems abiejų didžiųjų likimą

Tik paskelbus naujus Kanados parlamento rinkimus, kurie turi įvykti lapkričio 8 d., žymi dalis Kanados spaudos ir opozicinės partijos pasisakė prieš L. B. Pearson sprendimą skelbti rinkimus šiais metais. Dauguma balsuotojų rinkimų irgi nenori. Rinkimai visiem yra nusibodę, nes tai jau penkti federacinės vyriausybės rinkimai 8 metų laikotarpyje. Jie paliečia ir valstybės išdą, nes kainuoja apie \$15 mil., ištuština partijų darbuotojų ir labiausiai kiekvieno kandidato kišenę. Rinkiminis vėjus įmanomas tik pasiturinčiam kandidatu. Pvz. Toronto Parkdale atstovas dr. S. Haidasz sako, kad jam praėjusieji rinkimai kainavo \$10.000. Pasak jo, dauguma kandidatų kreipiasi į banką, prašydami paskolos prieš kiekvienus rinkimus. J. Walker, Toronto York Centre atstovas, kuriam praėjusieji rinkimai kainavo \$24.000, sakosi paskutinę skolą dalį bankui sumokėjęs tik prieš metus laiko. Ši kartą visi kandidatai bandys išsiversti su mažesniu sumom. Nors didesnė dalis rinkiminių išlaidų padengia partija ir turtingesnieji pramonininkai, tačiau nemaža suma privalo turėti ir pats kandidatas.

Kaikuri spauda pasisako prieš rinkimus šiais metais ir dėlto, kad jie daromi dar senų rinkiminių apylinkių, kurios buvo nustatytos 1951 m., tvarka. Visos rinkiminės apylinkės Kanadoje pertvarkomos pagal gyventojų skaičių. L. Pearson paskelbė, kad vyriausia rinkimų įstaiga nėra pasirošusi rinkimus praveisti pagal naujas ribas. Esą reikėtų laukti iki 1966 m. galo.

Kodėl dabar?

Kodėl tad skelbiami rinkimai tokiu metu, kai jų niekas nenori? Pagrindinis L. B. Pearsono motyvas, kad Kanada ir parlamentas susiduria su didele problema, kuriom spręsti yra reikalinga vienos partijos dauguma. Čia yra ir tiesos, nes paleistasis parlamentas buvo nedarbingas ir tai tik dėl konservatorių ir kitų partijų priešinimosi vyriausybės planams. Geriausias pavyzdys — vėlavos gincas. Paskutiniame parlamente iš 265 atstovų liberalai turėjo 127, konservatoriai — 92, naujieji demokratai — 18, kředitistai — 13, socialiniai kředitistai — 9, nepriklausą partiją — 2.

Atlyginimai nukentėjusiems Vokietijoje

Jungtinių Tautų Augštojo Komisarų Pabėgėlių Reikalams atstovas V. Vokietijoje pranešė Čikagos L. B. socialinio klubo valdybai, kad prašymai gauti atlyginimui iš Bundesverwaltungsamit Koelne, Vokietijoje, kol kas sulauktyti, iki augščiausias teismas padarys atitinkamą sprendimą. Naujas atlyginimų įstatymas parlamento yra priimtas, bet jo paskelbimas atidėtas. Asmenims, kurie, remiamiesi 1960 m. spalio 5 d. sutartimi, padavė prašymus atlyginimams gauti, — naujas įstatymas reikšmingas tuo, kad atbėgėlių būtų teismine priklausomybė bus iš naujo pertvarkyta. Atmetus prašymą, bus galima įteikti skundą specialiam atlyginimų teismui Koelne.

Adv. Jos. Grilliches Niujorke (kaunietis) atsiuntė soc. klubo val-

dybai raštą ir naujojo įstatymo fotostatine kopiją. Tame rašte jis aiškina paragrafą VI, kuris Vokietijos parlamento yra priimtas, bet prezidento dar nepasirašytas. Pagal tą paragrafą, jei karo metu nukentėję Vokietijoje padavė prašymus atlyginimams gauti pagal augščiau minėtą sutartį, tai tie prašymai bus sprendžiami pagal naują įstatymą. Socialinio klubo valdyba ne vienu atveju yra padėjusi savo tautiečiams tuose reikaluose. Pvz. vienam iš P. Amerikos augštojo komisaro buvo pripažintas atlyginimas, bet nukentėjusis praleido terminą. Klubo valdybos tarpininkavimu jis gavo nemažą pinigų sumą. Yra ir daugiau panašių atvejų.

Opozicijos ginklai

Konservatoriai ir jų nenuverčiamas vadas J. Diefenbakeris turi irgi nemažą ginklų prieš liberalus. Iš jų didžiausias: nesąžiningi pareigūnai augštoje vietoje. Teisėjo Dorion tyrinėjimai atsiliepi ir rinkimus liberalų nenuaudai. Vakary provincijos, nors ekonomikai ir yra sustiprėjusios, niekad nepasitiki ir nepasitiki Ontario partijų šulais. Ūkininkai, nors ir gauna milijonus už parduodamus kviečius, vistiek lieka konservatyviais ūkininkais, o Diefenbakeris — jų atstovu.

Iš ateinančių rinkimų gal bus kraštui tik viena didesnė nauda. Jais baigsis Pearsono — Diefenbakerio dvikova. Gal abiem partijoms vadim šie rinkimai yra paskutiniai. Diefenbakeriui greitai bus 70 metų, o Pearsonui — 69. Be to, pralaimėjusios partijos vadas, atrodo, greitai turės pasitraukti tuoj po rinkimų. Tas išeis visiem ir naudą. Nepaslapstis, kad abiem partijom reikia naujų vadų.

Mūsų vaidmuo

Mums, ateiviams, kiekvienai rinkimai yra gana patogus laikas atkreipti kanadiečių dėmesį į save ir pavergti krašto problemas. Rinkimų metu visi kandidatai iškalbės ir taikosi prie rinkėjų. Reikėtų ta progą išnaudoti. Lietuviai per daug laiko sugaistai bepolitikuodami savo tarpe. Kodėl neįsijungti į vietines partijas ir ten pasimaityti bent rinkimų metu? Sudarytos pažintys tiks visam laikui. Tai išeina į naudą. Kitos tautybės panašias progas labiau išnaudoja. Turėtų tą padaryti ir lietuviai.

V. K.

Jakobas sovietų tarnyboje

A. RYMANTAS

A. Jakobas, buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas, piliečių apsaugos departamento direktorius, užsienio reikalų ministerijos ir Eltos pareigūnas, veik nuolatiniš vadaus reikalų ministerijos konsultantas, atėjo kompartijai talkinti Lietuvą apspjaučyti.

Kompartijai, minint 25 metų Lietuvos pavergimo sukaktuves, pavyko pagauti tik dvi žuvelės: Kazimierą Masiliūną, buv. švietimo viceministrą, ir Antaną Jakobą bei panaudoti jas jų pačių tvarkytoms sritims niekinti. Nei vienas nesukelia pasigėrėjimo, kai stoja į rungtynes save apspjaučyti. Joks garbingas žmogus šio kelio nepasirenka, jei jis atsakingas ir dar negauiamas pamisimo šešėlių.

Tolimas šūvis

A. Jakobas, 1941 m. ištremtas į Altajaus kraštą, ten sulaukęs 1962 m. pensijos, tačiau negrįžęs Lietuvon, staiga praėjusiais metais atsikelia į savo kraštą. Jis, lyg karštingas pagautas, po krašto laksto ir net pas savo brolių Baisogaloje tik pernakojo. Kojų nesušilęs Kaune, Vilniuje, taksi pasisamandęs, dumia į Uteną. Galima numanyti jo atvykimo tikslą, tačiau negalima suprasti jo pasigyrimo buvusiomis pareigomis ir nerviškomis kelionėmis po ilgą nesimatymo. Panašus pasimetimo ženklo buvo ir "Tiesa", kuri pradžioje jo atsiminimus pavadinu "Po daugelio metų", o jau tęsinius įvardino "Praeitį prisiminus".

A. Jakobas "atsiminimai" yra nervingas trūkčiojimas, prikamšytas iš pašalio tikslų datų, kurios liečia sovietų mokius. Juodosios rankos įsikišimą liudija ir šios ištraukos:

Taip, be abejoj, socializmas gali žmonijai duoti daugiau, negu kapitalizmas.

Urbšys dar 1956 metais man siūlė

rašyti apie praeitį, bet aš nesutikau. Dabar gi galvoju kitaip.

Ten, Amerikoje, matyti, kalama ir lietuvių jaunųjų galvas, kad buržuazinė Lietuva buvo kone rojus žemėje. O juk aš žinojau, koks buvo Lietuvoje gyvenimas caro laikais, mačiau ją taip pat kaizerinės Vokietijos okupacijos laikotarpiu 1918 metais, grįžau galutinai į Lietuvą 1920 metais ir čia gyvenau iki pat antrojo pasaulinio karo pradžios. Todėl ir norisi kokią papasakoti iš praeities.

Matydamas dabartinį lietuvių tautos gyvenimą, milžinišką krašto pažangą visose srityse ir žinodamas, kad užsienyje kai kurie buvę buržuazinės Lietuvos veikėjai stengiasi idealizuoti buržuazijos valdymo dvidešimties metų laikotarpį, pasakodami nebūtinai tikrai, manau, kad turiu visiškai atvirai ir objektyviai papasakoti, kas gi buvo toji buržuazinė Lietuva, kuriai tarnavau dvidešimt metų. ("Tiesa", nr. 129)

Nereikia stebėtis, kad gyvenimas Altajaus vergų darbo stovykloje jį ištikino socializmui esant pranašesni už kapitalizmą. Šį klausimą galima palikti atviru, nes nežinia apie kokią socializmą ir kapitalizmą jis šneka. Atrodo, kad jis teizno tik šiuos du socialinės santvarkos kryptis.

Jis tvirtina, kad Juozas Urbšys jam siūlęs rašyti atsiminimus, bet jis nesutikęs. Kieno vardu jis siūlė? Kodėl Urbšys nepasakojus latvio Munterio, Latvijos užsienio reikalų ministerio pavyzdžiui? Pagaliau kas privertė Jakobą pakeisti nuomonę? Šie klausimai palikti atviri.

Iš kur A. Jakobas, gyvendamas Barnaule, žino kokią užsienio lietuvių daro ir net galvoja? Ar jis viliasi kokią ištikinti, kad ir ten kas paseks jo siūlymu džiaugtis lietuvių tautos pavergimu, bolševikų ir nacių vykdytu lietuvių tau-

tos žudymu, Stalino kruvinu siautėjimu, įvedimu kompartijų dvarų, kuriuose lietuvių teliko engiamais įniais?

Dabar atkreipkime dėmesį į A. Jakobą pažadą būti nešališku.

Agitpropas rašo A. Jakobą ranka

Kompartija teikė A. Jakobą šiuviui didelės svarbos. Keturių, kartais šešių puslapių, dienraštyje, kuris Chruščiovą nuvertus kiek geriau redaguojamas, bet vis dar blankus ir nykus, dėti šias atsiminimų paklodes rodo ypatingą uždavinį. "Nešališkas" A. Jakobas antrąją atsiminimų paklodę pradeda šiais žodžiais: "Užsienio imperialistams padedant, Lietuvos buržuazija ėmė stiprinti savo pozicijas, kad galėtų kovoti su revoliuciniu darbininkų judėjimu" ("Tiesa", nr. 130). Viename sakinyje jis sugeba padaryti eilę klaidų, kurios skolinios iš J. Žiugždos, Maskvos samdinio, žodyno. Lietuvių tautos išspraudimas ir buržuazinis rėmus yra pirmoji klaida. Užsienio imperialistinės valstybės iš tiesų padėjo puolimais beprasikiečiančios lietuvių tautos politiniams poleikiams užgnaužti. Lenkai, vokiečiai ir rusai jau anuo metu siekė lietuvių tautą pavergti. "Revoliucinis darbininkų judėjimas" buvo Maskvos agentai, kuriems nerūpėjo savo krašto praeitis, dabartis ir ateitis. Net 1940 m., raudonajai armijai atsilinks, lietuvių tautoje tiek mažai teatsirado "revoliucionierių", kad Maskvai prireikė pašaliečių prisitaikėlių tautos.

Atsiminimai paženklinoti neruotu šokinėjimu nuo temos prie kitos, paviršutinišku šliaužimu, parenkant duomenis nepriklausomai Lietuvai niekinti.

Jis mini kovų metu karo stovio įvedimą, vėliau buvusį piliečių teisų siaurinimą, tarpusavio (Nukelta į 9 psl.)

AMERIKIEČIŲ ŽVALGYBOS KATASTROFA

KUBOS INVAZIJOS PASLAPTYS

Pavėluotas sprendimas

San Roman pranešimai, savaimes suprantama, tuojau pat buvo persiųsti į Vasingtoną ir į Baltuosius Rūmus. Nors prez. Kennedy nebuvo linkęs brigados išsikėlimą paremti JAV karinėmis pajėgomis, bet taipogi nelaimė valandą nenorėjo jos palikti Castro valiai ir malonei.

Trečiądienio vidurdienį amerikiečių karo laivynas Karibų jūroje gavo įsakymą pasiūsti žvalgybinius lėktuvus ir du naikintojus į Kiaulių įlanką. Jie Baltiesiems Rūmams turėjo pranešti evakavimo galimybes, jeigu jos būtų įmanomos įgyvendinti.

Po poros valandų laivyną pasiekė naujas prezidento įsakymas: "Laivyno naikintojai turi evakuoti brigadą, kad į Castro rankas patektų galimai mažesnis vyrų skaičius. Apsaugai panaudoti laivyno naikintuvus. Naikintojams į ugnį leidžiama atsakyti ugnimi."

Brigados laivai dar kartą pradėjo kelionę į Kiaulių įlanką. Dabar juos lydėjo staiga iš už horizonto ribos atsiradę amerikiečių naikintojai, kurių kapitonas praleidžia informaciją apie brigados ir Castro vyrų uniformas, kad apšaudymo metu patrankų ugnis nebūtų nukreipta į evakuojamuosius. Tolimesnis brigados likimas buvo amerikiečių rankose. Tačiau visą laivų įgulų optimizmą greitai palaikė brigados vado San Roman pranešimas:

— Naikinam viską, ką galime sunaikinti. Castro tankai jau melynajame prietilėje — jį patys turėtų per mano mikrofoną girdyti jų patrankų šūvius. Lieka tik viena išeitis — pasitraukimas į Zapatos pelkęs...

— Nesitraukti! Palauk dar truputėlį, nes šį kartą į Kiaulių įlanką skubame viskam pasirošę. Mus lydi karo laivyno naikintojai.

— Kada pasieksite Kiaulių įlanką?

— Po trijų valandų.
 — Sorry, taip ilgai mes negalime atsilaukiyti. Esu priverstas nutraukti radijo ryšį. Tankai jau prie mano durų. Sudievu, draugai!

Sunkia širdimi laivų kapitonas davė įsakymą apsisukti ir grįžti atgal į Karibų jūrą. Ryžtingas prez. Kennedžio apsisprendimas evakuoti brigadą amerikiečių naikintojais, deja, buvo pavėluotas. Jį reikėjo padaryti trim valandom ankščiau.

Naikintojai Kiaulių įlankoje

Pačiu paskutiniu momentu, kada brigada jau buvo stumiama į vandenį, Castro daliniai staiga sustabdė ugnį. Kiaulių įlankos žiotyse pasirodė du amerikiečių karo laivyno naikintojai, kuriems prez. Kennedy buvo įsakęs ištirti

evakavimo galimybes. Castro karininkai nusigando, kad į krantą gali mėginti keltis amerikiečiai ir jų laimėjimą paversti pralaimėjimu. Tuo metu melynajame prietilėje jau buvo tik nedidelė dalis brigados vyrų — San Roman ir revoliucinės tarybos atstovas dr. M. Arttime prieš gerą pusvalandį buvo pasitraukę į Zapatos pelkęs. Kiti ruošėsi sekti jų pėdomis.

Parašutininčių vadas A. Del Valle, pamatęs amerikiečių naikintojus, su dalimi savo vyrų išėjo į burinį žvejybos laivelį. Tačiau laivelis nesukubo pasiekti naikintojų, nes Castro artilerija paleido keletą sviedinių laivų kryptimi, ir jų kapitonas, matyt, įsitikinę, kad melynasis prietilės jau yra Castro rankose, pasuko į Karibų jūrą.

Aktyvus brigados pasipriešinimas buvo baigtas — Castro tankai pasiekė Kiaulių įlankos vandenį. Invaizijai buvo suduotas paskutinis smūgis. Brigados vadai ir nemaža dalis jos vyrų išsibėgėję bandė įsikišti Zapatos pelkėse, į kurias Castro vyrai net nemėgino kojos įkelti, nes jiems buvo aišku, kad yra tik laiko klausimas, kol badas ir troškulys visus pabėgėlius privers pasiduoti.

Amerikiečiai Kubos pakrantėse

Amerikiečių karo laivynas Karibų jūroje gavo įsakymą ketvirtadienio ir penktadienio naktį patruliuoti Kiaulių įlankos pakrantėse ir evakuoti Castro nelaisvės išvengusius brigados vyrus. Dienos metu laivyno lėktuvai raizė padangę pakrantės zonoje, įsiekdami į Castro rankas dar nepatekusius brigados narius. Nakties priedangoje lakinių pradėta darba tęsė amerikiečiai ir kubiečiai narai, aprūpinti specialiais kvėpavimo aparatais. Jie atplaukė į krantą ir surastus pabėgėlius perduodavo pakrantėse laukiantiems laivams.

Prez. Kennedy buvo įsakęs laivų kapitonom, reikalui esant, priplaukti prie kranto, o jeigu į juos būtų pradėta šaudyti, atsakyti laivų patrankų salvėmis arba pasikviesti į pagalbą laivyno lėktuvus. Tačiau Castro, matyt, nujausdamas amerikiečių rimtą apsisprendimą, gelbėjimo operacijų nemėgino trukdyti. Jo T-33 mokomojo tipo sprausminiai lėktuvai, kurie buvo nulėmę invazijos nepasiekimą, nepakilo iš aerodromų ir nesuikšto su žymiai pranašesniais amerikiečių laivyno naikintuvais. Pabėgėlių įsiekiantieji narai ėmė kirsti pakrantes netgi dienos šviesoje, kada jų pastangų negalėjo nepastebėti Castro milicijos ir kariuomenės daliniai. Tačiau ir šiuo at-

Paruošė VYT. KASTYTIS

veju nebuvo mėginta įsikišti, nes Kiaulių įlankos pakraščiuose plaukiojo šeši amerikiečių karo laivyno naikintojai, ir jų patrankų vamzdžiai buvo atsukti į krantą.

Narams pavyko surasti ir išgelbėti keliasdešimt brigados vyrų, kurie, užuot bėgę į Zapatos pelkęs, iš Kiaulių įlankos bandė pasitraukti pakrantėmis ar stengėsi pasiekti artimesnes salas. Dalis išgelbėtųjų buvo apgailėtinoje būklėje — beveik mirtingai iškamuoti nuovargio ir žaizdų. Vienam jų teko suteikti kraują transfuziją pakrantėje. Nelaimingasis, manydamas, kad yra patekęs į Castro rankas, priešinosi. Jam atrodė, kad Castro kariai iš jo gyslių mėgina išsunkti kraują, kurį vėliau perpils savo sužeistiesiems. Ši histerija nebuvo be pagrindo, nes Kuboje sklido gandai, jog iš mirti pasmerktųjų kaulinių gyslių pirmiausia ir stiklinius nuleidžiama geroka dozė kraujo, ir tik paskui jie būna sušaudomi.

Į Castro nukreiptas revolveris

Nutilus kautynių garsams, į Plaja Giron atvyko pats Castro. Jam atrodė, kad jo gyvybei negresia joks pavojus, tačiau jis tik per plauką išliko gyvas. Į nelaisvę paimtus brigados vyrų tarpe buvo sunkiai sužeistas Enrique Ruiz-Williams, kuris paskutiniu momentu po savo čiuziniu paslėpė užtaisytą revolverį. Nieko pikto nenujausdamas, Castro užsimanė aplankyti sužeistuosius. Kai jis priartėjo prie E. Ruiz-Williams, pastarasis išsitraukė revolverį, bet išsauti nesukubo — nusilpimas buvo gerokai sulėtinęs jo judesius. Ginklą iš jo rankos atėmė Castro lydejuoseji karininkai. Fidelis buvo nustebintas:

— Žmogau, ką darai? Nori mane nužudyti?

— Tuo tikslu aš esu išlipęs į krantą Kiaulių įlankoje, — atsikirtė sužeistasis.

Savo triumfo valandą Castro, atrodo, buvo geroje nuotaikoje. Sunkiai sužeisto ir nelaisvę patekusio kario drąsa jam padarė didelį įspūdį, juo labiau, kad E. Ruiz-Williams turėjo apie 70 šrapnelio žaizdų. Castro paplojo sužeistajam per petį:

— Pirma pasveik! Dabartinėje būklėje tu ne uodo negalėtumei užmūsti...

Castro norėjo žinoti, ar sužeistųjų tarpe nėra amerikiečių. Kai jam buvo užtikrinta, kad visi sužeistieji yra kubiečiai, jis kreipėsi į savo palydovus:

— Jų čia ilgiau negalima palikti. Pervėžkite į Cavadonga ligoninę. Jiems būtina skubi gydytojų priežiūra.

(Bus daugiau)

Mylimam tėveliui

a. a. IGNOTUI SKREBŪNUI mirus Lietuvoje, jo sūnų ALFONSAI SKREBŪNĄ, žmoną Onutę ir sūnus Vytautą ir Algiuką, taip pat likusias Lietuvoje mamytę ir sesutes nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
 Bronius ir Juozas Miškiniai

Mylimam tėveliui Lietuvoje mirus, sūnui ALFONSAI SKREBŪNUI ir jo šeimai nuoširdžiai užjaučiant ir kartu liūdi —

B. K. Kareckai

ALFONSAI SKREBŪNUI ir jo šeimai, mylimam tėveliui Lietuvoje mirus, reiškiam gilią užjaučiant ir kartu liūdime —

Irena ir Osvaldas Dėlkai

A + A

EMILIJAI ŠEDEIKIENEI mirus Lietuvoje, jos dukrą EMILIJĄ KVEDERIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
 B. Dicevičienė E. A. Malinauskai
 L. M. Malinauskai S. O. Dačkai

PETRA VENSKEVIČIŲ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame, mirus Lietuvoje jo mielai sesutei NATALIJAI ŠUMINIENEI —
 Bendradarbiai

ALFONSAI SKREBŪNUI ir šeimai, jo tėveliui Lietuvoje mirus, reiškiam gilią užjaučiant —

S. E. N. Kėkštai

Lietuvoje mirus a. a. IGNOTUI SKREBŪNUI, reiškiam gilią užjaučiant jo sūnui ALFONSAI SKREBŪNUI ir jo šeimai Toronte, velionies žmonai, dukroms bei jų šeimoms Lietuvoje —

Ig ir E. Juzukoniai

A + A

IGNOTUI SKREBŪNUI mirus Lietuvoje, jo sūnų ALFONSAI SKREBŪNĄ bei jo šeimą, liūdesio slegiamus, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime —
 M. Z. Laurinavičiai
 S. M. Putrimai

Pasaulio Lietuvių B-nė informuoja

● Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, kuris įvyks 1966 m. birželio 30 — liepos 3 Čikagoje, kruopščiai rengiamasi. Rengėjų komitetą sudaro: pirm. A. Zaprackas, vicepirmininkai — V. Kleiza, G. Gedvila, R. Staniūnas ir Z. Akalinaitė. Užmegzti ryšiai su įvairių kraštų lietuvių jaunimu. Jau pažadėjo atsiųsti atstovus iš šių kraštų: Australijos, Anglijos, Austrijos, Brazilijos, Argentinos, Italijos, Kolumbijos, Prancūzijos, Venecuelos, Vokietijos. Lėšų telkimu rūpinasi komisija: pirm. Pr. Razgaitis, V. Adamkavičius, A. Balasaitienė, S. Lazdinis, M. Lenkauskienė, dr. V. Ramanauskas, Ant. Razgaitis, J. Smetona, J. Stempuzis, A. Senbergas. Komisijos pirm. adresas: Pr. Razgaitis, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124 USA.

● Spausdinamas Jaunimo Metų ženkliukas pagal dail. Telesforo Valiaus projektą, kurį techniška spausdinimui paruošė dail. A. Muliolis. Ženkliukas tiks lipimui ant automobilių.

● Baigiamas redaguoti Jaunimo Metų kalendorius. Redaguoja St. Barzdukas.

● Bendras PLB valdybos ir VLIKo vadovybės posėdis įvyko rugsėjo 18-19 d. Niujorke.

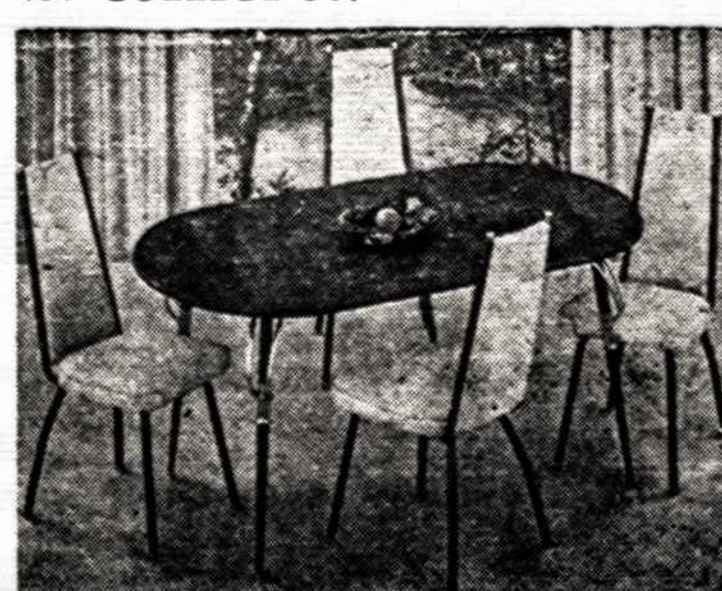
● Pasaulio Lietuvių Bendruomenės per patarėjų adv. Julijų Smetoną inkorporuota Ohio valstijoje kaip nepelnomo organizacija "Lithuanian World Community, bergas. Komisijos pirm. adresas: Inc."

SILVER BELL FURNITURE CO.

Baldų dirbtuvė ir parduotuvė
 Sav. V. ir J. Baliūnai,

961 COLLEGE ST.

TEL. 536-4767



- Gaminame valgomojo kambario ir virtuvės komplektus
- Taip pat atprankiam senas kėdes.
- Darbas atliekamas sąžiningai

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
 SKALBIMO MASINOS • VAIKŲ BALDAI
 ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
 VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryte iki 9 val. vakaro.

Kunigas, kuris veikė su partizanais

PRISIMENANT KUN. JONĄ KUBILIŲ, S.J., JO 25 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIES PROGA

STĖPAS KAIRYS

Šiais metais savo 25 metų kunigystės sukaktį paminėjo plačiai lietuvių tarpe žinomas kun. Jonas Kubilius, S.J. Kanados lietuviams jis yra ypač daug nusipelnęs — jis suorganizavo parapiją Montrealyje ir pastatė Aušros Vartų bažnyčią. Ir šiandien, nors Kanadoje negyvendamas, jis dažnai aplanko mūsų vieną ar kitą vietovę, kaip modernios minties misijonierius, religinių susitelkimų vadovas.

1906 m. birželio 25 d. Serkšnių k., Telšių apskr., gimęs žemaitis baigė Telšių gimnaziją 1925 m. Tais pačiais metais jis pasirinko dvasininko kelią išvykdamas studijoms į Olandiją ir įstudamas į jėzuitus. 1933 m. gavo filosofijos doktoratą. 1933-37 m. dėstė Kauno jėzuitų gimnazijoje ir drauge studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1937 m. jis išvyko Prancūzijos studijuoti teologijos mokslų, kuriuos baigė 1941 m. licenciatu laipsniu. Kunigu įšventintas 1940 m.

Sukaktuvinkas nebuvo Lietuvoje nei bolševikmetų, nei vokiečių okupacijos metais. Į rezistencinį darbą prieš dvasinę ir fizinę prievartą jis stojo Prancūzijoje, išjungdamas ir prancūzų rezistencinį sąjūdį kovon prieš bendrąją okupantą.



Jis dirbo socialinių ir ekonominių studijų žurnale "Renouveau", kaip vienas jo redaktorių, administratorių ir vedamųjų straipsnių autorių, siekusių nurodyti skaitytojams, kaip elgtis okupacinėse sąlygose. Tuo pačiu metu jis dėstė mokyklose religiją ir buvo vietos skaučių dvasios vadu. 1943 m. jis tik Apvalžados deka išsigebejo, kai buvo nacių suimtas už tai, kad padėdavo žydų vaikams aprūpinti krikščioniškais metrikais. Už tokį nusikaltimą jam grėsė mirties bausmė. Iš kalinimo jis buvo prancūzų rezistentų išgelbėtas. Po to jam jau teko gyventi kalnuose su

prancūzų partizanais. Po karo jis apsigyveno Paryžiuje ir studijavo Sorbonos un-tė, kuriame gavo savo antrąjį filosofijos doktoratą už disertaciją apie Nietzsche's filosofiją. Iki išvykimo Kanadon jis buvo lietuvių katalikų misijos direktoriumi Paryžiuje. 1950 m. jis atvyko Montrealin, kur nedelsdamas pradėjo krikščioniškai lietuviškos tvirtovės — parapijos organizavimo darbus. Šiandien jis yra Jaunimo Centro direktorius Čikagoje. Drauge jis yra ir Akademinių Skautų Sąjūdžio vyr. katalikų sk. dvasios vadovas.

Sukakties proga derėtų išskirti kun. J. Kubilių kaip jaunimo auklėtoją. Jo vardas yra tarp tos ilgos eilės Tėvų jėzuitų gimnazijos mokytojų ir auklėtojų vardu, kurie tiek daug davė Lietuvai ugdydami jaunąją kartą. Mes, gimnazijos auklėtiniai, tuos vardus visuomet pagarbiai prisiminsime. Daugelio tų vyrų nebėra gyvųjų tarpe. Eilę jų mirė kančiomis, kiti išvaryti iš savo lizdo yra be vietos ir be teisių tėvynėje, tretieji teko išsivijoti dalia. Sventiant šią sukaktį ir žinant gerb. solenizanto kuklumą bei pagyrų nemėgimą, yra graži proga čia visu šilumuo prisiminti juos visus ir drauge užtikrinti, kad ta pilis — mūsų gimnazija Kauno Rotušės aikštėje — riša ir ordino sanbrolius, ir jų auklėtinius daugiau negu bet kada.

Tiek gerb. sukaktuvinkas, tiek visi kiti mūsų mokytojai mokė mus ne "kaip pragyventi", bet "kaip gyventi". Jie mums skiepijo mintį, kad tautos vertė priklauso ne nuo technologinės galybės, bet nuo to, kiek ji yra tvirta moraliniuose principuose, kiek yra drąsos atskiruose jos nariuose tiems principams ginti, kiek yra kiekvieno jų širdyje pagarbos, teisingumo ir gerasirdiškumo vienas kitam. Tarnaujantis visu kuo besidalinančios krikščionybės idealas buvo mums, jaunesniems, skiepjamams kaip tikroji gyvenimo prasmė. Ir šiandien, jau 30 metų prabėgus nuo to laiko, šiu skiepytų minčių gili prasmė auga su kiekviena prabėgančia diena. Lengviau darosi suprasti dabar, iš kur tiek meilės raskdavosi neklaudoms berniukams tų jaunų vyrų širdyse, kurie kūrė turėjo su kaupti inteligencijos ir galėjo pasiekti didelės asmeninės gerovės už vienuolyno sienų. Jie mylėjo ne abstraktų iš kažkur toli visatos reikalus tvarkanti Kūrėją, bet Kristų esantį čia — berniukuose, Kristų savo artime.

Tai pagrindinės gairės, kurios lydėjo jaunimą laisvoje Lietuvoje. Tenka linkėti, kad jos lydėtų mūsų lietuviškąjį atžalyną ir išsivijoję. Tai linkmė, kuri plaukė iš Sukaktuvinko širdies ir kuriai jis skyrė savo jėgas.



Pabaltijo Tautų Dienoje Niujorke latvių grupė šoka savo tautinius šokius

Nuotr. P. Ažuolo

Kelionė lėktuvu į Lenkiją

V. VAIDOTAS

Gavęs Kanados pilietybę ir apkelavęs didesnę dalį JAV, emiau svajoti apie kelionę Europon, kurią sugriautą ir subombarduotą palikau 1949 m. Jau 1960 m. p. vasarį pradėjau daryti reikalingus žygius. Išsiėmiau užsienio pasą, užsirašiau į ruošiamą ekskursiją į Vokietiją ir Lenkiją. Deja, atsirado nelaukta kliūtis: rusai numušė amerikiečių žvalgybinį U-2 lėktuvą ir paėmė ir nelaisvę lakūną. Tuo metu Paryžiuje buvo susirinkus viršūnių konferencija, kurioje Chruščiovas dėl to lėktuvo taip smarkiai ir nekulturningai puolė prez. Eisenhowerį, kad konferencija nieko nenutarė išsiskirstė.

Esant tokiai įtemptai tarptautinei padėčiai, mūsų ekskursija į Europą subyrėjo — visi jos dalyviai atšaukė skridimus ir mūsų taip stropiai ruošta kelionė neįvyko.

Praslinkus 5 metams nuo to apgailėto incidento su amerikiečių žvalgybos lėktuvu, vėl pradėjau ruoštis kelionei į Europą. Sutvarkęs visus formalumus, gegužės 18 d. "Air Canada" lėktuvu išskridau iš Toronto aerodromo. Išlydėti atvažiuo visa mano šeima: žmona, sūnus ir duktė su dviem anūkais. Duktė aerodrome man išvykimą nufilmavo ir padarė gražų spalvotą filmą, kuri man teko pamatyti tik grįžus iš Europos.

Pirmas sustojimas po valandos skridimo buvo Montrealyje. Čia pasikeitė keleiviai: vieni išlipa, kiti įlipa. Mūsų lėktuvą, pilnai pakrautą, laimingai pakilo kelio-

Narutavičiaus aikštė

Į Varšuvos aerodromo mano giminiams atsivėžė mane ir savo butą šalia "Plac Narutowicza" (Narutovičius buvo Lietuvos dvarininkas ir pirmas Lenkijos respublikos prezidentas; deja, neilgam, nes jį nušovė neva pamėšlis lenkas Neviadomskis). Jokio paminklo pirmajam Lenkijos prezidentui ant tos aikštės nėra. Tik tas mažas parkas pavadintas jo vardu. Tokių aikštelių Varšuvoje yra daug ir maždaug vienodo dydžio. Iš jų eina tramvajai ir įvairias puses. Viena tokia aikštė, kuria dažnai reikėjo man naudotis, vadinosi "Plac Zbavicielia" — Išganytojo. Miesto valdyba pakeitė tą pavadinimą, bet naujasis iš nakties vis dingdavo. Pagaliau buvo pakeistas senasis pavadinimas.

Visas Varšuvos sugriautas senamiestis atstatytas toks, koks jis buvo anksčiau, tik svarbesnės gatvės praplatintos ir kaikiuros pailgintos. Atstatyta Varšuva atrodo gražiai, judėjimas gatvėse ir šaligatviuose didelis, tramvajai prisikimę keleivių. Žmonių apsiarėjimas žemiau vidutiniško; veido išraiška rimta, susirūpinusi, tik jaunimas kiek linksmesnis. Mokslo metams pasibaigus, daug ekskursijų atvažiuoja pamatyti atstatytos sostinės ir jos įdomybių. Ekskursijos dar daugiau padidina gatvių judėjimą ir vietomis visi jį sustabdo, reikia ilgai laukti eilutėje, kol atvyks taurė reikalingas nr. tramvajaus. Jei atvyksta sausakimšai pilnas, vėl turi laukti eilės arba imti taksi, kurių Varšuvoje yra nemažai. Jie pigūs mokant doleriais, bet vietiniams žmonėms brangūs. Taksiai yra dvejoji — valdiniai ir privačiai. Atpažinti juos gali pagal ženklus ant stogų. Automobilų gatvėse yra nemažai, važiuoja



V. Vaidotas su savo giminičiais Lenkijoje

nei per Atlantą. Būdamas jautrus jūrų ligai ir nukentėjęs nuo lėktuvo supimo prieš keletą metų skridime į Miami, dabar apsirūpinau tabletėmis ir jaučiausi neblogai. Teisybė, čia oro duobių buvo daug mažiau ir jos buvo negilios, gal todėl, kad oro temperatūra buvo vienoda. Skridom gero kairi ir šiaurę ir per visą naktį matėm šiaurės pašvaistę.

Išlipom Duesseldorfe, Vokietijoje. Iš Duesseldorfo atskridau į Frankfurtą a. M. Ten buvau 4 dienas ir traukiniu nuvykau į Wuerzburgą ir Zell kaimą. Wuerzburgo negalima buvo atpažinti. Kadaise buvo vieni gruvės, o dabar — gražus miestas, naujai atstatytas; siaurų ir kreivų gatvių kaip ir nėra — visos praplatintos ir ištiesintos. Per Main upę pastatytas naujas, platus tiltas ir iš miesto pravesta ant rai linija tramvajaus. Zell kaimas nepasikeitė — tie patys seni mūriniai namai, suglausti vienas prie kito. Hitler Kaserne, kuriose buvo DP stovykla ir kur susirgo ir

greitai, nes greičio riba nėra nustatyta. Pagal įstatymą, 60% automobilių yra privatūs, o likusieji — taksiai.

Nėra šaldytuvų

— Kodėl pas jus toks didelis judėjimas? — klausiu. — Todėl, kad mes neturime šaldytuvų, — atsako.

Seimininkė negali nusipirkti maisto visai savaitei. Taip pat jos negali nusipirkti visų reikalingų maisto gaminių vienoj krautuvė, nes tokių nėra. Anksti rytą jos eina pirmiausia prie mėsos krautuvės užimti vietos eilutėje, kur išstovi apie valandą, kol atidaro krautuvę. Nupirkusios mėsa eina į kitą krautuvę, kur gali gauti pieno, sviesto ir pan. Daržoves, uogas ir vaisius galima gauti turguje. Visus tuos pirkinius seimininkė susideda į sietelius ir tempia juos į artimiausią tramvajaus ar taksi sustojimo vietą, kur vėl sudaroma eilutė. Popierinių maišelių nėra — prekė įvyniojama į popierių, o pirkėja įdeda į savo tinklinę. Maisto gaminių yra užtiktenai tik iš ryto; vėliau viskas būna išparduota, ir reikia bėgti ir tolimesnę krautuvę arba atidėti kitai dienai.

Varšuvos krautuvėse

Buvau nuėjęs pamatyti didžiausios Varšuvos įvairių prekių parduotuvės. Joje prekių daug, bet jų kokybė menka. Ypač menkos vyriški drabužių medžiagos, kurios išėjo iš mados — keistų nematytų spalvų. Jų niekas neperka, nors kainos yra per keletą kartų atpigintos. Darbiniai vyrai ir moteriš batai irgi menkos rūšies — iki "pirmo lietaus", kaip pirkėjai vienas kitą perspėja. Bet batų yra ir gerų iš užsienio, ypač moteriški, tačiau jų kainos trigubai augstesnės. Televizijų, radijo aparatų, motociklų ir dviračių kainos augstos perkant vietiniais pinigais. Pirkimo tvarka panaši kaip Kanados Eatone, nors nevisai: radęs sau reikalingą prekę negali paimti ir ranką, bet turi atiduoti pardavėją. Iš jos gauti kortelę su pirkimo kainu; prie kasos pastovi eilutėje, kol kasininkė priima pinigų ir uždeda šampą, kad tokia suma uždėta. Tada grįžti prie pardavėjos, lauki eilės ir gauni pirkinių. Jei pirkėjų daug, turi eilutėje ilgai pastovėti.

Restoranai ir filmai

Giminaičių prašiau, kad nuvestų į geriausią Varšuvos restoraną pietų. Tai buvo viešbutis turistams su dideliu gražiu restoranu. Už pietus dviem asmenim ir keletą taurėlių degtinės sumokėjau apie 170 zlotų. Kanados pinigais tai pigu — apie \$7.50. Kavą duoda tik juoda, nes nėra grietinės, todėl turėjau gerti arbatą. Nuėjom vakare į kino teatrą, kur rodė lenkų gamybos filmą. Kinas buvo įrengtas didžiausiam ir augščiausiam pastate, kurį Stalinas padovanojo Lenkijai bei jos sugriautai sostinei. Filmas buvo propagandinis, blogai pagamintas, salė apytuštė. Publika mėgta užsieninius filmus, ypač amerikinius. Į juos bilietai visuomet būna išparduoti.

(Bus daugiau)

Varšuva. — Lenkijoje lankėsi Danijos užsienio reikalų min. H. Ekkerup. Jis tarėsi su vietinės valdžios atstovais ir aplankė kaikiurias vietas.



Smagi Montreilio lietuvių grupė rengiasi dalyvauti Kanados lietuvių jaunimo kongrese š. m. spalio 8—10 d.d. Toronte

Lietuvių jaunimo kongreso informacijos

Pirmiausia — nepamirškime datos: spalio 8-10 dienomis Toronte.

Penktadienio vakaro, spalio 8 d., susipažinimo šokiai skiriami tik jaunimui. Vyresnio amžiaus tautiečiams bilietai į šį vakarą bus neparduodami. Beje, šis vakaras neturi leidimo naudoti alkoholinius gėrimus.

Šeštadienį, spalio 9 d., kongresas ir pasaulio jaunimo liet. metai atidaromi 9 val. ryto Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St. Tikimasi, kad dalyvaus didokas būrys jaunimo vėliavų. Prašome vėliavas atsivežti ne tik iš Kanados, bet ir iš JAV, nes juk čia bus skelbiami viso pasaulio lietuvių jaunimo metai. Atidarymo metu žodį tarti pakviesti: Kongresui Rengti Komiteto pirm.

stud. A. Šileika, Lietuvos gen. konsulas Kanadai dr. J. Žmuidinas, Pasaulio Liet. Bendruomenės vykdomasis vicepirm. St. Barzdukas (pirmininkas išvykęs į Europą), Kanados Liet. Bendr. pirm. dr. P. Lukoševičius, Pasaulio Liet. Jaunimo Metų Komiteto pirm. stud. Zaprackas ir KLB Toronto apyl. pirm. A. Kuolas.

Paskaitą skaitys ir diskusijoms vadovaus dr. R. Vaštokas. Paskaita bus lietuviybės išlaikymo tema ir vadinsis "Kūrybingas kultūros keitimas".

Jaunimo sceninė programa pradedama 3 val. Toronto jaunimo dramos grupė rengia naują rašytojo Algirdo Lančbergio vaidinimą "Barzda". Prog. amoje taip pat dalyvaus Hamiltono taut. šokių grupė, šokėjai, muzikai bei dailiojo žodžio menininkai iš daugelio kitų Kanados lietuvių kolonijų.

Didysis kongreso balius įvyks erdvoje, talpinančioje iki 5.000 žmonių, Queen Elizabeth salėje (parodos aikštėje). Taigi, tokia proga įprastos kamsatės nebus. Visi galės patogiai praleisti vakarą. Čia bus gaunami ir "kietieji" gėrimai. Veiks bufetas.

Sekmdienį, spalio 10 d., viso se Toronto liet. bažnyčiose pamaldos pasaulio lietuvių jaunimo intencija. Centrinės pamaldos — Prisikėlimo bažnyčioje, dalyvausiant jaunimo organizacijų vėliavoms. Laikantis principo, kad viską atlieka jaunimas, Mišias Prisikėlimo bažnyčioje laikys kun. Alg. Bortkevičius, senesniai įšventintas Romoje; pamokslą sakys Tėv. Augustinas Šimanavičius, OFM.

3 val. p.p. vyks įžymiosios mūsų jauniosios kartos solistės Lilijs Sukytės ir kylančių pianistų Tado Gurevičiaus koncertas.

Po to iškilmingas banketas Park Plaza viešbutyje. Jo metu kalbės lietuviškosios visuomenės vadai, dalyvaus kongrese.

Kongreso meno paroda organizuojama gana sėkmingai. Jau paaikėjo, kad bus išstatyta keliasdešimt mūsų jauniausių dailininkų, gyvenančių Kanadoje, kūrinių.

Ivairiose lietuvių kolonijose taip pat vyksta ruošia į kongresą. Apylinkės, kurios pasižadėjo dalyvauti sceninėse programose, baigia paruošti programas. Gir-dėti, kad į kongresą rengiasi atvykti jaunimo ir iš JAV.

Kadangi neįmanoma sutalpinti didelį jaunimo skaičių privačiuose butuose, tenka visus svečius nukreipti nakvoti į viešbutį. Nakvynių komisija yra susitarusi su vienu didžiausių Toronto viešbutių "The Lord Simcoe Hotel".

Kongreso dalyviams kainos yra papigintos: 1-am asmeniui kambarys parai \$6, dviem — \$9, trim — \$12 ir keturiem — \$15. Pradome rezervacijas užsakyti betarpiškai rašant minėtam viešbutiui šiuo adresu: University Avenue at King St., Toronto 1, Ontario, Canada. Užsakant reikia pažymėti, kad tai Lithuanian Youth Convention ir prašyti "student rates".

Kongreso inf. komisija



Smagu buvo augstąjį mokslą baigusiuju išleistuviu, bet dar smagiau bus Kanados lietuvių jaunimo kongreso didžiajame baliuje, kuris rengiamas Toronto Queen Elizabeth pastate parodos aikštėje spalio 9 d., šeštadienį, Padėkos savaitgalį.

JŪRŲ SKAUTIJOS STOVYKLA

Prieš 15 metų Toronte pradėjo veikti mišrus jūrų skautų-čių vienetas. Tam įvykiai atžymėti: buvo nutarta suruošti pirmąją savarankišką Toronto Jūrų Skautijos stovyklą. Stovyklavietės klausimas išsprendė Tėvams pranciškonams sutikus leisti pasinaudoti jų puikia vasaros stovyklavietė. Už tai jiems tenka mūsų nuširdi padėka. Buvo pakviesti ir kitų vietovių jūrų skautai-tės stovyklauti. Prisiminimui pirmojo mišrus vieneto nutarta organizuoti ir dvi stovyklas, t.y. berniukų ir mergaičių.

Pirmąją dieną — rugpjūčio 21 — stovyklavietę padėjo aptvarkyti taip pat ir kaikiurios įrengimus pataisė p. Grigas ir p. Tamosiūnas.

Aikštėlėje buvo padarytas "sausumos laivas" su stiebu, kur buvo pekeliomos vėliavos. Dar tą patią dieną atvyko svečiai iš Čikagos, atsiveždami dvi burinės valtys — "pingvinus". Atsivežus dvi Neringos tunto burines valtis, "laivyną" sudarė 4 burinės valtys ir vienas prielaivis. Su tvarkingas valtys ir paruošus priepilauką, prasidėjo užsiėmimai ant vandens. Plazdėjo burės, buvo tampomi šotai ir falai, skambėjo komandos. Nevienu teko ir susilpti, atsidurti vandenyje, nes nevisada pūsdavo lengvas vėjas.

Po savaitės audra sutrukdė užsiėmimus, nes vienai valčiai nulaūžė stiebą. Su audra atskrido mūsų mieli vadovai iš Čikagos — vyr. skautininkė j.s. A. Gasnerienė, lydimą j.p.s. D. Baltramona-tienės, ir vyr. skautininkas j.s. Vengianskas su vadijos nariu j.s.

L. Knopfmilleriu. Ta proga Nerin-gos tunto skautai-ės už skautišką pažangumą ir pareigingumą buvo apdovanoti LJS žymeniu: v.v. T. Supronaitė, v.v. Monstvilaitė, v. A. Grigaitė, v.v. R. Kušneraitytė, v. L. Teišerskytė, v. V. Kuprevičiūtė, v. R. Puniškaitė, v. V. Mašalas, v. A. Zymantas, j.sk. A. Valadka.

Broliai iš Detroito atplaukė savo valtimi į stovyklą per Hurono ežerą gana nepalankiomis sąlygomis padarydami 270 mylių. "Saruino" laivo trys jūrų skautai — v.v. A. Satraitis, v. L. Juška ir v. R. Sadeika gavo tolimo plaukiojimo ženklus.

Buvo pakrikštytos dvi burinės valtys. Apeigas atliko stovyklos kapelionas j.s. J. Raibužis, o krikštą tėvai — v.v. I. Ropienė, v. N. Liaciėnė, j.s. E. Vengianskas ir j.s. H. Stepaitis, pakėlė vimpilus.

Antrą savaitę oras buvo šaltesnis, bet stovyklautojai dėlto ne-nusiminė. Stovyklos vadovybė sudarė: mergaičių stovyklos vadovė j.s. R. Kuprevičienė, berniukų stovyklos viršininkas v. V. Mašalas, kuris rūpinosi ir ūkio reikalais; stovyklos kapelionas Tėvas j. s. J. Raibužis, SJ, uosto komendantas v.v. J. Butkevičius; vyriausia šeimnininkė p. Mašalienė, kuriai talkino p. Montsvilienė ir savaitgaliais kitos ponios, kurioms labai dėkojame. Stovyklavalo bebrukai, ūdytės, jūrų skautės-ai, būdžiai, gintarės. Stovykla baigėsi rugsėjo 4 d. Tai buvo pirmas bandymas organizuoti atskirą jūrų skautų stovyklą ir, sakyčiau, pavykęs.

B. S.

Jaunimo kongreso atgarsiai Australijoje

Australijos lietuvių jaunimo atstovai jau rūpinasi pasaulio lietuvių jaunimo kongreso programa bei jo pasiekimu. Jau suorganizuotas Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos iniciatyva jaunimo kongreso centrinis komitetas Sydneyje: pirm. Romualdas Cibas, Jr., vicepirm. Antanas Šimaitis, sekretoriai Andrius Garolis ir Vida Karpytė, ižd. Vytenis Šliogeris. Ryšininku tarp ALB krašto tarybos ir komiteto yra Vyt. Skrinška, kr. valdybos narys jaunimo reikalams. Visi centrinio komiteto nariai yra jaunosios kartos lietuviai ir kiekvienas atstovauja savo jaunimo organizacijai — skautų, sporti-

nikų, studentų, studentų ateitininkų ir A.A.S.A. filisterių. Centrinis komitetas kreipėsi į krašto valdybą, prašydamas įsteigti panašius komitetus — skyrus visoje didesnėse lietuvių apylinkėse. Kandidatų į kongresą vykti bus daug daugiau, negu ištekliai. Taigi, bus daroma didelė atranka, bet tikimasi, kad JAV lietuvių suorganizuos finansinę pagalbą. Jaunimo kongreso finansų komisijos pirmininku yra Pr. Razgaitis, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124, USA. Kiekvienas jam atsiųstas doleris padės suburti daugiau jaunimo iš Australijos ir kitų kraštų į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Čikagoje. **PLJK informacija**

Kanados Lietuvių Fondo vajas

I. Fondą įstojo du nauji nariai su įnašais:

111. dr. A. Stonkus\$100
112. dr. A. Sidlauskaitė\$100

Dr. S. Stonkus gyvena tolimame Saskačevane (Esterhary), bet maloniai atsiliepė į mūsų spausdintą laišką prisidūdamas čeki. Tai pirmas KLF narys Saskačevano provincijoje.

Dr. A. Sidlauskaitė iš Otavos (Camp Vanta) atsiuntė įnašą per Fondo atstovą inž. A. Paškevičių. Fondas jiems nuosirdžiai dėkoja.

Siu metų vajui užbaigti trūksta dar 30 narių šimtininkų arba 3 narių tūkstantininkų.

Palyginus su JAV Liet. Fondo vajumi, KLF vajus eina silpnai. Liko tik trys mėnesiai, o trūksta dar virš \$3000.

Vienas torontietis "Draugo" 182 nr. pataria mūsų Fondo vadovybės nariams "palandyti" ir "pameškierioti" tokiose vietose, kur būtų galima gauti dolerių Fondui padidinti. Patarimas geras, bet sunkiai įvykdomas: kas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SOVIETINIAI PARTIZANAI IR GYVENTOJŲ LIKIMAS

"Tiesos" korespondentas E. Uldu-
kis savo rašinyje "Pasilaukojimas
vardan gyvenimo" pasakoja, kaip
Zarasų rajono Reistenikių, Kumpu-
lių, Čičių ir Baltriškių kaimų gy-
ventojai 1944 m. tik per plauką iš-
vengė Pirmojo pasaulinio karo.
Mūsų kaimo sovietinių partizanų
"Kestučio" būrys minudavo plentą
ir jo tiltus, nors vokiečių kerštas to-
kiu atveju paprastai atsisukdavo
prieš vietinius gyventojus. Sprogus
minai po tiltu netoli Pušies miško,
minėtųjų kaimų gyventojai buvo su-
varyti į Reistenikių bažnyčios šven-
torių. Vokiečių karininkas pareiškė,
kad jie visi bus sušaudyti, jeigu ne-
išduos tiltą užimavusių asmenų. Ne-
laimingųjų tarpe buvo keli sovietų
karo belaisviai. Gelbėdami niekuo
nenusikaltusius gyventojus du iš jų
pasisakė padėję minas po tiltu. "Kest-
učio" partizanų būriui vadovavęs
dabartinis Zarasų rajono milicijos
viršininkas Vasilijus Atajevs aiški-
nasi: "Prisimindami sau kalte, jie ži-
nojo, jog pasmerkia patys save kan-
čioms ir mirčiai. O ta tiltą prie Puš-
ies miško užminavo mūsų partizanai.
Mes ir ankščiau sprogdindavome
okupantų objektus, minudavome
kėlus. Žinojome, kad fašistai už tokią
diversiją naikindavo aplinkinių
kaimų gyventojus, todėl visuome-
t saugodavome juos. Bet ši kar-
ta negalėjome, nes prie Zarasų artė-
jo Tarybinė Armija, vyko smarkūs
mušiai, mūsų būrys vykdė svarbią
kovinę operaciją, susijusią su tary-
binės kariuomenės puolimu..." Partizanų
pažadėtoji apsauga, be abejo,
nėra tik gražūs pasiteisinimo žo-
džiai, nes juk partizanams neįmano-
ma apsaugoti išitus kaimus nuo re-
guliarių kariuomenės antpuolių.
Vasilijus Atajevs būtų pasielgęs
garbingiau, pasakydamas "Tiesos"
korespondentui visą tiesybę, kad jam
rūpėjo tik raudonoji armija ir iesa-
kymai iš Maskvos, o dėl vietinių gy-
ventojų likimo jis niekada nesuko
savo rusiškos galvos. Neaišku tik,
kodėl partizanų būrys buvo pavadin-
tas lietuvišku "Kestučio" vardu, jei-
gu jam vadovavo Atajevs.

TROLEIBUSAI KAUNE

Kaune baigiama įrengti pirmoji
troleibusų linija, kuri jungs Sena-
miestį su Panemune ir bus 11 km il-
gio. Ties Panemunės tiltu statomas
garažas troleibusams ir kitos pagal-
binės patalpos. Į Kauną jau atga-
benti pirmieji Čekoslovakijoje nu-
pirkti troleibai. Sekančiais metais
planuojama pradėti įrengimo darbus
antros troleibusų linijos — tarp Se-
namiesčio ir Žaliakalnio. Ateities
planuose numatyti dar dvi trolei-
busų linijos. Viena jų jungs miesto
centrą su Vilijampole, kita bus pra-
vesta iš Žaliakalnio pramoninio ra-
jono į geležinkelio stotį.

PAMINKLAS MIESTO DĖDĖMS

Varėnos gražiajame pušyne, kuris
turėtų būti skiriamas gyventojų po-
siūliui, "Šluotos" bendradarbis P. Ra-
gušis uždainavo:
"Riejas šunes, žolę skina
Keletas ožkų senų...
O pačiam centre pušyno
Stūkso krūšynas akmenų.
— Tai paminklas miesto dėdėms! —
Sąpašai vaikai susėdę..."

DELHI - TILLSONBURG, ONT.

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS ir jos
komiteto rinkimas įvyks pasibaigus
didiesiems tabako derliaus nuėmimo
darbams. Š.m. lapkričio mėn. sueina
6 m. kaip įsteigta Sv. Kazimiero pa-
rapija. Tiek yra išbuvęs ir dabartinis
parapijos komitetas. Jis daug prisidė-
jo prie įvairių parapijos darbų ru-
šiant kasmetinius parapijos parengi-
mus, remontuojant bažnyčią, salę ir
kleboniją, lankant parapiją. Dabartinį
parapijos komitetą sudaro: P. Augai-
tis, A. Augustinavičius, J. Dambrauskas,
Br. Dirsė, M. Grincevičius, J. Janušas,
A. Mažeika, M. Norkus, G. Rugienis, J.
Strdomskis, V. Treigys, V. Veiveris,
VI. Vindašius ir P. Žilvitis. Visiems
jiems priklauso didelė padėka už nuo-
širdų darbą parapijos labui. Reikia ti-
kėti, kad jie sutiks būti renkama ir
į naująją parapijos komitetą.

SV. KAZIMIERO PARAPIJAI DELHI
REIKIA VARGONININKO, galin-
čio pamokyti chorą giedoti giesmes,
jam vadovauti pamaldose. Parapija pa-
rūpinę tokią asmeniui gerą darbą,
o už vadovavimą chorui duotų sutar-
tą atlyginimą. Kreiptis į parapijos
kleboną kun. J. Gutauską.

SIŪLO DARBŲ vyrams ir moterims
be jokio laukimo maisto perdėrimo
ir gamintojų imonė Canadian Cannery
Plant, Robinson St., Simcoe, Ont. Die-
nos ir vakaro pamainos, geras atlygi-
nimas. Kreiptis ten pat į imonės raš-
tinę. Telef. 426-3640. Galima gauti
darbą ir per Simcoe National Employ-
ment Service.

SESTADIENINĖ MOKYKLĄ pradės
darbą, kai baigsis didieji tabako dar-
bai. Praeitais mokslo metais šeštadi-
nėje mokykloje dirbo 4 mokytojai ir vietos

Jo aki taipogi patraukė suskeldė-
jusios, duobėtos miesto gatvės. Kai-
kurie grioviai viduryje gatvių jau
yra beveik metų senumo, ir miesto
vadovai, šokinėdami per juos, jų
vis dar nemato...

KULTŪRA IR DEGTINĖ

Bagaslaviškio gyventojai L. Alek-
nienė "Liter. ir Meno" puslapiuose
paskelbė rašinį "Svetainės neįsprend-
tos problemos", kuriame daug vietos
skiria kaimo kultūros reikalams
ir nusikundžiama didžiausiu kultū-
ros priešu — degtine: "... Ūkių va-
dovams kovai su girtuokliavimu la-
bai trukdo prekybininkai. Yra juk
įstatymas, kad svaigalus negalima
pardavinėti darbovietėse. Imonėse to
ir laikomasi. O kolūkiai bei tarybi-
nis ūkis ar ne imonė? Vis dėlto dau-
gelyje parduotuvų, esančių kolūkių
bei tarybinių ūkių centruose, svaigala-
lais prekiaujama nuo ryto iki vaka-
ro, net ir po parduotuvėje nustaty-
to darbo valandų. Kolūkiečiai čia
pat prie prekystalio tuština butelius,
nors tai irgi draudžiama. Kur nėra
krautuvių, ten ir brigadas važiuoja
autoparduotuvės. Ko nuveš, ko ne,
o svaigalus visuomet ligi soties. Vyks-
ta kolūkiečių šventės, saviaviečių pa-
sišėdymai, rinkiniai — prekybininkų
bufetas pilnas svaigalų. Ar ne ge-
riau būtų, jei prekybininkai ne degti-
nės saskaita vykdytų pardavimo
planus? Būtų visai teisinga, kad
svaiginamuosius gėrulus pardavinėtų
tik specialiose parduotuvėse, esan-
čios didesniuose centruose, ir par-
davimo laikas — po darbo valandų.
I kokias nors šventes vyksta bufe-
tai neturėtų teisės svaigalų. Dada
mažiau būtų girtuokliavimo darbe,
mažiau chuliganizmo ir autoavari-
jų..." L. Aleknienė norėtų, kad kai-
mo žmonės dažniau aplankytų dra-
mos ir dainos kolektyvus. Gražių na-
mų kolchozų gyvenvietėse nepakana-
ka: "... Tačiau kartais ir namas gra-
žus, ir kambaryje naujoviški baldai,
televizorius, o staiga imi ir susiduri
su žemaitės išjuoktais vingiais..."

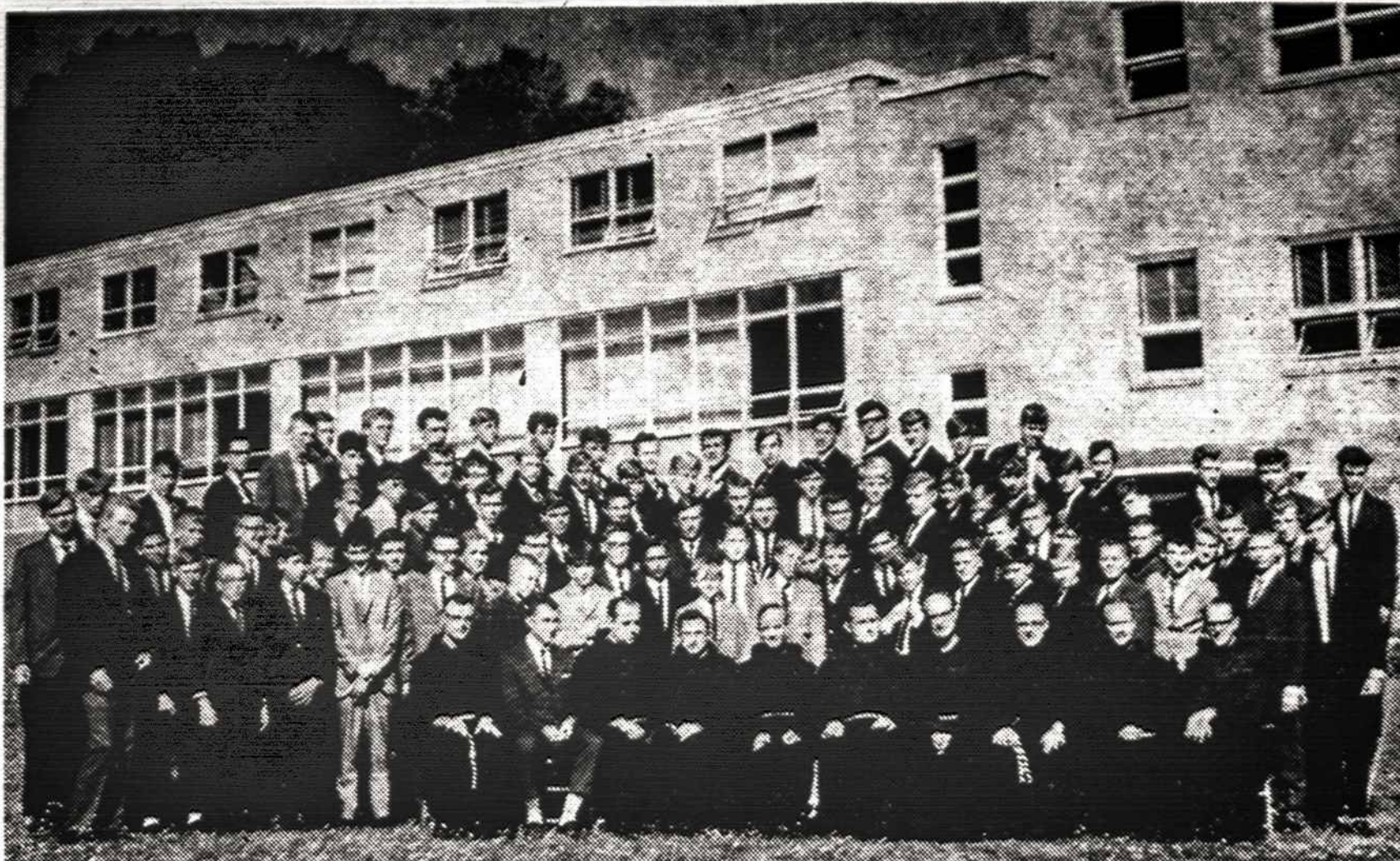
ZUVIES PERDIRBIMO IMONĖ KAUNE

Žaliakalnio pramoniniame rajone
statoma žuvies perdirbimo imonė,
kurio būstinė stambiausia visoje
Lietuvoje. Per parą bus paruošiama
15 tonų keptos, rūkytos ir konser-
vuotos žuvies. Projektą paruošė pra-
moninės statybos instituto specia-
listai. Imonėje daugiausia bus perdir-
bamos vidaus vandens žuvys ir At-
lanto silkės. Sunku suprasti, kodėl
ši stambiausia žuvies perdirbimo
imonė buvo pasirinkta Kaunas, o ne
Klaipėda, kur sutelktas visas žve-
jybos laivynas.

VAGIAMŲ PROTEVIŲ ISRADIMAI

"Tiesa" negali atsisėdėti Anykš-
čių rajono "Auksinės varpos" kol-
chozų vadovų išradimams — jie,
mat, sugalvojo ir baidonų supiltą pie-
nų laikytį šaltame upelio vandenyje.
Tie, kurie tikslu netgi buvo pastaty-
ti specialūs namukas upelio pa-
pakraštyje. Pieno laikymui upelyje
nauktas skambus gamtinių šaldytu-
vų terminas. "Auksinės varpos" iš-
minčius pasakė ir "Vyturio" kol-
chozo vadovai. Juoktis dėl šio "išra-
dimo" verčia faktas, jog jau mūsų
protėviai jį žinojo.

V. Kst.



Lietuvių Sv. Antano gimnazijos Kennebunkporte mokiniai ir mokytojai pradeda naujus mokslo me-
Nuotr. B. Kerbelienės

Rugsėjo 7 d. Kennebunkporte
lietuvių Tėvų pranciškonų veda-
moje Sv. Antano gimnazijoje pra-
sidėjo nauji mokslo metai. Suva-
žiavusių mokinių skaičius — 90 —
yra pats didžiausias Sv. Antano
mokyklos istorijoje (praėjusiais
metais buvo 52 mokiniai). Iš Ka-
nados atvyko 18 berniukų. Atsi-
žvelgiant į didesnį mokinių skai-
čių, buvo padidintos kai kurios
klasės ir bendrabučio patalpos.
Nupirktas naujos lovos, suolai, ke-
dės ir kt.

Nauji mokslo metai prasidėjo
vienuolyno koplyčioje, kur Mišias
atlaikė ir pritaikintą pamokslą
pasakė gimnazijos rektorius T.
Leonardas Andriekus, O.F.M. Po
Mišių erdvioje mokyklos salėje
įvyko oficialus mokslo metų at-
darymas. Prezidiume matėsi ir
svėčias Tėvas S. Kulbis, S.J., ir
mokinių tėvų atstovas Z. Gavelis,
kurio vienas sūnus prieš porą me-
tų baigė šią mokyklą, o antrasis
pradėjo šiais metais. T. pranciš-
konų provincijolas ir gimnazijos
rektorius T. Leonardas savo kal-
boje pabrėžė, kad Sv. Antano gim-

nazija buvo įstatyta tik lietuvių
aukoms, todėl bus dedamos visos
pastangos šią mokyklą išlaikyti
lietuviškai (nors dėstomoji kalba
pagal valdžios potvarkius yra an-
glų k.). Mokytojai ir mokiniai bu-
vo ne tik paprašyti, bet ir įpareigoti
visur naudoti lietuvių kalbą. Baig-
ęs savo žodį, rektorius pristatė
mokiniamis jų mokytojus. Gimna-
zijos vedėjas T. Gabrielis Baltru-
šaitis, O.F.M. pasveikino suvažiav-
usius mokinius ir trumpai supa-
žindino juos su gimnazijos ir ben-
drabučio tvarka bei taisyklėmis.
Dalyvavęs

HAMILTON

MOKSLO METAI Vysk. Valan-
čiaus šeštad. pradžios mokykloje.
Hamilton, pradėdami rugsėjo 25 d.,
9.30 v. ryto Sv. Gertrudos mokyklos
patalpose, Smith ir Cannon E. (ten
pat, kur ir praeitais metais). Visi
pradedantieji vaikai ir mokyklą pri-
imami, kuriems šiais metais pilnai
sueina 6 m. amžiaus. Pertraukę mo-
kyklas lankymą ar naujai atvykę su
priimami ir atitinkamus skyrius pa-
gal jų išsilavinimą. Mokykloje veikia
10 skyrių. Mokinių tėvai maloniai
prašomi visus mokyklinio amžiaus
vaikus nuo pat pirmos dienos atsi-
styti į mokyklą, kad pavėlavimu nebūtų
trūkdomas pradėtas darbas. Registra-
cija vyks ten pat mokykloje.

Mokyklų vedėjas

"SIRVINTOS" IR "NEMUNO"
TUNTŲ pirmoji 1965/66 m. sueiga
įvyks rugsėjo 26 d. 3 val. p.p. para-
pijos salėje. Po oficialios dalies seks
laužas, pradedamas trumpa rimtąja
daliimi — Tautos šventės minėjimu.
Antroje lauzo dalyje — atsiminimai
iš stovyklų. Malonūs prisiminimai da-

lyvavusiems stovyklose ir įdomu ne-
buvusiems. Kviečiami tėvai ir sve-
čiai atsilankyti. Tėvai, norintieji vai-
kus įregistruoti ir skautų organizaci-
ją, prašomi atvesti į sueigą arba
skambinti mergaičių registracijos rei-
kalu D. Gutauskienei JA 9-6982, o
berniukų — vilkių draugininkui
A. Tumačiui 627-3308.

Tuntininkai

HAMILTONO MOKSLEIVIAI AT-
EITININKAI paminėjo Tautos šven-
tę. Šventę pradedo pamaldomis 10
v. ryto, kuriose ateišiusis jauni-
mas dalyvavo organizuoti su vėliavo-
mis. Sv. Mišias atnaušavo mons. dr. J.
Tadarauskas ir pasakė šventei prita-
kytą gražų pamokslą. Sv. Mišios buvo
paukštų moksleivių užprašytos už Lie-
tuvos jaunimą, kad jis išliktų ištiki-
mis Kristui ir ta pačia proga visi pri-
ėmė Komuniją.

Po pamaldų jaunimas, sėdėdamas
ir tėveliai rinkosi į Jaunimo Centro
salę, kur prie gražiai papuoštų sta-
lų pasistiprino. KLB Hamiltono apyl.
pirm. K. Mikšys savo gražiaiame žo-
dy-

je apibūdino Tautos ir Marijos šven-
tės reikšmę ir kvietė jaunimą nepa-
miršti tėvų gimtosios žemės. Meni-
nėje dalyje dalyvavo visi. Buvo pa-
ruošta dainų, eilėraščių ir akordeono
pynė. Šią programą įdomiai pravedė
sėdėdamas mokykl. L. Verbickaitė. Ei-
lėraščių deklamavo: V. Kazemėkas
"Yra šalis", D. Juozapavičiūtė "Lie-
tuva mano šiaurės pašvaistė", D.
Deksnytė "Gimtosios žemės ilgesys",
R. Bikinaite "Sapnas", O. Erštkaitė
"Be motinos tėvynės" ir D. Pa-
jerskytė "Tau brangi tėvynė". Akor-
deonu pagrojo: R. Borusaitis "Kepu-
rinė", V. Urbonavičiūtė "Sėdus pol-
ka" ir K. Deksnys "Lietuviškas popu-
lir". Minėjimas užbaigtas ateištininkų
himnu. Šiam minėjimui vadovavo
jaunesniųjų globėja E. Gudinskienė.
Visi, tiek senimas, tiek jaunimas,
skirstėsi patenkinti namo, pagėdau-
dami dažniau tokio pobūdžio švenčių.

Globėjai nuširdžiai dėkoja gar-
biam prelatui už salę, už suteiktą
moralinę pagalbą ruošiant šią šven-
tę. Esame dėkingi ateištininko jau-
nimo tėveliams už paruoštus užkan-
džius ir talną salę.

APIE 30 "SIRVINTOS" TUNTO
SKAUCIŲ IR PAUKŠTYČIŲ dalyva-
vo "Rumovus" stovykloje ir apie 10
vėliau įvykusioje vadovų stovykloje.
Skaucų pastovyklėje visą stovyklavi-
mo laiką nuotaka, nežūrint blogo
oro, buvo puiki. Sugyventa tarpusa-
vyje tikrai sėsesiškai, kaip skautams
pridera, nežūrint ir kur atvykusios.
Malonu buvo matyti stovykloje tal-
kinant ps. A. Vilimienę, v.s.k. G.
Breichmanienę, p. E. Kudabienę ir
vadovų stovykloje ps. R. Bagdonienę,
neskaitant tunte dirbančių. Sir-
vintietės dėkoja nepagalėjusiems
atostogų vadovams. Skautiškas ačiū
priklauso hamiltoniškam virtuvės
personalui: p. Antanaitienei, P. Ur-
bonavičienei, p. Trumpickienei su
ūkiu vedėju p. Paukščiu ir padėjėju
p. Stuku priešakyje, kuris mus taip
skaniai maitino. Tikimės kitais me-
tais su visais stovykloje vėl pasima-
tyti.

Sirvintietė
K. SIMAITIS, parapijos komiteto
narys, gydos po sunkios operacijos
Sv. Juozapo ligoninėje. Linkime
greit pasveikti.

J.P.
RAMOVENAI ruošia išvyką į karių
stovyklą Camp Borden pirmadienį,
rugsėjo 27 d. Poligono vadovybė su-
darys proga susipažinti su karių gyveni-
mu ir darbo sąlygomis vasaros stovyk-
loje. Dėl dalyvavimo išvykoje dar ga-
lima užsiregistruoti ir smulkesnių in-
formacijų teirautis pas skyriaus sek-
retorių tel. JA 7-8257. Tikimės gero
oro ir įdomių įspūdžių. Valdyba

EDMONTON, Alta.

"T2" 36 NR. BUVO APRAŠYTA,
kaip lietuvių grupė, vadovaujama Al-
go Dudaravičiaus, buvo priimta Ed-
montone besilankančio Kanados opo-
zicijos vado J. Diefenbakerio. Pasi-
kalbėjimo metu jam buvo įteiktas me-
dinis lietuviškas kryželis-koplytėlė,
kaip ženklas tikėjimo, drąsos, pasiry-
žimo ir vilties kovoje už Lietuvos
laisvę. J. Diefenbakeris rugpjūčio 30
d. parasė padėkos laišką:
"Dear Mr. Dudaravičius,
The presentation that you made to
my wife and me of the wood carving
of a roadside shrine, on behalf of the
Lithuanian Community is deeply ap-
preciated by us both. We have placed
it in conspicuous place in our home
and it will be a constant reminder of
the many kindnesses shown to us by
the Canadians of Lithuanian descent
and of their devotion to freedom."
(Nukelta į 9 psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

SILUVOS MARIJOS KOPLYCIA
JAV šventovėje Vašingtone bus
šventinama 1966 m. rugsėjo 4 d.
Ta proga Kunigų Vienybė nutarė
surengti pasaulio lietuvių religinį
kongresą ir paskyrė komisiją, kuri
sudarytų su pasauliečiais kongresui
rengti komitetą. Komitetan yra pa-
kviesti organizacijų atstovai. Kunigų
Vienybės komisija kviečia organizaci-
jų atstovus susirinkti į pirmąjį po-
sėdį rugs. 29 d., 7.30 v.v., Maspetho
parapijos salėje. Bus renkama komi-
teto vadovybė ir nustatyta kongreso
programa. Pasaulio lietuvių religini-
nis kongresas rengiamas 1966 m.
rugsėjo 3-5 d. Statler Hilton viešbu-
tyje, Vašingtone, D.C.

Komisijos vardu

PREL. JONAS BALKŪNAS

ONA PRUNSKIENE, buvusi Sibiri-
ro kankinė, su dukterimi Anele ir
sūnumi kun. Juozu išvyko atostogų
į šiaurinę Floridą.

KASTYTIS ILGINIS, 23 m. am-
žiaus, ketvirtą mėnesių išbuvęs
Vietname, grįžo paviešėti pas savo
tėvus V. ir S. Ilginis Čikagone. Kas-
tytis specialybė — mechanikas ge-
neratoriu, kurie savo radaro ir kitus
elektroninius įtaisus. Vietname
jis buvo Da Nang bazėje, ir šiaurę
nuo Saigono. Ta bazė nebuvo labai
izoliuota nuo vietinių gyventojų, tai
lengva buvo ir Vietnamo raudonų
jų partizanams prieiti. Jie, vienu
metu nakčia prisileidę, dinamitu ir
kt. sprogmenimis sunaikino penktą
lėktuvą. Kastytis Ilginis to užpuoli-
mo metu miegojo palapinėje už ko-
kių 580 jardų nuo lėktuvų.

NELAIMĖ ISTIKO SIURBIUS,
Miami, Fla. Dr. J. Siurbis su žmona
vaziavo savo dukters, gyv. Ohio, ap-
lankyti. Kelias buvo šlapias, todėl
vienoje vietoje jo automobilis pasly-
do ir atsimušė į geležinę užtvartą.
Daktaras išlipo nulenktos sparno iš-
tiesti, o žmona pasilikė sėdėti vidū-
je. Tuo metu vaziavo pro šalį sunk-
vežimis ir taip pat paslydęs trenkė
į dr. Siurbio automobilį, užmušė p.
Siurbienę, o daktarui sulaužė koją
ir ranką. Abu nuvežti į Mercy ligo-
ninę Hamiltone, Ohio.

BIRUTĖ VAICJURGYTE, kalbė-
dama jaunimo vardu prie žuvusios
automobilio nelaimėje Audronės La-
pinskaitės kapo, pasakė tokius jautri-
us žodžius: "Tolumoje liko Tavo
tėvų žemės šnekes upės, ilgesius
kvėpuojantieji sodai ir miškai, ku-
riuos Tavo tėvai tetroško Tau kra-
čiu padovanoti. Deja, mes šiandien
gašim tarti Tau tik paskutinį sudie.
Sudie nuo mūsų visų jaunų, kaip
Tu buvai — šokėjų, skautų, artimų
draugų ir Tave pažinusių! Sudie Tu
mūsų visų taip mylėta mėlnoji
kregždė, svetimam krašte jaunatvės
sparnus palūžiusi! Studentė A. La-
pinskaitė žuvo Ispanijoje, o jos bro-
lis, kompoz. D. Lapinskas, o ten bro-
liu sužestas. Velionės palaikai perva-
ti Amerikai ir palaidoti Bostone, N.
Kalvarijos kapinėse.

WINDSOR, Ont.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKI-
MAS. — Metinis, visuotinis Windso-
ro apylinkės narių susirinkimas įvy-
ko sekmadienį, rugsėjo 12 d., lietu-
vių parapijos salėje. Priimta valdy-
bos veiklos ir revizijos komisijos pra-
nešimai su pasitenkinimu, nes buvo
dirbta su nuosirdumu. Gana nema-
ločiai priimtas pranešimas dėl pra-
vestų rinkimų ir krašto tarybų panai-
kinimo. Atrodo, kad jei ir ateityje
bus taip sausi žiūrma statuto, tai
vietoje veiklios apylinkės pasilikis
tiksliai statusas.

Metų laikotarpyje apylinkės valdy-
ba suruošė Vasario 16 ir Motinos
Dienos minėjimus, Kalėdų eglutę, N.
Metų sutikimą ir apylinkės veiklos
15-kos metų paminėjimą. Dalyvavo
tarpautiniuose pasirodymuose, atsto-
vavo lietuvių tautinei grupei tauty-
bių komisijoje prie miesto savivaldy-
bės. Praėjusių metų valdybą sudarė:
pirm. B. Balaišis, vicepirm. kun. D.
Lengvinas, išd. V. Tautkevičienė,
sekr. P. Januška ir narys Alb. Taut-
kevičius.

Buvo daug sunkumų sudaryti nau-
ją valdybą; norėta pereiiti į seniūni-
ją arba visai panaikinti esamą apy-
linkę. Tik po didelių pastangų buvo

Britanija

LIETUVIŲ NAMAI LONDONE
finansiskai remia Lietuvius S-gos
veiklą. Lietuvių Namų akcininkai at-
sisakė nuo dividendų. LN valdybos
pirm. S. Nenortas pastangų dėka Lie-
tuvų Namų b-vė yra atleista nuo
valstybinių mokesčių ir gali remti
pačią Lietuvius Sąjungą.

VLADAS STRIMAS buvo išvykęs
pasisvečiuoti į Kanadą ir JAV. To-
ronte jis aplankė savo dukterį, o Či-
kagoje — švogerį P. Zemaitį, plk. J.
Tumą ir kitus pažistamus. Iš Toron-
to Anglijon grįžo rugsėjo 6 d. V.
Strimas yra kilęs iš Sakių. Savano-
riu įstojęs į Lietuvos kariuomenę
1919 m. pasiekė plk. ltn. laipsnį.
Tremitje buvo Wuerzburgo stovyk-
loje. Anglijo gyvena jau 18 metų ir
dirba centrinėje sluntnių įstaigoje,
per kurią daug sluntnių eina į Lie-
tuvą.

RAIMUNDAS VALTERIS, prof.
dr. K. Valterio ir sol. B. Valterienės
sūnus, Bristolio universitete Londone
baigė odontologijos mokslus. Jo
motina pat pat dantų gydytoja.

LIETUVIŲ BICIŪLIS Alfred Bos-
som mirė Londone rugsėjo 4 d. Jis
yra įkūręs "Baltic Society" ir jai
pirmininkavo iki II D. karo, t.y. iki
jos veiklos sustabdymo. Velionis
buvo apdovanotas Gedimino ordi-
nu; turėjo išsigijęs nemažą lietuvių
liaudies audinių, rūpintojėlių ir
pan. dalykų rinkinį.

Vokietija

ELTOS DRAUGIJOS susirinkimas
įvyko Reutlingene rugpjūčio 21 d.
Plačiai kalbėta apie ELTOS reika-
lus ir išrinkta nauja ELTOS dr-jos
valdyba: kun. dr. J. Aiviza — pirm.,
nariais: dr. A. Gerutis ir "Eltos Inf."
red. V. Alseika. Pirmasis naujos
v-bos uždavinys — perkelti ELTOS
įstaigą iš Reutlingeno į Miuncheną.

VYSK. PR. BRAZYS, MIC, pora
mėnesių praleidęs JAV, rugpjūčio
pradžioje grįžo į Europą, kur daly-
vavo Europos lietuvių studijų die-
nose Huertenfelde, Vasario 16 di-
nazių patalpose ir po to pradėjo
lankyti lietuvių kolonijas. Aplankęs
lietuvių Hamburgę, Vechtoję, Le-
benstedtę, Luebeckę, Memmingenę,
Miunchenę rugsėjo pradžioje išvyko
į Romą, kur dalyvaus visuotinio Ba-
žnyčios susirinkimo ketvirtosios sesi-
jos.

Australija

MOKYTOJAS MINDAUGAS MAU-
RAGIS, kuris nuo šių metų pra-
džios darbuojasi istorikais garsoje
Norfolk saloje, ten išmokęs anglų
sporto — jodinėti. Mat, ten ankiau
neturksta ir net mokiniai į mokyklą
atvyksta raiti.

TERESE IR ALFONSAS BIKUL-
ČIAI, melbourniška, nesant Austr-
lijoj Lietuvių Fondo, pasuntė \$100
Tautos Fondo vadovybei Čikagoje
— įstodami Fondo nariais.

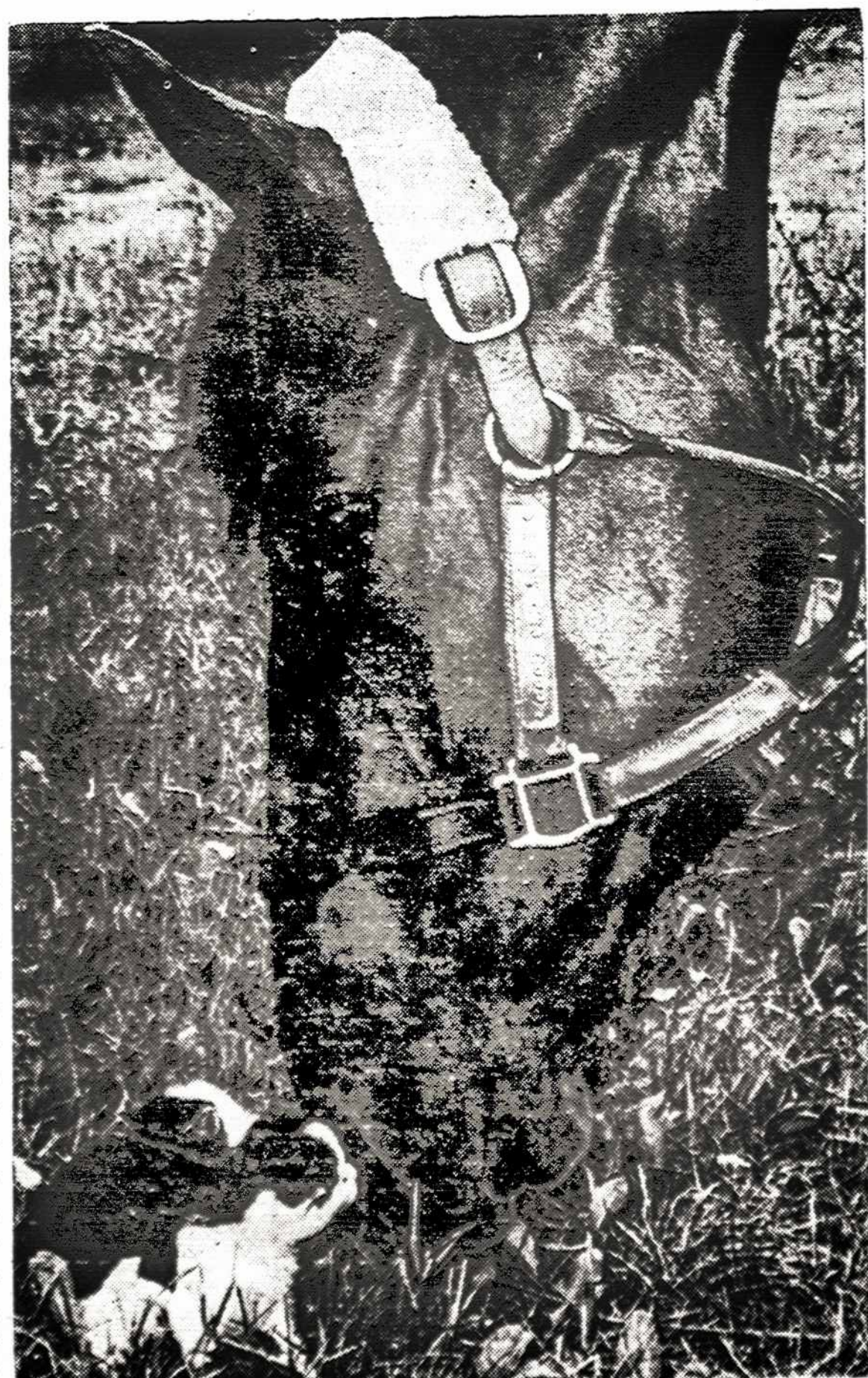
Paruošė Pr. AL

Taupyk ir skolinkis
kooperatiniame bankelyje "TALKA"

ISDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI \$5.000, morkių
paskolos iki 60% turto vertės. Už ŠERUS mokama 4 1/2% divi-
dendo iš pelno, už DEPOZITUS — 4% ir veikio nemokamas gy-
vybės ir paskolų draudimas. PILNAS CEKŲ PATARNAVIMAS.

Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. po pietų.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. p.p. — 8 val. vakaro.

21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA 8-0511



Dvejų metų žirgas, laimėjęs lenktynes. Fort Erie, Ont., ir rekor-
dinę sumą pinigų — \$11.925; vieną ir aštundali milijon nubėgo
per 1.53. Nuotr. Telegram

WELLAND, Ont.

VISUOTINIS BENDRUOMENĖS
SUSIRINKIMAS šaukiamas rugsėjo
26 d., sekmadienį, 12.30 v. p.p., Holy
Ghost Hall, Golden Bld., Wellande.

Kadangi tai svarbus susirinkimas, vi-
si Wellando lietuviai kviečiami d-
lyvauti. Nuo jo priklausys, ar mūsų
Bendruomenės apylinkė toliau gy-
vuos. Jau buvo šaukti du susirinki-
mai — birželio ir rugpjūčio mėn., bet
jie nebuvo sėkmingi. Dabartinė val-
dyba yra atsistatydinusi, ir šį susi-
rinkimą šaukia paskutiniojo susirink-
imo prezidiumas. Savo raštę jis sa-
ko: "Dabar, kai visame pasaulyje
vyksta tautų apsisprendimo procesas,
kai kalba ginklai ir liejasi kraujas,
mes negalime leisti, kad mūsų apy-
linkė išnyktų. Visi esame mūsų bran-
gios tėvynės vaikai ir mūsų pareigos
Lietuvai yra visiems vienodos. Su-
prantama, kad tremtis, įsikūrimas
naujamame krašte ir eilė metų pareika-

lavo iš mūsų daug jėgų, bet vistiek,
kurie dar esame gyvi, savo fizines ir
dvasines jėgas turime panaudoti



Kanadoje gimusių lietuvių akademikų — Jono Čirūno ir Irenos Kuniutytės vestuvinės iškilnės. Jaunavedžiai (viduryje) su palėda priima iškilnių dalyvių.

Čikagos vaizdai ir vargai

EDVARDAS SULAITIS

LITUANICOS FUTBOLININKAI, sugrįžę iš išvykos Kanadon, kur jie Kanados Lietuvių Dienos sportinėje programoje sumušė vyrus iš Niujorko net 4:1, sekantį sekmadienį pradėjo rudens sezono pirmenybių susitikimus vietinėje amerikiečių lygoje. Rugsėjo 12 d. Douglas parko aikštėje įvykusiame susitikime čikagiečiai lietuviai futbolininkai įveikė meksikiečių Atlas vienuoikię 2:1. Ši karta Lietuviai ėjosi sunkokai ir tik paskutinės minutės buvo pelnytą pergale atnešę įvartį. Pirmieji varžovų vartus rado lietuviai, kurie K. Pudymaičio tolimu šūviu iš krūto vedė 1:0, tačiau antrame kėlinyje meksikiečiai laimėjo lengvai įleista įvartį ir išlygino. Dabar Lituanica ir toliau dalinasi I-II vietą su lenkų Eagles vienuoikię, toli atspūsusi nuo likusių šėių komandų. Tačiau dar visas sezonas yra prieš akis ir būsimos 6 rungtynės žada daug netikėtumų. Lietuviai futbolininkai spējo išgyti nemaža gerbėjų, kurie juos lydi, nežiūrint kokiose aikštėse bežaistų. O kai rungtynės vyksta "namuose" Marquette parke, tai jų prigrūža iki 400-500. Tai jau gražus skaičius, žinant netaip jau entuziastingą mūsų tautiečių nusiteikimą sportiniams, o dažnai ir kitiems parengimams.

KUN. J. BOREVIČIUS, SJ, gerai pažįstamas ir Kanados lietuviams, rugsėjo mėnesio pradžioje grįžo iš ilgos kelionės po Australiją ir Tolumosius Rytus. Šis veiklus visuomenininkas ir geras kalbėtojas dabar vėl gyvena Čikagoje ir ves lietuvių religinę valandėlę per Barkaus šeimos radijo programą. Rugsėjo mėn. 13 d. vakare čikagiečiai, po ilgesnės pertraukos, turėjo progą išgirsti kun. J. Borevičiaus balsą minėtoje radijo programoje. Būdamas Australijoje, kun. Borevičius vedė misijas ten gyvenantiems lietuviams.

Iš Australijos į Čikagą laikinai yra atvykęs ir čia vieši Australijos lietuvių veikėjas kun. Petras Butkus. Jis yra apsiėjęs Cicero lietuvių kolonijoje ir iš čia lanko kitas vietas. Svečio viešnagė Čikagoje jau artėja prie galo ir jis į namus žada pajudėti rugsėjo mėn. pabaigoje ar spalio mėn. pradžioje. Ano šeštadienio popietę teko atvykėli svečią susitikti pas muziką ir mokytoją Juozą Kreivėną, kuris jam aprodė savo muzikinį archyvą; ne tik aprodė turimus gausius kūrinius, bet ir svečią apdovanojo. Kun. P. Butkus džiaugėsi, jog Australijon galesias parsivežti lietuviškų gaidų, kurių ten retai kur galima užtikti. Su kun. Butkumi viešą susitikimą ir sveičių pagerbimą buvo suruošę iš Australijos atvykusių ir dabar Čikagoje gyvenančių lietuvių grupė. Rugsėjo 21 d. į Don Varno postą salę buvo atsiųskę apie 80 buvusių australiečių ir šiaip tautiečių, kurie pabendravo su svečiu iš tolimojo kontinento. Či-

Sumokėjo solidarumo įnašą

Nuo praeitos KLB krašto tarybos sesijos ligi šiol į krašto valdybos išdą apylinkės imokėjo solidarumo įnašų:

Toronto	\$400.00
Montreal	68.00
Vancouver	50.00
Delhi	50.00
Sudbury	49.60
Edmonton	40.00
Sault Ste. Marie	36.80
Winnipeg	34.40
Calgary	25.00
Welland	24.80
Fort William	23.20
Windsor	22.40
Oakville	17.60
Rodney	10.00
Lethbridge	5.60

Viso \$857.40

Samatoje buvo numatyta gauti \$1.600, iš kurių \$400 už 1964 m. ir \$1.200 už 1965 m. Žymi dalis apylinkių solidarumo įnašus yra atsiuntusios tik už 1964 metus. Solidarumo įnašų visai nėra atsiuntusios Hamiltono, Londono, St. Catharines, Otavos ir Pembroke apylinkės. Būtų labai geistina, kad visos apylinkės iš solidarumo įnašų atsiskaitytų iki sekančios krašto tarybos sesijos

spalio 9 d., kadangi samata sudarinėjama nuo sesijos iki sesijos.

Lietuvių Dienas ruošiančių apylinkių atsiskaitymas iš gauto pelno vienokiu ar kitokiu būdu padaromas fiktyviu ir visai neatitinka krašto valdybos nustatyto 50% ir 50% santykio. Reikėtų arba pakeisti tą pelno paskirstymo santykį, arba laikytis krašto tarybos nutarimų.

P. Rudinskas, krašto valdybos išdinininkas

• Svečių princesė Kristina, 21 m. amž., išbuvusi JAV vieną savaitę, nusiskundė, kad nevisko randanti krautuvėse, ko norėtų pirkti. "Jūs, amerikiečiai, atrodo, viską eksportuojate!"

• Rytinės Vokietijos poetas, parašęs šį eilėraštį, nuteistas 6 mėn. kalėjimo:
Gerasis Dieve, apakink mane,
Kad neberasčiau Berlyno sienos.
Gerasis Dieve, apakink mane,
Kad negirdėčiau RIAS radijo.
Gerasis Dieve, padaryk mane nebyliu,
Kad nenutępčiau kalėjiman.
Tik būdamas kurčias, nebylys ir aklas,
Esu mieliausias Ulbrichto vaikas.

Rinkiminis vajuš Kanadoje

Politinės Kanados partijos įtemptai rengiasi lapkričio 8 d. rinkimams. Liberalų partija mano radusi palankų metų rinkimams, nes konservatorių partijos vadas J. Diefenbakeris yra praradęs žymios savo partijos dalies pasitikėjimą. Be to, liberalai jaučia, kad Kvebeko provincija šį kartą balsuos už liberalus, kurie jai parodė daug lankstumo. Žymūs kvebekiečiai vadai išjungė liberalų eiles, o buvęs Kvebeko konservatorių vadas Balcer išstojo iš konservatorių partijos ir pareiškė, kad joje kvebekiečiams nėra vietos. Konservatorių partijos vadas J. Diefenbakeris paskubomis mobilizuoja atstumtus savo bendradarbius ir buvusius ministerius ir bando atstatyti partijos vienybę. Konservatorių keli šulai — Hees, Hogan, Roblin, Fulton — pareiškė dalyvausią rinkimuose. Jie, matyt, mano, kad artėja laikas rinkti naują partijos vadą, ir tam atvejui ruošiasi iš anksto. Kitos partijos didesnių staigmenų neparodė, išskyrus Kvebeko kreditistus, buvusius parlamento narius, kurie vienas po kito išėjo iš partijos ir nori veikti nepriklausomai.

Liberalų partija džiaugiasi naujais šulais Kvebeko provincijoje. Paskutiniu metu liberalų partijon išjungė 3 dideli šulai: unijon vadas Jean Marchand, buvęs redaktorius Gerard Pelletier ir universiteto profesorius Pierre-Elliott Trudeau. Visi trys atstovai yra žinomi Kvebeko ir visoje Kanadoje.

Tikėjimo laisvė yra labiausiai vertinama Kanadoje. Viešosios nuomonės tyrimo institutas paskelbė, kad 35% gyventojų pirmoje vietoje stato religijos laisvę, 29% — spaudos laisvę. Kituose kraštuose, kaip Vokietijoje, kur spauda eilę metų nebuvo laisva, net 56% visų gyventojų spaudos ir kalbos laisvę laiko svarbiausiu dalyku.

Skolinimasis JAV, kylant Kanados gerovei, didėja. Įvairios

imones ir savivaldybės, vykdomos didesnius projektus nepajėgia sukelti kapitalo Kanadoje ir yra priverstos skolintis iš JAV. 1965 m. paskolos žymiai prašoka ankstesnes ir iki galo metų pasiekė virš \$1 milijono. 1964 m. iš JAV pasiskolinta tik \$453 milijonai.

Kanada įleško imigrantų visose Europoje. 1966 m. norima įleisti 150.000 įvairių specialistų, kurių šiuo metu jaučiamas didelis trūkumas visoje Kanadoje. Anglijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Austrijoje atidaryta daugiau imigracijos istaigų, kurių tikslas surasti kiek galima daugiau kvalifikuotų darbininkų, norinčių imigruoti Kanadon.

Valdžios tarnautojų mokymui prancūzų kalbos federacinė vyriausybė paskyrė net \$2 milijonus. Anstčiau buvo pasiūlyta, kad tarnautojai, moką abi kalbas, gautų didesnį atlyginimą. Tas pasiūlymas buvo atmestas, bet visi valdžios tarnautojai bus skatinami mokytis abi krašto kalbas.

Prince Edward Island, neturtingiausia Kanados provincija, jau eilę metų reikalauja, kad tiltų būtų sujungta su žemynu. Federalinė vyriausybė nutarė tą tiltą pradėti statyti ir per 5 metus jį pabaigti. Tiltas bus 9 mylių ilgumo ir kainuos \$148 mil., kas kiekvienam salos gyventojui, įskaitant ir vaikus, išeina \$1.400. Tai graži federalinės vyriausybės dovana.

Kanados eksportas ir komunistinis kraštas dažnai susikomplicuoja dėl JAV politikos. JAV turi įstatymą — Trading with the Enemy Act, draudžiantį prekiauti su komunistiniais kraštais. Be kviečių, Sov. Sąjunga Kanadoje dar perka miltus ir juos siunčia tiesiai Kubon. Trys dideli malūnai Kanadoje yra amerikiečių rankose: Robin Hood Flour Mills, Quaker Oats ir Pillsbury Ltd. Nė vienas jų, pagal JAV įstatymą, negalės pildyti prie tų miltų gaminimo.

Kanados komunistų partija pareiškė ateinančiuose rinkimuose išstatisianti 12 kandidatų. Apie pervedimą bent vieno kandidato nėra nė kalbos, tačiau išstatomieji kandidatai tik parodo silpnos gyvybės ženklą. Partijos vadas Kashtan kandidatus Toronto Davenport apylinkėje.

Kanados vakaruose ankstyvas sniegas pakenkė kviečių derliui. Dregnas oras apsupkino derliaus nuėmimą. Saskačevano ir Albertos provincijos, kur daugiausia auginama kviečių, labiausiai nukentėjo. Nuostoliai siekia iki \$100 milijonų.

SKAITYTOJAI PASISAKO

TAUTOS NAIKINIMAS IŠEIVIJŲ

Korespondencijose pasitaiko pranešimų, kad vienoje ar kitoje apylinkėje įvyko tautiniu požiūriu mišrios vedybos ir kad iškilnės dalyvavo šimtai žmonių. Tokios vedybos jau neįprasti. Lietuvoje, aplamai imant, nieko gero neatnešdavo. Gyvenant kituose kraštuose tokios vedybos reiškia mūsų tautiečio žuvimą. Šis dalykas tiek aiškus ir mūsų mažai tautai tiek žalingas, kad jokie platesni aiškinimai nereikalingi. Lietuvių visuomenei tai atviras karstas. Šaoningai lietuviški šeimai, kurioje tas atsitinka, yra didelė nelaimė, o jautresnei šeimai tai namų tragedija.

Kad tokie dalykai atsitinka, ypač gyvenant kraštuose, kur tėvų autoritetas mažiausiai respektuojamas, o aplinkybės visokiems iškrypimams taip palankios, tai daug stebėtis netenka. Be to, yra tėvų, kurie patys savo tėvų palikimo išizdėjo ir tuo patys savo tėvus išieškojo. Jų vaikams dar lengviau tai padaryti. Kitai motinai tik svarbu, kad dukte gautų vyrą, nesvarbu koki, bet tik fizinę gyvenimo pusę būtų sutvarkyta. Tokių žmonių visada buvo ir bus. Stebėtis tenka tik tuo, kai atsiranda žmonės, kurie tuo gėrisi, puotauja, kaip džiaugsmingo įvykio sulaukę. Kiti, šaoningesni, nors širdy nepritaria, bet abejingai reznuoja tarmas: "Ką jau čia dabar, prieš vėją vistik nepapūsi".

Taip. Bet paklauskime save, koks pateisinimas patiems "pūsti su vėju" ar paskui tai "vėją" bėgti. Tuo šiuo vėjas tik sustiprinamas. Ši blygybė labai užkrečiama. Kai vienas ar kitas tą padaro, ir už tą jis netik nėra pakišamas, bet atsiranda pataikautojų kurie jį sveikina, net liet. laikraščiuose pareklamuoja, tai kitiems jaunuoliams sudaro patrauklus pavyzdys.

Graziai išaugusiam ir išmoksintam lietuviui berniukui ar mergaitei susirasti kokią Betsy ar Jimmy nėra joks laimėjimas. Tokių jie gali rasti ant kiekvieno kampo. Dažnai sunkiau nuo tokių atsikratyti, negu juos susirasti. Susidėjimas su tokiais atneša didelį pralaimėjimą visiems, tiek pačiam jaunuoliui, tiek tėvams, tiek lietuvių visuomenei. Toks jaunuolis tampa atpėsta šaka nuo medžio, kuris dvasines vertybes yra auginęs tūkstančius metų. Jaunuolis neuina su tėvu ir gyvenimo sukūrus ir ten pakimba ore, nes jam nebėra dvasinės atramos. Jo gyvenimas belieka tik atlikimas fizinę funkcijų. Atsižadėjęs savo kilmės brolio, mūsų atvejį — lietuvių, ir įsijungęs organiskai į naują tautą, jis niekad negalės dvasioje sutapti su naujuoju broliu škotų, negru, kiniečių ar jų mišinio kilmės asmeniu, kaip čia yra Amerikoje.

Kaip bėpaimtume, lietuviui mišrios vedybos yra patį didžiausią blygybę. Bet blygybė ne tiek kenksminga tuo, kad ji pasitaiko; ji tampa blogiausia, kada ji pradama toleruoti ir statyti lygiagrečiai su dorybe. Sielojamės ir kaltiname rusiškąjį bolševizmą už jo vykdomą tautžudystę — mūsų tautos žudymą. Čia gi, kur bolševiko ranka nebeapsiečia, atsiranda žmonių, kurie tautžudystę patys propaguoja. "Puikiuos vestuvės", gausios vaišės keliamos taurės už... "naują laimėjimą", kad dar vienas tautietis žuvo lietuviams! Gaila, kad tokių vaišių dalyviai giliau nepagalvoja. Jie patys nusiųgastų dėl tokių vaišių intencijos. Pataikaudami šiai blygybei patys tampame savo tautos naikimo vykdytojais arba skleidėjais.

Dabar ir kyla klausimas, ar mes tokie mizerijos pasidare, kad nebeapjėgim šiai aiškiai blygybei pasipriešinti? Arba bent mažaisiais patiems "nepūsti pavėjui" — prie tokių vaišių nesidėti. Šią problemą turinčios šeimoms bei abejojantiems jaunuoliams jų artimieji, šaoningesni draugai, lietuviškoji visuomenė ir ypač spauda privalo visais būdais ateiti į pagalbą. Šiai blygybei turi būti duotas tikrasis jos vardas ir be jokių pataikavimų traktuoti kaip blygybę, kaip nusikalstamą siekių tėvams. Turime sukurti viešą stiprią opinią prieš šią blygybę. Kurie su tuo nebesiskaito, jų nebeišgėsim, o jiems pataikaudami tik kitus jais sekti paskatinsim.

Ypač svarbus spaudos vaidmuo. Jei kuriam provincijos korespondentui sunku besuokti, kokie dalykai viešai reklamuoti yra žalinga, ar jei kuris už gerą pavaišinimą jaučiasi įpareigotas atsiliepti — parašyti ir laikraščius, tai redaktorių kreipis turi tokių rašytojų pataisyti.

J. Vidugiris

POLICIJOJ REIKIA ŽYDŲ IR KITŲ TAUTYBIŲ

Zinomas Toronto advokatas Arthur Maloney, buvęs parlamento narys, iš kėlė nuomonę, kad Toronto policininkais būtų priimami kanadiečiai ir žydų kilmės. Per radijo programą "Speak your mind" Larry Salway pravedė diskusijas su publika. Jis siūlė, kad policininkais turėtų būti ir italų kilmės kanadiečiai, kurių Toronte dabar esą apie 200.000, ir vokiečių kilmės, kurių Toronte esą apie 100.000; taipgi jų turėtų būti ir iš kitų tautinių grupių.

Tuoį atsišaukė keli italai ir tam pritarė. Tačiau viena moteris pažymėjo, kad, kiek jai žinoma, iki šiol ir policininkus Toronte priimami tik anglosakų kilmės asmenys ir masonai; net katalikams esą sunku patekti.

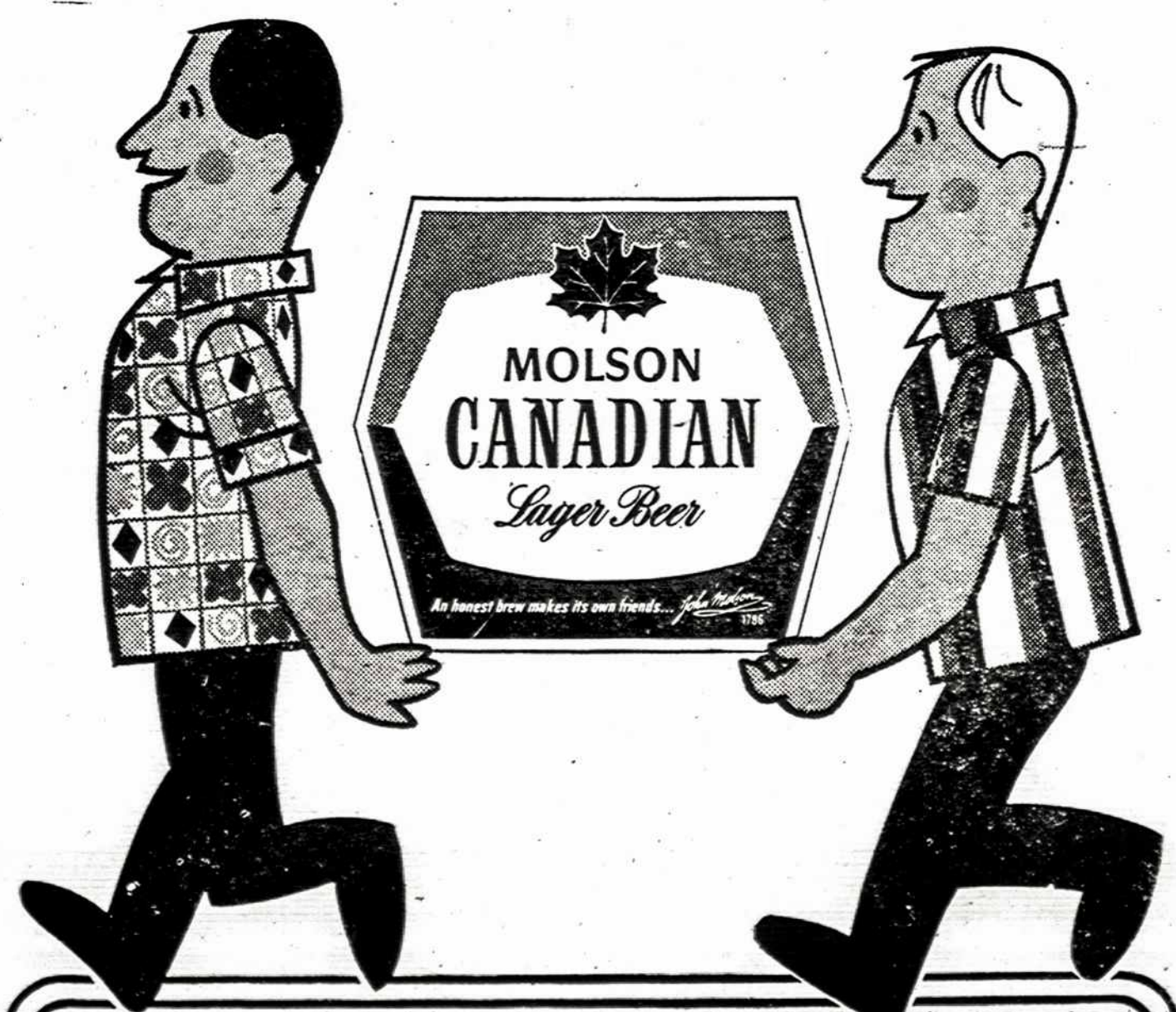
Man atrodo, kad A. Maloney, kaip katalikas, iškėlė didelę problemą. Iš tiesų atėjo laikas atidaryti duris ir valdines vietas visiems kanadiečiams, nežiūrint kilmės, tautos, rasės, religijos. Toronte jau yra 6 negrai policininkai iš 3.000 negrų, bet nė vieno lietuvių iš 8.000. J. V-nis

Dviejų politikų imtynės

Britų premjeras Harold Wilson laimėjo pirmąjį susidūrimą su naujuoju opozicijos vadu Edward Heath. Konservatorių partijos vadas parlamente iškėlė "pavojingą ekonominę būklę", kurią sudarė darbiečių partija. Jis kaltino premjerą Wilsoną, siūlydamas parlamentui pareikšti jo vadovaujamai darbiečių vyriausybei nepasitikėjimą, bet Wilson lengvai permetė kaltę ant konservatorių, kurie ūkio sunkumams išspręsti turėjo 15.000 dienų, o darbiečiams dar to tik 300 dienų. Wilsonas kaltino Edw. Heathą, jog šis, būdamas prekybos ministru, visas krizes nugaleti priemonės palikęs veikti po rinkimu, užtikrindamas tautą per priešrinkiminį vaju. Kad viskas esą geriausia tvarkoj. Premjeras pasiūlė opozicijos vadui tai paneigti. Ed. Heath prisipažino, kad jis tai buvo parengęs krizės atvejui. Balsuojant Wilson gavo pasitikėjimą 303 balsais prieš 290.

• Senatoriaus Roberto Kennedžio jachta, atsitiktinumo dėka, turi visiškai lietuvišką vardą "Neris".

• Nova Scotia buvo pirmoji Kanados provincija ir pirmoji Britanijos kolonija, įvedusi savo vėliavą.



SAVAITGALIAIS

Pasirūpinkite, kad turėtumėte užtektinai MOLSON CANADIAN LAGER alaus savaitgaliui. MOLSON CANADIAN alus yra šviesus, švarus ir specialiai pagamintas jūsų skonui. Atsigaivinkite MOLSON CANADIAN — gerų draugų alumi.

MOLSON'S - SAVARANKIŠKA
ALAUŠ DARYKLA NUO 1786



Lietuviškų vestuvių scena Niujorko pasaulinėje parodoje "Better Living" paviljone. Nuotr. P. Ažuolo

KANADOS KONSTITUCIJA TĖBERA BRITANIJOS

Viena aktualiausių Kanados problemų šiuo metu yra tikros konstitucijos neturėjimas. Jau seniai tas klausimas svarstomas, bet sprendimas dar nerastas.

Kanadiečiai yra konstitucinės krizės būklėje, ir gal rimčiausioje nuo konfederacijos pradžios 1867 m. Nors problema taip yra supainiota ir įvelta į neaiškius terminus, kad patys kanadiečiai sunkiai susigaudo, — mėginame ją aiškinti.

Trumpai tariant, ji yra vadinama "konstitucijos repatriacija". Tai yra nevykęs terminas, nes atrodo, kad Kanados konstitucija buvo pagrobta iš Kanados, išvežta į Angliją ir dabar eina kova, kaip ją grąžinti atgal. Iš tikrųjų tai reiškia, kad įstatymų leidėjas, kurį apvieniųjų Kanada, buvo Britanijos parlamentas Westminster. Čia gimė "British North America Act" 1867 m., kuris su keliomis pataisomis, eina Kanados konstitucijos pareigas. Panašūs Britanijos parlamento įstatymai sukūrė Australijos dominiją, Pietų Afrikos ir Naujosios Zelandijos dominijas, bet šie kraštai išsprendė problemą paprastai — paprasė Britanijos parlamentą perversi įstatymdavystės galia savo parlamentams Australijoje, Pietų Afrikoje ir Naujojoje Zelandijoje. Kanada nepajėgė to padaryti, nes kanadiečių prancūzų mažuma jaučė, kad jos teisės ir privilegijos yra geriau apsaugotos Britanijos parlamentu, negu Otavoje. Kvebeko tam tikruose sluoksniuose buvo bijoma, jei British North America įstatymai bus Otavos parlamento žinioje, tai dauguma angliškai kalbančių kanadiečių gali iš-

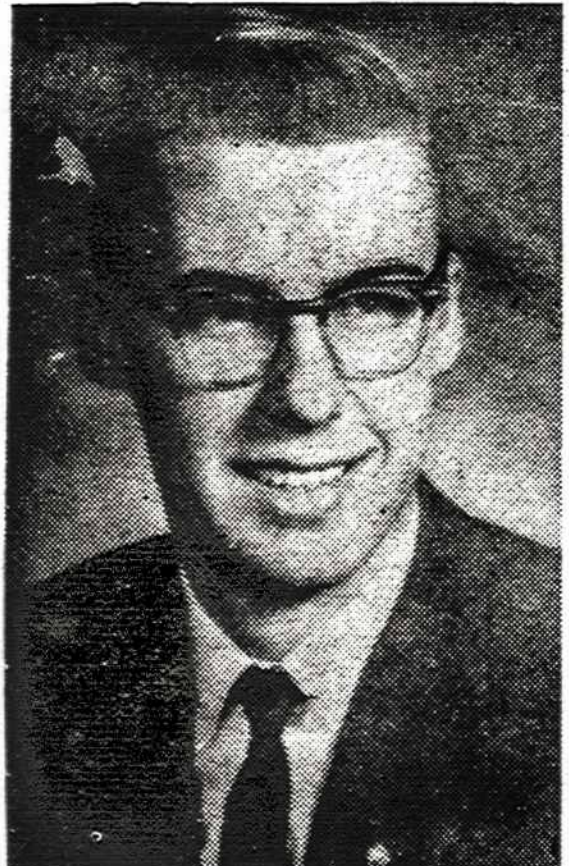
MARCUS VAN STEEN

braukti privilegijas prancūzų kalbai arba pvz. garantijas, duotas Katalikų bažnyčiai. Kol patys galia pasilikti Londone, tai pavojus atrodytų yra tolimas.

Sitokia padėtis pasiliko daugelį metų. Kanada turėjo lankstią konstituciją, nes reikėjo tik pataisas pasiūsti kairėnėi, prašant atitinkamo pakeitimo per Britanijos parlamentą. Pastarasis padarė pakeitimus, bet nesugebėjo atidėlioti ir be svyravimo. Vis dėlto suvereninei valstybei nedera įsikišti svetimo, už savo ribų esančio, įstatymų leidėjo papildyti ar taisyti savo įstatymus. Taigi, dabar norima rasti kelią perversi British North America įstatymą Kanados parlamento galion. Vienintelė kliūtis — ne Britanijos parlamentas, bet nesugebėjimas Kanados federacinės ir provincinių vyriausybės rasti būdą, kaip tai padaryti.

Per ilgą metų eilę įvairūs konstituciniai pakeitimai ir papildymai sukūrė trapią pusiausvyrą tarp federacinės ir provincinių vyriausybės. Pusiausvyrą lengvai būtų suardyta, jei British North America įstatymai būtų paliktas vien Kanados Parlamento galioje, iš anksto nesusitarus dėl galimų pakeitimų ateičiai. Per daugelį metų buvo priimta, kad tik Otava gali prašyti Britanijos parlamentą daryti pakeitimus British North America įstatymu, ir kad Otava tą gali daryti tik pasitarusi su provincijomis, kai provincijų reikalai buvo paliejami. Problema ir yra ta, kad provincijų vyriausybės nori turėti šios apsaugos garantiją ir tada, kai konstitucija bus perduota Otavos parlamentui.

Po daugelio metų konferencijų ir pasitarimų b. sugalvotas planas konservatorių vyriausybės teisingumo min. Fulton po 1961 m. federacinės ir provincinių vyriausybės konferencijos. Šis planas buvo vėl svarstomas su provincijų vyriausybėmis, kai po 1963 m. rinkimų vėl sugrįžo liberalų partija. Federacinės ir provincinių vyriausybės konferencijai 1964 m. Charlottetown buvo svarstomas naujas planas, parduotas Liberalų vyriausybės teisingumo ministro G. Favreau. Jis buvo priimtas provincijų atstovų vienbalsiai. Šis naujas konstitucijos perkėlimo planas vadinamas Fulton-Favreau formule, yra geras, juoba, kad pasiūlytas abiejų partijų — konservatorių ir liberalų — teisingumo ministru. Jų formulėje yra skirtumų. Dėl jų dabar ir kovoja. Can. Scene



RIMAS VILBIKAITIS

baigęs š. m. gimnaziją St. Catharines, Ont., mieste geriausiai pažymiais ir gavęs \$400 premiją. Be to, jis gavo privilegiją nemokamai studijuoti universitete. Jis specialiu raštu pasveikino miesto burmistras R. M. Johnston. Gavo sveikinimų ir dovanų iš vietos lietuvių. Gimnazijoje iš 90 mokinių tik 31 išlaikė egzaminus. Iš 60 berniukų vienintelis R. Vilbikaitis išsikovojė pirmąją vietą. Vietos anglų laikraštis pažymėjo, kad R. Vilbikaitis turi nepaprastą gabumų matematikai. Be to, yra geras kalbintojas ir gabus žurnalistikos; gimnazijoje būdamas rašė ir spausdinto mokyklos leidžiamą laikraštuką. R. Vilbikaitis, baigęs mokslo metus, tuoj susirasdavo apmokamą darbą ir taupė lėšas tolimesnėms studijoms. Pasakutinis mokslas užbaigęs, suklaidojo į jūrininkų kuopą, mokslėdą iš moksleivių. 1964 m. išlaikė egzaminus pirmuoju ir laimėjo iš 44 FD ARTY Regt. vertingą dovaną su atitinkamu įrašu.

R. Vilbikaitis Waterloo universitete pradėjo studijuoti fiziką. Rimo pasiekimu džiaugiasi ir tėveliai; už gerą mokymąsi nupirko naują automobilį "Impala". O ir K. Vilbikaitis yra labai pavyzdingas ir patrijotiška šeima — dideli spaudos ir knygų mėgėjai. Ruošiant šiais metais XI-tąją Kanados Lietuvių Dieną, visa šeima (4 asmenys) išjungė į darbą. Sėkmės Rimui Vilbikaitiui tęsti studijas!

Koresp.

● Mokslininkai pagamino deguonies iš uolų. Jie tvirtina, kad tas procesas galės būti panaudotas mėnulyje gaminti deguoniui astronautų kvėpuojamiems aparatams ir jų erdvėlaiviams kurti. Mokslininkai sėkmingai pagamino deguonies iš trijų rūšių uolų, kurių, jų manymu, gausu mėnulio paviršiuje.

Čiurlionio Ansamblio koncertas Kanadoje

VL. SABALIENĖ

Vienuoliktoji Kanados Lietuvių Diena, po iškilmingos oficialiosios dalies, kurios čia nenagrinėsiu, suteikė malonios progos Kanados ir JAV lietuviams dar kartą pasigrožėti Čiurlionio Ansamblio koncertu, kuris buvo stambus įnašas visam Lietuvių Dienos šventės turiniui ir pagrindinis veiksnys, sutraukęs į šį Kanados pakraštį būrį dalyvių, ištrošusių atsigalvinti lietuviškos dainos garsais.

Ir kas gi gali paneigti nuopelnus ir pasiaukojimą darbščiuju St. Catharines negausios bendruomenės lietuvių, jų sugebėjimą tokias dideles ir puikias tautines šventes organizuoti, jas gra-

žiai, turiningai praversti ir taip pat imtis materialinės atsakomybės už visą parengimą, nes tokios šventės yra susijusios su stambiais išlaidomis? St. Catharines lietuvių kolonijoj teko išgirsti puikių lietuvių solistų, "Dainavos" ansamblio koncertą, JAV ir Kanados lietuvių jungtinį chorą koncertą, pamatyti gražiai atliekamus lietuvių tautinius šokių ir dabar pasigrožėti lietuviškomis dainomis, atliktomis visų gražiausio ir mylimiausio, sakyčiau, mūsų ansamblinės pažibos — Čiurlionio Ansamblio. Jis skaičiumi gausus; skirstomas į mišrų, vyrų ir moterų choras.

Mišram ir moterų chorui pritaipant imtis materialinės atsakomybės Onos Mikulskienės. Jam kartais talkina solistės ir solistai, bet jis savyje yra stiprus ir darbus vienetas, semias gynybę ir meilę dainai iš savo ilgamečio dirigento ir vadovo muziko Alfonso Mikulskio.

O ta meilė dainai, jautrumas jos grožiui ir supratimas tos švelnios išraiškos, kuri charakterizuoja visas lietuviškas dainas, kaip srovenantis, gaivinas šaltinis liejosi iš dainininkų lūpų į klausytojų širdis ir garsų bangomis nėsė juos atgal į gimtą šalį prie Nemuno, Šešupės, rūtų darželio.

Mišraus ir vyrų chorų programą sudarė daugiausia lietuvių klasikinės komponuotos dainos — Sasnauskio, Žilėvičiaus, Šimkaus, Čiurlionio, Siniaus. Antrosios dalies programą atliko moterų choras, palydimas kanklininkų, talinant mieliai solistei Juzei Krištolaitytei, ir dar kartą mišrus choras. Šios dalies programą sudarė lietuvių liaudies dainos, harmonizuotos paties dirigento Alf. Mikulskio.

Programa buvo plati, įvairi ir gausi dainomis — neįmanoma jas visas išvardinti ir aptarti. Nežiūrint prastos akustikos (gimnastikos salė nėra pritaikyta koncertams) dainų išpildymas buvo puikus: dinamiškas, pakilus, jautrus ir laisvas. Ansamblis turi gerai išdirbtą, aiškia diktą, gerai išbalansuotą balsų harmoniją ir daug gražių balsų, atlikusių kai kurias solo partijas (Kavaliūnas, Gobis, Plečkaitis, Johansonas, Gilytis ir kt.).

Klausytojai buvo entuziastingi — gausiais plojimais pasitiktavo dirigentą ir kanklių vadovą Oną Mikulskienę ir palydėdavo kiekvieną dainą. O kaip teko ir kartoti.

Programos pranešėjos grakščiai iliustravo kiekvienos dainos turinį angliškai. Deja, dėl prastos akustikos jų pranešimai buvo silpnai girdimi, o atpasakojimas kiekvienos dainos turinio labai uždelsė laiką ir nutraukė koncerto vientisumą. Ar neuztęktų vieno, gal kiek platesnio dainų pristatymo ir jų apibūdinimo svetimausiais, kurių vistiek tokiais atvejais neperdaugausia. Jiems galima būtų parūpinti specialias programas, kiekvieną dainą trumpai apibūdinant jų kalba.

As neapsirikiu išreikšdama visų dalyvių vardu nuosirdžią padėką darbščiajam Tėvi B. Mikaliskui, OFM, ir šventės rengėjų komitetui už nenuilstamas pastangas gaivinti lietuvių Kana- dos ir JAV lietuvių tarp, Čiurlionio Ansamblių, o mieliame, lietuvių didžiulį nusipelnusiu Alfonsui Mikulskui ir kanklių vadovui Onai Mikulskienei, palinkėdama ilgiausiu nenuilstamų metų jų darbuotoje lietuviškos dainos ir muzikos srityje.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

HENRIKAS BANYS paminėjo 20 metų kūrybinio darbo sukaktį. Jis yra vienas geriausių baletu šokėjų centriname Vilniaus operos ir baletu teatre. Baletu studijas H. Banys pradėjo vokiečių okupacijos metais Šiauliuose. Po karo su neįžymiais vaidmenimis pasirodė Kauno muzikiniame ir vėliau baletu bei operos teatruose. I savo globą jį paėmė baletmeisteris B. Kelbauskas ir jau pripažintu susilaukusi balerina G. Sabaliauskaitė, kuri šandien yra jo nuolatinė partnerė scenoje. Teatro kritikė L. Motiejūnaitė rašo: "... H. Banys yra stiprus, jautrus ir dėmęs partneris. Bano rankose šokėja tartum praranda savo svorį. Peržengdamas savo sceninės veiklos dvidešimt metų slenkstį, H. Banys išlaikė puikią profesinę formą ir kaip klasikinio plano šokėjas, ir kaip ugningas charakterinių šokių atlikėjas..." Jo augimas ypač pastebimas baletmeisterio V. Grivicko pastatytuose baletuose. Su G. Sabaliauskaitė jis yra gastraliavęs Lenkijoje, Turkijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Bulgarijoje, Suomijoje, Vokietijoje, pietryčių Azijos kraštuose. Šių gastralių metu abu iškilniausieji Lietuvos baletu teatro atstovai savo programoms paprastai pasirenka lietuvišką šokį ir lietuviškųjų baletų ištraukas.

KOMPOZ. JULIAUS JUZELIŲNO brandžiausiais kūriniais laikomi "Afrikietiškieji eskizai" ir simfoninė-vokalinė poema "Pelenų lopinė". Pirmasis kūrinys yra skirtas Afrikos tautų išsilaisvinimui iš kolonizmo. Apie jį muzikos kritikas A. Ambrazas rašo: "Klausytojai neturko pastebėti ir įvertinti "Eskizuose" išryškėjusius naujus J. Juzeliūno kūrybos bruožus — ugningą temperamentą; aktyvų pulsą, dramatiškumą, nepaprastai išaugusį harmonijos ir orkestro spalvingumą..."

Priešprieš tragedijai skirtoje "Pelenų lopinėje" vyrauja emocingumas, rūpestingas apgalvota forma ir geležinė muzikinių minčių dėstymo logika. Šio kūrinio muzikoje yra daug tautinių bruožų, bet kompozitorius neina liaudies melodijų citavimo keliu. A. Ambrazas apie jo kūrybos procesą rašo: "... J. Juzeliūnas siekia organiškos liaudinių elementų ir profesinės muzikos priemonių sintezės. Liaudinės intonacijos kūrybiškai modifikuojamos, įvairinamos, savitos harmonijos rūba, kuris savo ruožtu pagristas lietuvių muzikinio folkloro ypatumais..." J. Juzeliūnas laikomas kvalifikuotu lietuvių liaudies muzikos žinovu, nes Leningrade apgintai disertacijai jis buvo pasirinkęs lietuvių liaudies muzikos klausimus ir jos problemas. Iš kitų J. Juzeliūno kūrinių minėtini: baletas "Ant marių kranto", "Poema-koncertas styginiams orkestrui", "Pasakalija", "Styginių kvartetas", "Koncertas vargonams, smuikui ir styginiam orkestrui" ir eilė anksčiau sukurtų kūrinių, kuriuose dar jaučiama muzikinio subrendimo stoka. J. Juzeliūno kūriniai buvo atlikti ir už Lietuvos ribų — Maskvoje, Leningrade, Vengrijoje, Bulgarijoje, Suomijoje ir Belgijoje. V. Kst.

Po Augštaitiją ir Vidurio Lietuvą

I mūsų namus vėl atkeliavę didžiulis, 750 puslapių, vadovas po Lietuvą: "Mūsų Lietuvą" II tomas. Šį kartą veikalo autorius Br. Kviklys vedžioja mus po gražiąją Augštaitiją ir Vidurio Lietuvą. Čia jis aprodo, papasakoja ir paveikslais pavaizduoja kiekvieną net ir mažiausią kampelį ar nuosėdą, miškus, kaimo, miestelio. Pastebėjau, kad aprašymuose randi dalykų, kurių pirmą, nors ten gyvenęs, nežinojai. Daug istorinių žinių apie vietos kilmę, įvykius, legendas. Viskas trumpai, suglaustai, taip, kad išsitenka vietos kiekvienai vietai aprašyti ir paveikslu pavaizduoti. Dėlto šis veikalas turėtų būti geras pasisėkimas, nes kam gi nėra malonu dar ir dar lankyti savo pažįstamas, tiek malonių prisiminimų tiekiančias vietas.

Utena — vienas seniausių miestų

Šis tomas pradamas Utenos miestu ir jo apskritymis. Utenos besama vienu seniausiu Lietuvos miestu: įkurtas 12 ar 13 š. ir susijęs su kunigaikščio Utenio vardu. Ši apskritys nepasijungė derlingomis žemėmis, bet užtat gamta nepasigailėjo grožio, o žmonėms geros širdies, vaikingumo. Kalvos, kalneliai, ežerai, miškai — tai tipingas Augštaitijos vaizdas.

Čia Anykščiai su gražiai pro juos vingiuojančia Šventaja. Vysk. A. Baranauskui įkvėpimą davęs Anykščių šilelis, į kurį jis žvelgdamas sukūrė gamtą pavaizduojantį poetinį šėdėvą, Piliakalniai, įvairios legendomis apipintų vietovių, išryškintos Vienuočio, Biliūno, Bilyvdaitės raštųose.

Pietinėje šios apskrities dalyje gražieji Molėtai, Inturkė. Šios apylinkės ežerų gausumu pralenkia net Zarasų kraštą.

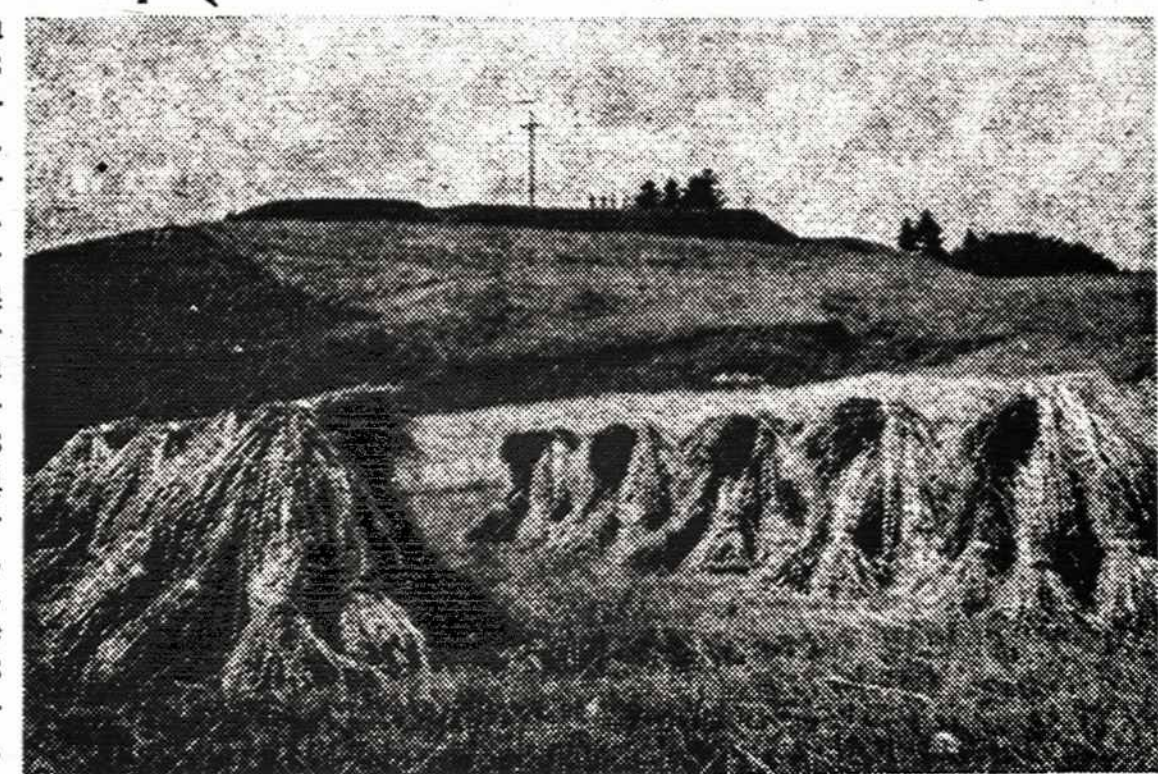
Prie Šventosios upės kalvomis ir miškais apsuptys Andriūškis, kur 1863 m. sukilėlių vadas Siurakauskas turėjo suorganizavęs 9 batalijonus sukilėlių kariuomenės: 8 batalijonai buvo apginkluoti dalgėmis, 1 batal. — šautuvais. Komanda šioj kariuomenėje buvo lietuviška, ir tai parodo sukilėlių charakterį.

Paskutiniuoju laiku išgarsėję Skiemonys, kurių apylinkėje Dievo Motinos apsiirėsimas mergaitėi Ramutei Macevytei sukėlė žmonei didelį susidomėjimą, o dabartiniam bolševikiniam režimui naują rūpestį.

Vaižganto aprašytos vietovės

Skleidami knygos lapus toliau, pereiname į Rokiškio apskritį. Šalia eilės gražių ir legendinių vietovių randame Vaižganto gimtinę — Svedasus. Šios apylinkės gyvenimas, žmonių charakteriai aprašyti Vaižganto raštuose.

Kamajai, kur liaudies dainius kun. A. Strazdelis pranašavo Lietuvai "pavasarieli" t. y. išsilaisvinimą iš carinių rusų okupacijos. Pravedant sieną tarp Lietuvos ir Latvijos neišvengiamai liko nemaža lietuvių apgyventų vietovių Latvijos ribose. Veikalo autorius nuveda mus pas lietuvių, gyvenančius Alukštė, Gryvoj, Daugpilį, Subatę, Indricio ir kt.



Pakalnių pilkalis. Iš Br. Kviklio "Mūsų Lietuvos" II tomo

Šimtas puslapių Kaunui

Vidurio Lietuvą, tai sritis tarp Zemaitijos ir Rytų Augštaitijos augtumų. Čia stovi Kaunas, kuris daugeliui mūsų, ten gyvenusių, yra palikęs brangių prisiminimų. Kaunui ir jo apylinkėms šioje knygoje paskirta arti šimto puslapių ir įdėta net 148 paveikslai. Vaikštom jo gatvėmis, lankome pilį, įvairius pastatus — bažnyčias, įstaigas, paminklus, klausomės garsiosios istorijos ir vėlesniųjų įvykių raidos. Keliaujame į senamiesčių, naujamiesčių, priemiesčių. Toliau einame į Pažaislį, Panemunę, vykstam vasaroti ar su studentų ekskursijom pramogauti į Kulautuvą, Kačerginę, Raudondvarį, Karmėlavą ir kt.

Kėdainiai — Ukmergė — Panevėžys — Biržai

Kėdainiai, garsi Radvilų buveinė, reformacijos židynis. Jų apylinkėse, Taučiūnų lauke, paminklas pirmajam žuvusiam už Lietuvos nepriklausomybę kariui Povilui Lukšui. Visoje apskrityje daug gražių gamtos vaizdų, paminklinių pastatų.

Toliau eina Ukmergės apskritys. Čia išsiskiria garsios kovų su lenkais vietovės, kaip Sirvintos, Gedraičiai ir kt. Gamtos grožiu žavingi Dubingiai, Kernavė ir kt.

Panevėžio miestas ir apskritys. Tarp daugelio įvairių ir įdomių dalykų ir vietovių čia randame aprašymus Upytės su legendariu Čičinsku ir jo nusikandusiu dvaru. Čia Žalioji giria ir josios briedžiai, Simonių giria, Krekenava ir jos "karčiama ružava" ir t. t.

Paskutinėje dalyje randame Biržus ir jo apylinkes. Su Biržais yra labiausiai susijęs Radvilų vardas, kurie senoje Lietuvos valstybėje suvaidino svarbų vaidmenį. Gausūs aprašymai ir paveikslai lūpi, pastatų, paminklų. Laukai čia nėra gerą derlių, gausiai auginami miežiai, o biržiečių alus plačiai išgarsėjęs.

Autoriaus kruopštumas

Veikalas yra tiek plačios apimties, tiek daug vietų aprašyta ir paveikslais pavaizduota, kad detaliau atpasakoti yra neįmanoma. Knyga spausdinta ant gero popieriaus ir paveikslai bei brėžiniai labai vaizdingi. Retas puslapis kur nebūtų nors vieno paveikslas, daugelyje matyti du ar net trys. Tad knyga panaši į albumą. Lengva ir malonu skaityti, kai aprašymus pavaizduoja paveikslai.

Kai taip verti lapą po lapo,

Knygų rūmai Lietuvoje

Respublikos knygų rūmai, kuriuos galbūt tiksliau būtų vadinti bibliografijos institutu, yra surinkę ir 35-kuose kataloguose suregistravę virš 2.400.000 bibliografinių vienetų — knygų, periodinių leidinių, plakatų, straipsnių, atsiliepimų apie Lietuvą. Kiekvieną mėnesį išleidžiamas "Spaudos metraštis", o savaitinės bibliografinės žinios pateikia "Ekspres informacija". Stambesnis lig šiol pasirodęs bibliografinis leidinys yra "Lietuvos spauda 1940—1955 metais". Didžiausiu užsimojimu tenka laikyti pastangas išleisti pilną 50 tomų apimtines lietuviškosios knygos bibliografiją, kurios jau yra baigiamas ruošti pirmasis tomas, apimantis feodalizmo laikotarpio knygų Rūmams vadovauja jų direk-

torius Antanas Ulpis, kuris dar karui nepasibaigus pradėjo teikti suakinimo išvengusius leidinius ir knygas; jo pavaduotoja yra Irena Jurevičiūtė. Knygų Rūmuose šiuo metu dirba 52 tarnautojai, jų tarpe — bibliografai E. Zeruolytė, A. Biliūnas, D. Juodelienė, K. Damašius, knygų saugyklos vedėja ir vyr. bibliografe G. Juodpalytė. Rūmų tikslas yra ne tik leidinių saugojimas ir registravimas, bet taipogi parama rašantiems disertacijai, mokslinius darbus, įveskantiems šaltinių faktams patikslinti ar praplešti. Gaunama laisvų ir iš užsienio kraštų su įvairiais klausimais, dažniausiai liečiančiais lietuvių kalbą ar kankurių autorių Lietuvoje išleistas knygas. V. Kst.

TORONTO ŠVIETIMO VADYBA VAKARINIAI KURSAI NAUJIEMS KANADIEČIAMS

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE — 1141 Bloor St. W. (prie Dufferin gatvės, Bloor, antrą, trečią ir ketvirtą).
CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE — 570 Shaw St. (i pietus nuo Harbord g-vės, pirmadienis — trečiadienis).
EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE — 16 Phin Ave. (prie Chatham g-vės, pirmadienis, antradienis, trečiadienis ir ketvirtadienis).
HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE — 280 Quebec Ave. (prie Humberside g-vės, pirmadienis — trečiadienis).
KING EDWARD SENIOR PUBLIC SCHOOL — (Bathurst St. truputį

i šiaurę nuo College g-vės, pirmadienis, antradienis, trečiadienis ir ketvirtadienis).
OAKWOOD COLLEGIATE INSTITUTE — 991 St. Clair Ave. West (prie Oakwood g-vės, pirmadienis — trečiadienis).
NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE — 17 Broadway Ave. (vienas blokas i šiaurę nuo Eglinton Ave., i rytus nuo Yonge g-vės, pirmadienis — trečiadienis).
PARKDALE COLLEGIATE INSTITUTE — 209 Jameson Ave. (i pietus nuo Queen g-vės W, pirmadienis — trečiadienis).
PARKWAY VOCATIONAL SCHOOL 1 Danforth Ave., (i rytus nuo Viadukto, pirmadienis — trečiadienis).

REGISTRACIJA

Registracija minėtose mokyklose prasidės rugsėjo 20, 21 ir 22 d. 7 v.v. Registracijos mokesčiai \$5.00. Mokslo pasidės rugsėjo 27 d., 7.30 v.v.

GRUPĖS

Pirmieji metai — pagrindinis anglų kalbos kursas pradedantiems — kalbėjimas ir skaitymas;
Antrieji metai — kalbėjimas, skaitymas ir rašymas;
Trečioji metai — pasikalbėjimai, skaitymas, rašymas, pilietybė, rašiniai VII—VIII skyrių lygio;
Ketvirtieji metai — pasikalbėjimai, angliškai rašiniai ir gramatika VIII—X skyrių lygio;

BESIMOKANTIEJI TREČIUS AR KETVIRTUS METUS gali laikyti egzaminus iš VIII skyriaus programos.

PARUOSIAMASIS KURSAS UNIVERSITETUI — mokiniai, kurių anglų kalbos mokėjimas yra X skyriaus lygio ir kurie ketina stoti į universitetą, gali registruotis Bloor Collegiate Institute.

PASITOBULINIMO GRUPĖ — mokiniai, kurie kalba angliškai, bet dar reikalingi pasitobulinimo skaityme, rašyme ir aritmetikoje I—VI skyriaus apimtį gali registruotis Bloor Collegiate Institute ar Parkway Vocational School.

PROGRAMA

Pagrindinis kursas (Basic English) — specialus palaipsnišnis kursas naujiesiems kanadiečiams kalbėjime, skaityme ir rašyme; einamieji reikalai: paruošimas pilietybei; Kanada ir jos gyventojai; grupinės diskusijos; iliustracinės priemonės. Kursai įvairaus lygio grupėms.

SMULKESNĖS INFORMACIJOS GALI BŪTI GAUNAMOS MINĖTOSE MOKYKLOSE VAKARAIŠ Nuo rugsėjo 20 DIENOS

GRAHAM M. GORE, Director of Education JOHN V. MILLS, Chairman

21 METŲ AMŽIAUS?

Kai jums sueina 19 metų, nebesate kartu su tėvais dengiami ligoninės draudos. Kad ir toliau būtumėte apdrausti, turite per 30 dienų individualiai įsirašyti. Prašymų formas galite gauti banke, ligoninėje arba tiesiog iš Komisijos įstoigos.

KĄ TIK VEDE?

Reikia mokėti šeimyninį draudimo mokestį, jei norite, kad dengtų abu — vyrą ir žmoną. Todėl nedelsdami praneškite savo grupei arba, jei abu mokate tiesiogiai, praneškite Komisijos įstoigai.

GAVOTE NAUJĄ DARBĄ?

Jei pakeičiate darbą ir norite turėti apdraudą ir toliau, sekite instrukcijas, surašytas "Form 104" Hospital Insurance mokesčio pažymėjime, kurį išduoti turi jūsų darbdavys paliekant darbą.

Your ONTARIO HOSPITAL INSURANCE Plan

Ontario Hospital Services Commission Toronto 7, Ontario

Ad. No. 5011

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

RELIGINIAM LIETUVIŲ KONGRESUI ruošti 1966 m. Vasingtone, D. C. Kunigų Vienybės sudarytas komitetas: prel. J. Balkūnas, prel. I. Al. bavičius, prel. J. Končius, kun. St. Raila, kun. prof. Vl. Budreckas, kun. L. Jankus ir kun. V. Dabušis. Greitu laiku bus sukviešti didžiųjų org-jų atstovai, kurie k-tą papildys pasauliečiais. Taip pat bus pakviesti didžiųjų vienuolių atstovai. Religinis kongresas bus viena pagrindinių dalių Siluvos paminklinės koplyčios pašventinimo iškilmėse. **PR. AL.**

„SANDARA“ praneša, kad Paryžiuje neseniai buvo užkūti du nežinomi garsaus poeto Adomo Mickevičiaus laišku, rašyti 1840-55 m. laikotarpį. Pirmas laiškas buvo adresuotas Prancūzijos švietimo min. A. Villemaine, klasifikacijos laikurių dokumentų reikalui karališkam knygnešui Paryžiuje, o antras — prezidentui Liudvikui Napoleonui. Pastarasis laiškas susijęs su poeto pastangomis tapti Prancūzijos pilietyne. Prancūzų valdžia nenorėjo suteikti pilietybės A. Mickevičiui, vengdama užrūšinti Rusijos carą, bet vėliau tas nustatymas buvo pakeistas.

VYTAUTAS GAIGALAS — naujas filosofijos daktaras. Jis baigė Western Reserve universitetą ir ten gavo magistro laipsnį iš prancūzų literatūros. Colorado universitete apgynė disertaciją tema „Prancūzų katalikų Renano kritika nuo 1863 iki 1963 metų“. Už šį darbą Colorado-unas Vyt. Gaigalai suteikė filosofijos daktaro laipsnį. Nuo šio rudens jis dėstys Ilinoise valstybiniam un-te Normal mieste prancūzų literatūra ir kalba.

SENOJOJ KRYŽIUOCIŲ PILY Marienburge, kuris dabar yra Lenkijos valdomas, atidaryta didžiulė gintaro paroda. Ekspонатų agentaba iš garsiosios Drezdeno galerijos, Palangos ir kitur. Kaikurie gintariniai papuošalai eša poros tūkstančių metų senumo. Jie buvo pagaminti prūsų giminių, gyvenusių prie Baltijos jūros pakrantes, nors toje parodoje senųjų prūsų vardas nėra minimas. **PR. AL.**

ČIURLONIO ANSAMBLIO didieji sukakčiai atžymėti rengiama monografija. Jai paruošti sudaryta komisija: pirm. K. S. Karpis, vicepirm. J. Stempuzis, vicepirm. V. Nagevičienė, sekr. Izab. Jonaitienė, protokolų sekr. E. Karnešas. Monografijoje bus pavaizduotas Čiurlonio Ansamblio nuėtas kelias. Paskiri asmenys ir organizacijos kviečiami talkon — iš anksto užsisakyti leidinį bei siųsti pinigais: Čiurlonio Ansambliu, 10908 Magnolia Drive, Cleveland, Ohio 44106, USA. Numatyti šios prenumeratorių grupės: garbės rėmėjai — \$50, rėmėjai — \$25, prenumeratoriai — \$5. Iš anksto užsisakiusių pavardės bus skelbiamos leidinyje.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 33-čias tomas jau išsiuntinėtas prenumeratoriams. Jis prasideda žodžiu Valeikienė ir baigiasi Vienne. Tomą redagavo Pr. Cepėnas. Neuzilgo LE bus baigta leisti. Sekančiais metais tas pats leidejas J. Kapočius numato pradėti leisti lietuvių enciklopediją anglų kalba.

INZ. MIK. IVANAUSKO liepsnos tapybos paroda rugsėjo 4, 5 ir 8 dienomis Cicero, Ill. mieste aplankė apie 2000 žmonių, jų tarpe daug moksleivių. Buvo išstatyta apie 150 darbų. Paroda paminėjo bei vertino ne tik lietuviškoji spauda, bet ir amerikine — „Chicago Daily News“ priedas „Panorama“ (net du kartus), „Chicago Tribune“ ir „Cicero Life“. Atkreipė dėmesį ir lenkų laikraščiai „Dziennik Wiązkowy“ ir „Dziennik Chicagowski“. Parodos autorius gavo daug sveikinimų iš augusių lietuvių ir amerikiečių pareigūnų. Tos parodos proga inž. M. Ivanauskas pareiškė: „Mano troškimai realizavosi po 30 įsiekiavimo ir darbo metų. Visą tą kūrybos darbą skiriu jaunajai visų tautų kartai.“

PROF. DR. ANTANAS RAMŪNAS, Otavos Universiteto lyginamųjų Pedagoginių Mokslių Centro direktorius ir Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pedagoginės sekcijos pirmininkas, paraišė ir atidavė spaudai sekantių veikalus: 1. Dialogas tarp Maskvos ir Romos. Parašyta prancūzų kalba. 2. XX amžiaus fizinio ugdymo sąjūdžiai. Parašyta anglų kalba. 3. Fizinio ugdymo vieta pilnintime žmogaus ir žmonijos auklėjime. 4. Iš sėmų į aušrą. Parašyta lietuvių kalba. Pirmuosius tris veikalus leidžia Otavos universitetas (The Ottawa University Press), ketvirtą — Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoje ir „Rūtos“ leidykla Hamiltone. Ilustruoja dail. Teleforas Valius Toronto. Be to, prof. A. Ramūnas yra pasirašęs naujas sutartis su JAV ir Europos leidejais.

OKUPOUOTI LIETUVAI

DR. VINCO KUDIRKOS MUZEJUS vietinių gyventojų pastangomis įrengtas rašytojo gimtosios sodybos klotėje Paežeriuose, Vilkaviškio rajone. Didžioji ekspонатų dalis — V. Kudirkos ir jo šeimos gyvenimą vaizduojančios nuotraukos, perfotografuotos rankraščių kopijos. Mokytojas J. Sideravičius muzėjui padovanojo šaukštą, kuriuo rašytojas naudojo savo paskutiniuosius gyvenimo metus. Į šaukšto kotą yra įrežti Kudirkos inicialai. Šaukštas priklauso tam laikotarpiui, kai Kudirka gyveno pas Petrą Krūžaitienę ir jos dukrą Mariją Sideravičienę. Sodybos kieme pastatytas paminklinis akmuo su įrašu: „Šioje sodyboje 1858 metų gruodžio 31 d. gimė įžymus lietuvių rašytojas ir visuomenės veikėjas Vincas Kudirka“. Ties akmeniu dar tebeuagau paties Kudirkos rankomis pasodintas aušulas. Dr. Vinco Kudirkos muzėjui teikiama ekspонатai ir kitų dviejų garsių paežerių — rašytojo Antano Kriščiūnaitio-Aišės ir skulptoriaus

Petro Rimšos — atminimui įamžinti. Muzėjų suorganizavo Vilkaviškio kraštotyrininkai, kurie II klėties augtę taipogi planuoja įrengti etnografinį skyrį. Jame bus išstatyti Paežerių apylinkėje surinkti senoviški apyvokos padargai ir įnagai. Netoliese esančioje rašytojo Vinco Pietario tėviškoje ruošiamasi pastatyti paminklinį akmenį.

KAUNO POLITECHNIKOS INSTITUTO dainų ir liaudies šokių ansambliu „Nemunas“ išvyko į Jugoslaviją duoti keleto koncertų ir dalyvauti tarptautinės mugės programoje Zagrebe. Tra pačia proga „Nemunas“ su naujai paruošta koncertine programa lankysis Rumunijoje, Bulgarijoje ir Vengrijoje. Išvykoms vadovauja instituto rektorius doc. M. Martinaitis.

MATEMATIKŲ SIMPOZIUMAS tikimybines ir metrinės skaičių teorijos klausimais surengtas Palangoje. Jame dalyvauja matematikai iš visos Sov. Sąjungos. Simpoziumo tikslas — skaidyti teorijos jaunųjų specialistų kvalifikacijos pakėlimas, naujų uždavinių pasirinkimas, pasidalinimas patirimi. Paskaitas yra paruošę žymiausi matematikai: A. Buchstabsas, N. Ciudakovas, J. Kubilius, A. Postnikovas ir B. Trahtenbrotas.

KOMPOZ. ANTANAS RACIŪNAS atšventė 60 m. amžiaus sukaktį. Kauno konservatorijai jis yra baigęs 1933 m. Lietuvos muzikos istoriją įėjo su pirmąja savo opera „Trys talismanai“, kurią 1936 m. pastatė Kauno operos teatras. Pokariniais metais yra sukūręs 5 simfonijas, simfoninę poemą „Platelių ežero paslaptis“, oratoriją pagal K. Donelaičio „Metus“, daug dainų chorams ir solistams. Tačiau šį jo vertingą įnašą užgožė dvi operos komunistinei propagandai — „Martytė“, „Saulės miestas“ — ir propagandinės dainos: „Penkmečio kurti“, „Komjau-nimas“, „Tau, šlovingas Spali“, „Visos tautos kaip sesės“, oratorija „Tarybų Lietuva“ ir kt. Faktas lieka faktas, kad sovietų okupuotoje dabartinėje Lietuvoje A. Raciūnas yra pralenkęs visus kompozitorius savo duoklėmis kompartijos pagedaujamų kūrinių dirvonuose. Nuo 1940 m. jis dėsto kompoziciją konservatorijoje ir yra paruošęs eilę gabijų jauniosios kartos kompozitorių — E. Balsį, V. Klova, V. Baumilą, V. Paltanavičių, J. Gaizauską ir kt.

Atsiūsta paminėti

Saltinis, 1965 m. nr. 4. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia Sv. Kazimiero sąjunga. Red. S. Matulis, MIC. Pren. met. 15 š. (\$2), atsk. nr. 35 ct. Adr. 21 The Oval, Hackney Rd., London, E. 2, England.

Lietuviai Amerikos Vakaruose. 1965 m. rugsėjo mėn. nr. 9. Leidžia A. Skirius. Redaguoja red. kolektyvas. Adr. 4366 Sunset Blvd. Los Angeles, Calif. 90029, USA. Prenumerata met. \$3, atskiras nr. 30 ct.

Zenonas Ivinskis, LITHUANIA DURING THE WAR: RESISTANCE AGAINST THE SOVIET AND THE NAZI OCCUPANTS, 61 — 84 psl. Atspaudas iš V. Stanley Vardys (ed), Lithuania Under Soviets: Portrait of a Nation, 1940-65. New York, F. A. Praeger, 1965.

Domisi ir lietuviai

Moderniosios Ispanijos universitetus pertvarkęs esminis įstatymas buvo paskelbtas 1943 m. liepos 29 dieną. Šiuo potvarkymu pertvarkyti ir praplėsti universitetų fakultetai, juos apūrinant reikalingomis medžiaginėmis ir mokslinėmis priemonėmis. Daug dėmesio atkreipta ir pinigų sudėta į sudedama moksliniams tyrimams. Prie kiekvieno fakulteto atidaryti specialūs tyrimų centrai, kurie glaudžiai bendradarbiauja su Ispanijos Mokslo Akademija. Vyriausybė deda pastangas atnaujinti garbingą Ispanijos universitetų tradiciją, siekiančią suvesti universitetą su nūdieniu krašto gyvenimu.

Ispanijos vyriausybė, sekdama seną universitetinę krašto tradiciją, paskelbė „universitetų pertvarkymo“ įstatymą. Juo ne tik pripažįstama Bažnyčios teises universitetiniame mokyje, bet ir pabrėžiama religinio auklėjimo svarbą valstybinuose universitetuose. Vyriausybė sudarė universitetų globą, kuria gerokai apkarpyta universitetų autonomija ir iš kitos pusės — perkeltas valdžios kišimasis į jų vidaus reikalus ir gyvenimą. „Universitetų pertvarkymo“ įstatymas siekia praplėsti, per-

tvarkyti bei moderniesiems laikams pritaikyti gamtos mokslų, teisės ir medicinos fakultetus. Sievlesnės gydytojo profesijos sievlianties ispanams ir ispanams buvo įvestas praktikos kursas, kuris dažnai užtrunka net keletą metų. Be to, buvo praplėsti chemijos, veterinarijos ir ypač farmacijos kursai. 1953—1957 m. ispanų vyriausybės potvarkiais buvo galutinai nustatytas krašto universitetų pertvarkymas. Šiandien Ispanijos teritorijoje veikia 12 valstybinių ir keletas privačių universitetų.

„Universitetų pertvarkymo“ įstatymas siekia praplėsti, per-

Dabartiniai Ispanijos universitetai

Specialūs universitetai

Jei pažvelgsime į praeitį, i ispanų religinę ir istorinę tradiciją, pamatysime tą tvirtą pamatą, ant kurio formavosi teologai, Bažnyčios daktarai, seminaristai, vienuoliai bei vienuolės. Tai vadina-mieji „popiežiškieji universitetai“, kurie nepriklausu nuo valstybės, bet nuo katalikiškosios Ispanijos bendruomenės ir nuo popiežiaus. Tokius universitetus randame Burgos, Komilijas, Granados, Santiago de Kompostela ir Tarragonos miestuose. Kiti specialieji ispanų universitetai ruošia specialistus socialiniam krašto klausimui spręsti universiteto rėmuose. Tokie universitetai veikia Gichono, Tarragonos ir Sevilijos miestuose.

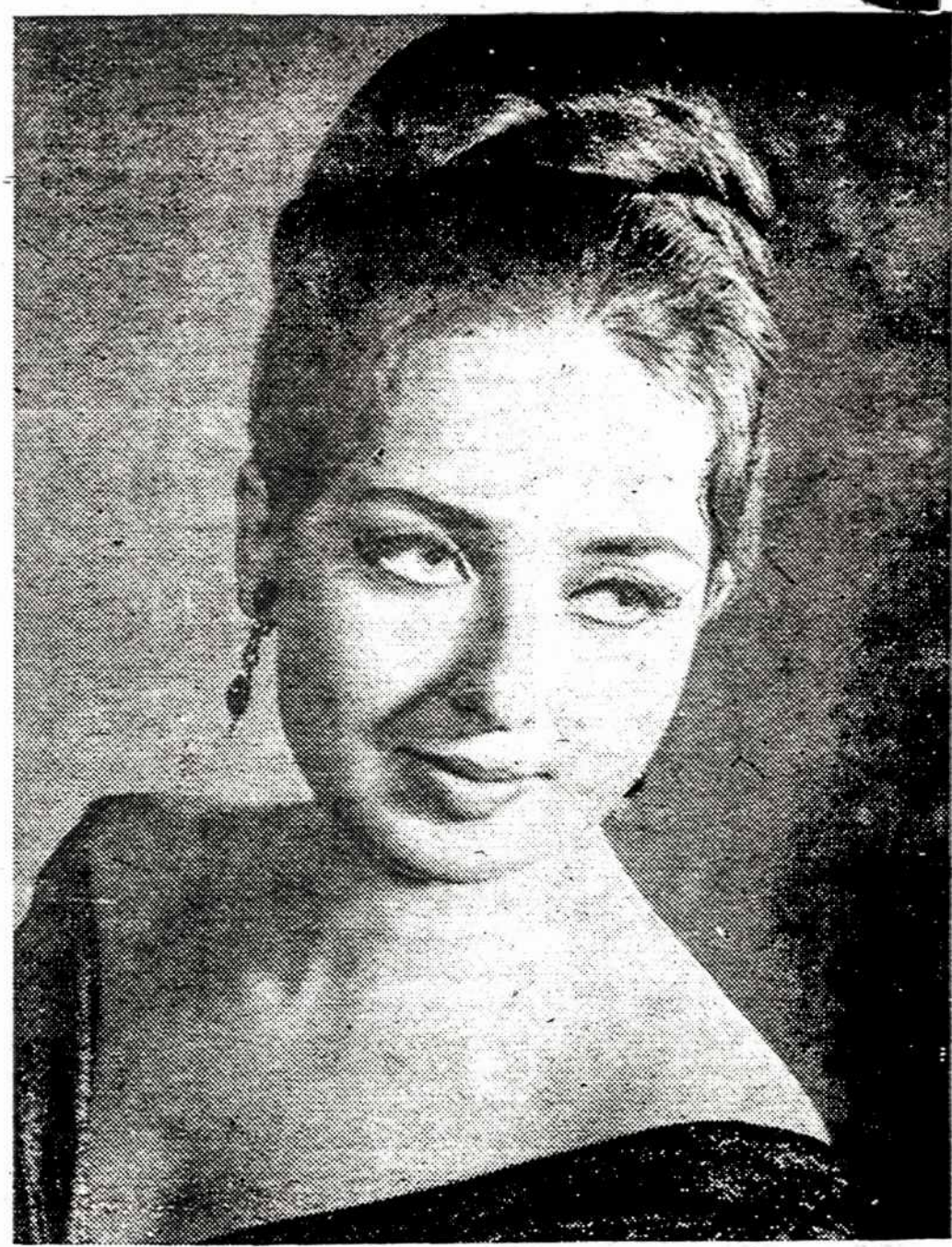
Santykiai su užsieniu

Pagaliau nebūtume davę pilno Ispanijos universiteto vaizdo, jei nenušviestume keliais žodžiais jo santykių su plačiuoju pasauliu, su jo aukštosiomis mokslo organizacijomis. Pirmiausia reikia trumpai suminėti ispanų kolonizatorių išteigytus universitetus P. Amerikos žemyne 16—17 š. — Meksikoje, Bolivijoje, Argentinoje, Ekvadore, Kolumbijoje, Čilėje, Gvatemaloje, Venecueloje, Maniloje ir Havanoje. Čia daug pasidarbavo vienuoliai jėzuitai ir dominikonai, ypač ispanų kalbos ir religijos dėstyto vietos indėnams. Tos milžiniškos kultūrinės ispanų pažangos užgošo 19 š. pabaigoje, kai buvo prarastos visos Amerikos žemyne turėtos kolonijos (Kuba paskutinė). Tačiau per pastaruosius 40 metų vėl atgijo ispanų įnašas į jų kolonizuotų kraštų dailę, literatūrą, teatrą, ekonomiką ir net politiką. Dabar amerikiečiai atvykę į Ispaniją studijuoti ir taip vadinamus „vasaros universitetus“, kuriuose jie pigiai, ypač per vasaros atostogas, gali studijuoti seną ir amerikiečiams naudingą ispanų kalbą, istoriją, teisę, sociologiją, dailę, filosofiją ir labiausiai istoriją, liečiančią Amerikos žemyno santykius su Ispanija. Labai suglaudino Ispanijos ir P. Amerikos universitetų ryšius 1953 m. įvykęs

Madridė ir Salamankoje taip vadinamas „ispaniškųjų universitetų seimas“, kurio metu dar kartą išryškėjo ispanų domėjimasis savo atrastais ir civilizuotiems P. Amerikos kraštais ir atrastųjų kraštų interesas palaikyti dvasinius bei kultūrinius santykius su Ispanija. Ispanijos, Portugalijos, Pietų Amerikos ir Filipinų universitetai bendrai tame seime nagrinėjo savo uždavinius, metodus ir tikslus.

Universitetas ir kursai užsieniečiams

Vienas tų seimo vaisių buvo Ispanijos pasiryžimas praktiškai atnaujinti savo kultūrinius ir dvasinius santykius su ispanų Amerikos kraštais. Tam reikalui buvo perorganizuotas 1945 m. Santanderio mieste įkurtas tarptautinis „Menendez Pelayo“ vasaros universitetas užsieniečiams. Be to, įvairiose Ispanijos vietovėse kiekvienais metais vasaros metu veikia universitetinio lygio ir pobūdžio labai pigūs kursai užsieniečiams. Jų metu rinktiniai ispanų profesoriai dėsto užsienio akademiniams jaunimui savo kalbą, literatūrą, filosofiją, dailę, nūdienės kultūros ispanų problemas, istoriją, žurnalistiką ir kita. Dažnai į šiuos universitetus kursams atvyksta lietuvių ir lietuvių iš JAV-bių, Kanados, P. Amerikos, V. Vokietijos ir kitur. Šis universitetas yra lengvai pasiekiamas ir užtikrina nepajėgiems užsienio studentams bei studentėms, nes jį remia ispanų vyriausybė ir privačios organizacijos bei asmenys.



Solistė Lilija Šukytė, kuri dalyvaus Kanados lietuvių jaunimo kongreso programoje. Jos koncertas — recitalis įvyks spalio 10 d., sekmadienį, 3—5 v. p. p. Priskelimo salėje Toronto. Ji dainuos ištraukas iš operų „Frigaro vestuvės“, „Madame Butterfly“, Suberto ir Brahmsio kūrinius. Antroje recitalio dalyje ji dainuos ištraukas iš kun. Br. Markaichio, SJ., kantatos „Vilniaus Varpai“ (žodžiai K. Bradūno) ir Vl. Jakubėno kūrinius



Jaunas pianistas Tadas Gurevičius, Toronto universiteto muzikos fakulteto studentas; dalyvaus Kanados lietuvių jaunimo kongreso koncerto programoje spalio 10 d., 3—5 v. p. p., Priskelimo salėje Toronto; atliks Beethoveno sonatą Op. 13. Šopeno „Scherzo“

Rytų Prūsijos srityse gyveno lietuviai

DR. MARTYNAS ANYSAS

Valstybinė Politikos ir Mokslinės Literatūros leidykla Vilniuje 1960 m. atspausdino istorinį veikalą: „Prūsijos valdžios gramotės, pagrįdamos ir apskaitai lietuviams valstiečiams“. Veikalą paruošė T. S. R. Mokslo Akademijos Istorijos skyrius. Jis yra didelio formato ir turi 664 psl. Didžioji potvarkio dalis yra fotokopijuota, nes būta labai sunku juos atspausdinti tų laikų kalba ir išsireikšmiais. Savo turiniu jis yra pirmasis veikalas, paskelbęs valdžios įsakymus, kurie buvo išleisti tuometinėje Prūsų Lietuvoje nuo 1589 iki 1831 m.

Iš prakalbos matyti, kad 1852 m. G. H. F. Nesselmann pirmą kartą atspausdino 1578 m. Prūsijos hercogo Georg Friedricho išleista Tilžės apskrities parapijų žmonių įsakymą, kuris buvo išverstas į lietuvių kalbą ir nekartą skelbtas vėliau. Tuo mokslo žmonės, ypač kalbininkai, buvo paskatinti tyrinėti senąją lietuvių kalbą. Mokslininkus sudomino ne tik lietuvių kalba, bet ir Prūsijos valdžios kreipimosi į lietuvių valstiečius (kaimiečius) jų gimtąja kalba faktas. Vėliau, 1877 ir 1878 m., prof. A. Bezzenberger paskelbė dar du 18-to šimtmečio Prūsijos valdžios įsakymų lietuvių kalba. Daugiau jokių šio laikotarpio įsakymų arba potvarkių nerasta.

Potvarkiai lietuvių kalba

Prieš II D. karą Karaliaučiaus universitete buvo aptikti du Lenkijos karaliaus ir Lietuvos did. kunigaikščio 1639 ir 1641 m. išleisti universalai — potvarkiai, vokiečių, lenkų ir lietuvių kalbomis. Šiais raštais lenkų karalius įsakė savo žemių pareigūnams ir valdininkams nedaryti skriaudų Prūsijos valstiečiams, dėl kurių jam skundėsi Prūsijos hercogas ir jo augšti patarėjai. Tie universalai į lietuvių kalbą buvo išversti Prūsijos valdžios iniciatyva. Ligi šiol daugiau 17-to šimtmečio Prūsijos valdžios įsakymų lietuvių kalba mokslininkai nebuvo suradę.

Vokiečių kalbininkai Weber ir A. Bezzenberger yra paskelbę Prūsijos valdžios 1724 m. išleista įsakymą — karališką gramatą dėl tvorų taisyso. Daugiau tokių 18-to šimtmečio lietuvių kalba įsakymų iki I D. karo nebuvo aptikta.

Po I D. karo buvo atspausdinti dar penki 18-to šimtmečio Prūsijos valdžios įsakymai lietuvių kalba („Rytojus“, Tilžėje, 1921 m.; „Tauta ir Žodis“, Kaunas, 1931 m.; „Praeitis“, Kaunas, 1930 m.) Be to, buvo surinktos žinios dar apie keliolika 18-to ir 19-to šimt-

mečio valdžios įsakymų lietuvių kalba, kurie buvo išaiškinti ir sužymėti lietuvių bibliografijoje.

Per II D. karą, dėl karinių veiksmų ir besitraukiančios vokiečių armijos noro viską naikinti, pražuvo daug Rytų Prūsijos knygų ir raštų saugyklų, bibliotekų bei archyvų. Griuvėsiuose dingę žinomi ir nežinomi Prūsijos valdžios įsakymai bei kitoki skelbimai lietuvių kalba. Hitlerio armija išvijo iš Rytų Prūsijos, sovietiniai mokslininkai rankiojo, kas dar buvo išlikę. Lietuvis T. S. R. Mokslo Akademijos rūpesčiu lituanistikos dalykų įieškoti ėmėsi P. Pakarklio vadovaujamoji ekspedicija, kurią sudarė J. Kruopas, J. Jurginis ir kiti. Šitai mokslininkų grupei pavyko surasti daugiau negu buvo tikėtasi.

P. Pakarklio darbas

P. Pakarklis su savo bendradarbiais surado dalį K. Donelaičio rankraščių, Brodovskio ir kitų autorių sudarytus lietuvių kalbos žodynus, dalį Pretorijaus rankraščių ir tt. Be to, buvo surasta daug spausdintų Prūsijos valdžios įsakymų bei kitokių skelbimų lietuvių kalba, apie kurių buvimą nieko nežinota. Apie tuos naujai surastus lietuviškus spausdintus rašė ir dalį jų (29 dokumentus) spaudė paskelbė P. Pakarklis, pridėjęs savo komentarus. Jis taip pat paruošė spaudai pilną surastųjų įsakymų ir skelbimų rinkinį. Jį sudaro 94 dokumentai, iš kurių tik septyni buvo anksčiau atspausdinti, 29 paties P. Pakarklio paskelbti, o kiti likusieji dar niekur nespausdinti. Norėdamas padaryti rinkinį pilnesnį, jis pridėjo dar 10 niekur nepaskelbtų dokumentų, laikomų Lietuvos TSR bibliotekose, daugiausia buv. Kauno universiteto bibliotekoje.

Po P. Pakarklio mirties, 1955 m., rinkinio išleidimu ėmė rūpintis Lietuvos TSR Mokslo Akademijos Istorijos Institutas, kuris nusprendė dokumentus atspausdinti fotografijomis, kad nebūtų pažeistas ne tik tekstas, bet ir rašmenų autentiškumas.

Tokiu būdu buvo sudarytas 104 lietuviškų raštų rinkinys, iš kurių 46 yra 18-to šimtmečio ir 21 19-to šimtmečio pradžios lietuvių kalba įsakymai, kurie dar niekuomet nebuvo paskelbti.

Šitie aptariamieji knygoje sužymėti potvarkiai liečia Prūsų Lietuvoje gyvenančius gyventojus, kurių dauguma buvo grynai lietu-

viai, nesuprantą vokiečių kalbos ir skelbimų prasmės. Potvarkiai liečia visą kalbama krašto politinį ir ekonominį gyvenimą Prūsijos hercogystėje ir po 1701 m. Prūsijos karalystėje.

Mažai senųjų potvarkių

Iškyla klausimas, dėlko tiek daug potvarkių buvo išleista 18 ir 19 š. ir tiek mažai ar visai neišleista anksčiau?

Senprūsijų žemes užkariavęs vokiečių riterių ordinas visiškai nesirūpino užkariautų gyventojų gimtąja kalba. Viskas buvo tvarkoma primityviai, policiškai. Reformacijos metu, 1525 m., ordinas buvo sekularizuotas ir jam po antros Torūnės taikos 1466 m. palikta teritorija buvo pavadinta Prūsijos hercogystė (hercogtum Preussen). (Čia reikia pastebėti, kad vokiečių hercogystės negalima išvesti lietuvių kalbon kunigaikštystė, nes kunigaikštystės — Fuerstentümer Vokietijoje dažnai buvo labai mažos, ir todėl didesnį politinį kompleksą buvo vadinami hercogystėmis, o jų valdovai — hercogais). Pirmoji Prūsijos hercogis Albrechtas potvarkiu, 1545 m. buvo išspausdintas pirmas lietuviškas katekizmas, plečiamas bažnyčių tinklas ir ruošiami lietuviškai kalbą kunigai parapijoms aptarnauti. Buvo spausdinama ir šiek tiek religinio turinio veikalų.

Šitie faktai aiškiai parodo, kad Prūsijos hercogystės šiaurės rytų dalyje gana plačiai gyveno lietuviai. Lietuviškas elementas vėlesniais, kiek ramesniais, laikais labai sutirėjo, kaip matome iš kunigo Pretorijaus veikalo „Deliciae Prussicae arba Preussische Schaubuehne“. Pretorijus buvo gimęs 1635 m. Klaipėdoje ir kunigavo Niebudžiūose, Įs-rutės apygardoje, iki 1685 m.

Paveldėjimo keliu Prūsijos hercogystė pateko į Brandenburgo elektorių (Kurfuersten) valdžią. Paskutinis Brandenburgo elektorius Fridrich Vilhelmas III-sis 1701 m. sausio 18 d. karūnavosi Karaliaučiuje Prūsijos karaliumi (Koenig in Preussen) ir tuo prasidėjo karališkos Prūsijos perijodas. Sąjungus Brandenburgo elektorato žemes su buvusiomis Prūsijos ordino ir hercogystės žemėmis (dabar karalystė), Prūsijos vardas buvo priimtas visoms Brandenburgui priklausančioms ir vėliau prijungtomis žemėmis, kurios siekė vakaruose net už Reino.

Dėl minėto pirmojo Prūsijos karaliaus prabangaus gyvenimo ir didelio neveiklumo paskutiniaisiais jo amžiaus metais buvusioje ordino Prūsijoje siautė 1709-11 m. maras, ku-

ris ypač negailestingai palietė lietuviškąją Prūsijos dalį. Pagal statistiką, tuomet mirė apie 236.000 žmonių, reiškia vienas trečdalis visų buvusios ordino Prūsijos gyventojų. Didžiausias nuostolis teko lietuviškoms sritims. Dideli plotai dirbamos žemės tuomet liko visai be gyventojų arba su labai mažu jų skaičiumi.

Administracinis vienetas „Litauen“

Minėtojo karaliaus sūnus Friedrichas Vilhelmas I-sis, įžengęs į sostą 1713 m., atkreipė savo dėmesį į maro sunaikintąją Prūsiją ir ypatingai į lietuviškas sritis. Jis tuomet ir vėliau šias sritis pats apkelavo. Paveiktas lietuviškos gyventojų masės, platus lietuviškų parapijų tinklo ir taip pat grynai ekonominiais sumetimais, jis, karališkuoju potvarkiu, 1723 m. rytinėse Prūsijos srityse sudarė naują administracijos vienetą, pavadintą Litauen, t. y. Lietuva. Tuo pačiu potvarkiu visa buvusi ordino Prūsija buvo padalinta į du valdžios departamentus (Kammer-departaments), ir vokiškai Karaliaučiuje ir lietuviškai Gumbinėje. Pastarasis departamentas apjungė visą „Litauen“ teritoriją. Jo kompetencijai priklausė vyriausios apygardos: Klaipėda, Tilžė — Ragainė, Įsrutė, maždaug visa istorinė Sklavija bei Nadravija. Išimtos buvo Labguvos ir Vėluvos apygardos, kurios, nors iš senovės irgi lietuviškos, bet administraciniais bei politiniais sumetimais jau anksčiau buvo prijungtos prie Sambijos, norint duoti Karaliaučiu didesnį sambiską užnugarį. „Litauen“ departamentui valdyti karališku įsakymu buvo įkurtas Gumbinės miestas, pastatytas Pisos — Romintos upelių santakoje, vietoje ten anksčiau buvusio kaimo Biserkeim.

Lietuviškam valdžios departamentui vėliau dar buvo prijungtas Oleckos ir Sehesteno apskritys buvusioje Sūdavijoje. Tokiu būdu Lietuvos teritorijoje esanti Gumbinė valdė beveik visas istorinės Sklavijos, Nadravijos ir Sūdavijos sritis bei dalį Bartos. Šita santvarka truko apie 100 metų. Karalius dar uždraudė ateityje vartoti iki tol įprastą pavadinimą „Wildnis“ — miška, ne dykumą, kaip kartais manoma. (Tų laikų miškininkai vadinosi Wildnisbereiter).

Iš karaliaus Friedricho Vilhelmo I sutvarkymo yra aiškiai matyti, kad tuomet, prieš 240 metų, dar nebuvo pamiršti senieji lietuvių apgyventi žemės plotai, kad karalius sudarytoje Litauen — Lietuva teritorijoje dar plačiai skambėjo lietuviškas žodis ir kad karalius manė ją galėsiąs geriau valdyti sudarydamas atskirą administracijos vienetą.

Valdžios skelbiamieji potvarkiai

Valdžia Gumbinėje išleido ir savo atskiras valdžios žinias, pavadintas „Amtsblatt der Kgl. Litthauschen Regierung“. Kalbamame rinkinyje jų yra du pavyzdžiai, nr. 45 iš 1814 m. ir nr. 34 iš 1815 m. Iš rinkinio matoma, kad dar 1815 m. egzistavo augščiausias karališkas teismas Lietuvos žemėms.

Suprantama, jog visi valdžios potvarkiai, liečiant lietuvių apgyventą kraštą, turėjo būti skelbiami lietuvių kalba, kad to krašto autochtonai gyventojai juos suprastų. Ordino ir hercogo laikais tai nebuvo daroma. Iš hercogo laiku turime tik tris lietuvių kalba potvarkius iš 1589, 1639 ir 1641 m., o 1712 m. potvarkis kilęs iš karališkos Prūsijos laikų. Visi kiti potvarkiai yra atspausdinti minėtojo karaliaus sukurta lietuvių egzistuojant, būtent, karalių: Friedricho Vilhelmo I iki 1739 m.; jo sūnaus Friedricho II arba didžiojo iki 1780 m.; Friedricho Vilhelmo II ir Friedricho Vilhelmo III iki 1831 m.

Karališki potvarkiai vadinami gramotomis, apsakymais, prisakymais, paliepimais, malonės užrašais pabėgusiems kareiviams, malonės gramotomis pabėgusiems kareiviams, pardamos (General Pardon) pabėgusiems bei grįžantiems kareiviams ir pagraudimai. Jie visi yra privalomi vykdyti karališki įsakymai—paliepimai. Iš prancūzų kalbos kilęs pardonas yra amnestija pabėgusiems, bet grįžantiems kareiviams. Gramotų išskabinamos viešose įstaigose ir turi būti skelbiamos bažnyčiose iš saklykų, jog niekas negalėtų sakyti, kad įsakymo nežinojės. Carinė Kotryna II vadinama „didde župone ir cecorene visų moskolių“. Rusų vardas rinkinyje neminimas. Karalių vardai išverčiami: „Prickzus Willus, Pritskzus ir Priderikis, matyt, pagal vertėjo norą ir sugebėjimą.

Karališki paliepimai tvarko visą viešąjį ir ekonominį gyvenimą karališkoje Lietuvoje, kaip iš sekančių pavyzdžių matyti.

Prūsijos gyventojai turi įsiprkti jiems valdiškai nustatytą kiekį druskos. Savo normų nepersiekiantieji bus baudžiami pirmą kartą 40, o antrą kartą 100 rykščių, o trečią kartą bus pakariami (1729). Pakartotinai draudžiama vartoti užsieninę druską, ne iš Magdeburgo kilusią (1723).

Pakartota pagriežinta karališka gramota, kad žydai ir kiti „prasti kromininkai“ savo prekių nepardavinėtų pakieimais ir pabučiais. Vėlesnis paliepimas draudžia leisti į Prūsiją žydus, prekiaujančius senais drabužiais (1738). Kitu paliepimu draudžiama besibastantiems žydams verstis pinigų keitimu (1763), kuris pakartojamas 1793 m. Yra potvarkis, draudžias čigonams įvažiuoti į Prūsiją. (Bus daugiau)

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W.

Tel. RO 2-8255

EGLINTON — OAKWOOD

Naujas modernus 3-pokslas. VISO 17 kambarių, vandens-alyvos šildymas, platus įvažiavimas, vieta 3 mašinoms pastatyti. Kilimai, aluminizavimas langai ir kiti priedai. Arti susisiekimo ir krautvių. Geros nuomos. Pilna kaina \$37,500.

BLOOR — JANE — Bungalow

\$5,900 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, privatus įvažiavimas ir garažas. Vandens šildymas, didelis sklypas ant upės kranto. Moderniška virtuvė, gražūs kambariai, kilimai ir gerai aplinka.

QUEBEC — BLOOR

\$10,000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų aukštų gražus namas su garžu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

ST. CLAIR — OAKWOOD

\$4,700 įmokėti, 8 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės ir naujai įrengta vonia.

SWANSEA

\$4,900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražus plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina \$18,500, gal ir mažiau.

SWANSEA — BLOOR

\$3,700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

BLOOR — QUEBEC

\$3,400 įmokėti, 7 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas, vandens-alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas.

BLOOR — BERRY RD.

\$10,000 įmokėti, gražus rūpių plytų apartamentinis pastatas — fourplex, tik 3 metų senumo su 4 garažais ir privačiu įvažiavimu. Kiekvienas butas po 2 miegamus, didelius kambarius, patogius išnuomoti. 5% ilgalaikis morgičius. Geros nuomos. Visai arti susisiekimo ir krautvių. Labai geras pirkiny.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar būsto, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.



Lietuvių skautų vadų stovykloje Romuvoje, Kanadoje. Seserijos gretos ir vėliavų aikštės žygiuoja į pastovyklės užsiėmimus

TORONTO

Lietuvių skautų veikla

Satrijos ir Rambynų tūntų skautės ir skautai, pradėdami naujos veiklos metus, rugsėjo 26 d., 10 v. r., Prisikėlimo bažnyčioje dalyvauja pamaldose pilnai uniformuoti. Visi renkasi 9.30 val. salėje.

Tėvai pranciškonai naujai statomose patalpose skautams ir skautėms įrengs didelį būklą. Nuosirdžiai dėkojame Tėvui Placidui Barui ir Tėvui Pauliui Baltakiui bei kitiems Tėvams už tokį palankumą skautų organizacijai.

North Lake Co. savininkams A. Kaziliui ir B. Mackevičiui už pažėdę įrengti būklę specialias lubas skautėms ir skautams.

Ruošiamas spalio 2-3 d. stovyklavietės taktika dalyviams bei žiemojimo darbu. Skautų-čių tėvai, sk. vyčiai ir vadovai turėtų jausti pareigą prie tų darbų prisidėti.

Rambynų sk. tūnto vadovų posėdis

Protestas prieš sovietų "parlamento atstovus"

Dažnai manome, kad savo kovoje už Lietuvos išlaisvinimą esame vieni, kad eilinis kanadietis mumis nesidomi. Praktika tačiau rodo, kad tai nevisai tiesa. Pvz. Toronto tautinių grupių veikloje pasirodė nauja anglo figūra — kun. J. E. Branch. Atvyko jis iš Kanados vakarų ir Toronto pradžioje radio pusvalandį, kurio gavo pereinamąją taurę. Lenktynės prasidėjo nuo Humber upės. Valtys turėjo nuplaukti 80 mylių — į Osarą ir atgal. Laimėjusi valtis ta nuotoli nuplaukė per 2 val. 12 min. ir 5 sek. Ji laimėjo mėgėjų grupės I vietą ir laiko atžvilgiu pralenkė visas kitas grupes. Jau antri metai šias lenktynes organizuoja "Lackes Marina" klubas. Lenktynių globėjais buvo firmos Labatts, Murray ir kt. Laimėtojas Lenaukas yra verslininkas; Toronte gyvena nuo 1953 m.

AUSROS LENGVAATLEČIŲ PASEKMS

Vyrų klasė: A. Malinauskas II v. 200 m. — 24.6 sek., III v. 100 m. — 11.6 sek.; A. Žaluskas — I v. į tolį 19'5.5", III v. į augstį 5'7", I v. triš. 38'1"; R. Burdulis — III v. rut. 36'3", III v. disk. 106'1", I jiet. — 168'10"; K. Tamašauskas — II v. rut. 37'7", III v. jiet. 148'2"; S. Zutauskas — IV v. 100 m. — 12.0, II v. į tolį 15'3.5", IV rut. 36'2", I v. disk. 108'3.5", IV v. į augstį 5'3", IV v. jiet. 125'8"; Jaunių A klasė: A. Styrbis II v. 100 m. 12.5 sek., III v. 400 m. 57.0, II v. į augstį 4'11", IV v. jiet. 88'4", II v. 200 m. 25.2 sek., III v. disk. 97'6"; A. Kryžanuskas — III v. 100 12.6 sek., I v. į augstį 5'2", III v. jiet. 93'1", III v. 200 m. 28.3 sek., IV v. disk. 70'10".

Jaunių B klasė: J. Vaškevičius — III v. 60 m. 7.8 sek., III v. 400 m. 62.9 sek., III v. 100 m. 12.8 sek., II v. į tolį 14'5", IV v. jiet. 99'0", II v. į augstį 4'5", IV v. 70 j. klt. 12.3 sek.; M. Misevičius — IV v. rut. 33'.

Jaunių C klasė: E. Norkus — II v. į augstį 4'6"; A. Kuolas — II v. 60 m. 8.6 sek., IV v. 60 j. klt. 11.8 sek., III v. į augstį 4'4", II v. 100 m. 13.9 sek., II v. į tolį 13'11"; S. Kakevičius — II v. 60 j. klt. 10.6 sek., IV v. į augstį 4'1.5", II v. rut. 27'1", I v. disk. 76'8", IV v. 100 m. 14.5 sek., III v. į tolį 13'2"; M. Misevičius — I v. 60 m. 8.5 sek., I v. 60 j. klt. 10 sek., I v. į augstį 4'7" (naujas rekordas), I v. rut. 30'10", II v. disk. 72'2", I v. 100 m. 13.6 sek., I v. į tolį 14'2.5", II v. beisb. sv. 214'7"; A. Nakrošius — III v. 60 j. klt. 10.8 sek., IV v. į tolį 12'4", III v. beisb. svied. 168'3". (Bus daugiau)

Sportas Lietuvoje

Profesjūnų pirmenybėse lietuvaitės laimėjo pirmą vietą rankinio varžybose; vyrai — antrą. Maskvos Spartako komandoje, kuri laimėjo futbolą taurės turnyrą, žaidžia ir lietuviai V. Zitkus. Europos mergaičių krepšinio pirmenybėse, kurios įvyko Bulgarijoje, Sov. Sąjungai atstovavo dvi lietuvaitės — L. Vinčaitė ir R. Garbatavičiūtė. Šią komandą treniravo irgi lietuvaitė — vilnietė G. Sviederskaitė. Sov. Sąjungos futbolą pirmenybėse žalgiris iškilo į III vietą; tik trim taisyklais atsilieko nuo pirmosios. Žalgiris žaidžia A klasės antroje grupėje. N. Burakas gerai reikšiasi jieties metime. Viešdamas Lenkijoje nusivie d jietį 78.52 m.

Lietuvių studentų žinios

Šį penktadienį, rugsėjo 24, 8.30 v.v. Sv. Jono Kr. parapijos salėje įvyks "initium semestri". Bus taip pat ir "fuksu" priėmimas. Prašom visus studentus ir studentes dalyvauti, nes šalia linksmosios dalies bus dar ir labai svarbi rimtoji dalis: bus svarstomas studentų sąjungai labai svarbus pakeitimas, bus pateiktas 1965-66 metų veiklos planas ir taip pat bus pranešimas bei diskusijos jaunimo kongreso reikalais.

Kaip matote, šis "initium semestri" labai svarbus kiekvienam studentui. Dėlto visi atvykite į Sv. Jono Kr. salę šį penktadienį. Valdyba

Ateitininkų žinios SUSIRINKIMAI

Vyr. moksleivių berniukų ir mergaičių susirinkimas — sekmadienį, rugsėjo 26 d., 6 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje. Susirinkimas svarbus, nes bus renkama nauja valdyba, todėl visi praeiti atvykti. Taip pat prašomi atvykti ir šiais metais į 9-tą skyrių pereję berniukai ir mergaitės.

Jaunesniųjų berniukų, kurie lanko 7 ir 8 pr. mokyklos skyrių, susirinkimas įvyks taip pat sekmadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo muzikos studijoje.

Jaunesniųjų berniukų, iki 6 skyriaus, susirinkimas irgi sekmadienį, 4 v.p.p. Susirinkti muzikos studijoje kartu su jaunesniaisiais, o po to bus vykstanti į kitas patalpas.

Jaunesniųjų ir jaunučių susirinkimai užtruks lygiai 1 val.

Tėvai, kurių vaikai dar nepriklauso jokioms organizacijoms, yra raginami įjungti juos į lietuviškas organizacijas. Kviečiami berniukai, kurie dar nepriklauso ateitininkams ir norėtų į šią organizaciją įsijungti. Šiais metais būreliai turės naujus globėjus ir įdomią programą.

Vasaros stovyklos liko tik prisiminimai. Jaunimas jau laukia kitos vasaros ir kitos stovyklos. Šis kreipimasis yra į ateitininkų tėvus. Visi žinome, kad stovyklavietė, priklausanti Tėvams pranciškonams, kas metai yra gerinama. Tam reikia ne tik finansinės paramos, bet ir darbo jėgos. Šį rudenį dar stotimi keli nauji pastatai. Tėvai, galbūt kiek darbu prisidėti, yra prašomi paskambinti T. Pauliui LE 3-0621. Laukiame talso!

REIKALINGAS PARDAVEJAS DISTRIBUTOR

Jokios konkurencijos. Patarnauti ir atidaryti naujom sąskaitom savo teritorijoje. Užtikrintas investavimas ir smarkiai plintantį plastikos gaminių, kuris tinka vartoti įvairiems vidaus ir paviršiaus padengimams. Nereikia vakuoti grindų, kai jis yra uždedamas. Nereikia dažyti, kai jis uždedamas ant medžio, metalo ar cementinių sienų. Minimalinis investavimas — \$500, Maksimalinis investavimas — \$12,000. Smulkesnį informaciją rašykite ar skambinkite: Tel. 314-AX-1500

PENGUIN PLASTICS CORP.

3411 North Lindbergh Blvd.
St. Ann, Missouri 63074, USA

NAUDOKITES PATARNAVIMAIŠ TŲ, KURIE SKELBIASI "TEVISHKES ŽIBURIUOSE"

DAUGIAU PREKIŲ IR MAISTO PRODUKTŲ PASIRINKIMUI DABAR

Siųskite pilnų į USSR Tegų jūsų mylimieji patys pasirenka.

PILNAI GARANTUOTA. TURI BANKŲ DEPARTAMENTO LEIDIMĄ IR APDRAUSTA IKI \$20,000.00.

Mūsų firma yra VIENINTELĖ, kuri visada siunčia persiuntimą gavę pasirašytą KVITĄ. Pristatoma per dvi savaites. Jokių atskaitymų. Vertė: 9 rublių už \$10.00.

Persiuntimas: iki \$30.00 — \$2.75, virš \$30.00 — 10%.

GRAMERCY SHIPPING INC. 744 Broad St. Newark, N. J. MU 9-0598

Prašykite katalogo angliškai arba lietuviškai. GRAMERCY SHIPPING CO. 118 E. 28 St., New York

Išleista 1945 m. Atidara kasdien 9-5:30; Seštadieniais 9-12:30.

Parkdale B-A Service Centre
1181 QUEEN ST. W., prie Gladstone
535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Mašinų vilkimas (Towing) darbo val. tel. 535-9468 po 7 v. r. RO 6-8503
Mechaninis mašinų taisymas, ELEKTRONINIS Kvalifikuoti mechanikai.
(Alen Scop) patikrinimas.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ
A & B TAILORS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)
531-1432 A. B. Beresnevičius

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

R. CHOLKAN & CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West
prie pat Runnymede Rd.
PR. KERBERIS
RO 7-5454527 Bloor St. West
J. RUKŠA
LE 2-4404

Namų tel. LE 5-1584

JANE — BLOOR apie \$6-7,000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas, 2 vonios, poilsio kambarys, garažas.

JANE — BLOOR, \$5,000 įmokėti, 5 kambarių mūrinis viena aukštis, užbaigtas rūšys, privatus įvažiavimas.

HIGH PARK — RONCESVALLES, \$6,000 įmokėti, originalus duplexas, vandens alyvos šildymas, garažas su geru įvažiavimu.

MIMICO, apie \$7,000 įmokėti, 4 seimų atskiras namas (4-plex), viskas išnuomota, privatus įvažiavimas.

KINGSWAY, \$5-6,000 įmokėti, puikus visai naujas 6 kambarių vienaaukštis. (back split level), 2 didžiuliai gražūs kambariai rūšyje, 2 vonios, privatus įvažiavimas.

BABY POINT, apie \$8,000 įmokėti, gražus 7 kambarių namas su privačiu įvažiavimu.

GLENLAKE — BLOOR, \$10,000 įmokėti, 10 kambarių per du aukštus, plius 3 kambarių butas rūšyje, garažas su privačiu įvažiavimu kaip duplexas.

PRINCE — EDWARD — BLOOR, apie \$5,000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, plius 2 kambariai rūšyje, garažas su privačiu įvažiavimu.

PASITERIAUKITE DEL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W.

Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

GLENDONWYNNE — BLOOR

\$30,000 prašoma kaina, įmokėti \$10,000, vienas atskiras mortgičius balansui 10 metų; 8 dideli kambariai per 2 aukštus, vandeniu alyva šildomas, geras šoninis įvažiavimas, garažas, gražus, lygus sklypas.

BLOOR — EVELYN

\$26,900 prašoma kaina, įmokėti \$8,000, vienas atskiras mortgičius balansui; 9 kambariai per du aukštus, vandeniu šildomas, šoninis įvažiavimas — garažas, 3 vonios, 2 virtuvės, kvadratinis planas.

DUNDAS — RUSHOLME

\$17,900 pilna kaina; atskiras, mūrinis duplexas, 2 atskiri butai, vandeniu alyva apšildomas, 8 dideli kambariai. Įmokėti apie \$3,000.

Del tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI.

Statybinės medžiagos
2 MULOCK AVE. 769-5171 vak. 762-9759
• Įvairios medžiagos namų taisymams
• Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
• Grindų ir lubų plytelės, insuliacija
• Atliekam visus statybos darbus
• Statome priestatus, fabrikus, kravtuves, namus
Sav. B. Saulėnas

DEIMANTAI — LAIKRODŽIAI — TAIŠYMAS — MONOGRAMOS
Latviška brangenybių krautuvė (Jeweller)
964½ BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. TEL. 533-2837.
Kviečia atsilankyti... Lietuviams duodama nuolaida.

SUPERTEST SERVICE STATION
Savininkas VYTAUTAS (Vic) DOBILAS
KVALIFIKUOTAS AUTO MECHANIKAS
2395 Bloor St. W. • Toronto • RO 9-6237
GAZOLINAS, TEPIMAS, ALYVOS KEITIMAS IR VISI ĮVARIŲ RŪŠIŲ AUTO MECHANINIAI PATAISYMAI. VISI APYLINKES LIETUVIAI MALONIAI KVICIAMI PASINAUDOTI SAVŲJŲ PATARNAVIMU.

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)
Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450
KING — DUNN rajone, gerų plytų, 10 didelių kambarių; vandeniu aps., 3 virtuvės, 2 vonios, 4 kambariai pirmam aukšte, garažas, vienas morgičius, \$6,000 įmok. 100 AKRU OKIS. 45 MYLIOS NUO TORONTO, tarp 11 ir 400 pėntų; 9 kambarių su visais miesto gero namo patogumais, plytų gvy. namas, tvartas, didelis vištinkas, daržinė; per viduri ūkio upę su gražiais krantais. Skubiam pardavimui; prašo tik \$15,600; vienas morgičius 5% %.

QUEEN — SHAW \$3,000 įmokėti, gerų plytų namas; 2 modernios virtuvės, garažas, be morgičių. Turime krautvių, namų, vasarvietių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnių sąlygom paskolų — morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bludžius

SPORTAS

XV-SIOS S. AMERIKOS LIETUVIŲ ŽAIDYNĖS

Rugsėjo 11-12 d.d. Klevelande buvo surengtos XV-tų S. Amerikos lietuvių sportinių žaidynių lengvosios atletikos ir lauko teniso pirmenybės. Lengvoje atletikoje varžėsi, kaip paprastai, tik 2 S. Amerikos klubai: Klevelando Žaibas ir Toronto Aušra. Klubinių žaidynių nugalėtoju liko Žaibas, išsikovojęs 36 I-as vietas; 26 II-as, 22 III-čias ir 15 IV-ju; Aušra — 29 I-as, 29 II-as, 33 III-čias ir 28 IV-tas vietas; Toronto Vytis — 1 I-ą ir 1 IV-tą. Lauko teniso vyrų vienete laimėjo O. Rautinš (Aušra) ir vyrų dvejetuose — O. Rautinš su L. Meskausku (H. Kovas).

VYČIO ŽINIOS

Stalo tenisininkai ir šiais metais gražiai pasirodė Kanados stalo teniso pirmenybėse, kurios įvyko Kanados krašto parodos metu. Kaip jau žinome, keturiolikmetė Violeta Nešukaitė tapo Kanados moterų stalo teniso meistere. Mergaičių iki 18 m. ir iki 15 m. grupėse Violetai atiteko antros vietos. Čia jai teko pralaimėti Amerikos meisterei P. Martinez. Ta-

čiau Violeta atsiliegtino tarpvalstybinėse rungtynėse Kanada — JAV įveikdama amerikietę E. Sabaliauskaitę teko antra vieta moterų vienete — baigmėje pralaimėjo Violetai. Ji taip pat atstovavo Kanadai tarpvalstybinėse rungtynėse. A. Krašauskas žaidė Kanados jaunų rinktinėje. Mergaičių iki 13 m. grupėje pirmą vietą laimėjo F. Nešukaitė, II vietą — R. Stončiūtė.

Kanados stalo teniso meisterystės iki šiol yra laimėję šie vyčiai: Pr. Gildys, S. Kasperavičiūtė, Aliūnienė, E. Sabaliauskaitė ir V. Nešukaitė.

R. Kakevičius lengvosios atletikos rungtynėse Kanados krašto parodos metu laimėjo antras vietas 60 jardų bėgime ir suolyje į augstį.

S. Kernius lengv. atletikos varžybose jaunųjų disko metime laimėjo pirmą vietą su pasekme 142.5. Tai pakartotas šios grupės rekordas. Vyrų grupėje jam atiteko IV vieta — 99.7.

VALČIŲ LENKTYNES LAIMEJO LIETUVIAI

Rugsėjo 18 d. Ontario ežere įvyko motorinių valčių lenktynės, kurias savo grupėje laimėjo tėvas su sūnumi — Algirdas ir Rimantas Lenauskai ir



OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.

NEMOKAMAS METINIS KROŠNIŲ IŠVALYMAS

24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba

DABAR PATS LAIKAS PAKESTI KURO ALYVOS BENDROVE

Būdieto ir patarnavimo planai. Išsiskolijimas penkšmis metais ir ilgiau

B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.

Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas

tel. RO 7-9088 kiekvieno metu.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4. TEL. LE 2-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10-1.30 ir 4.30-7

Antr. 10-1.30

Treč. uždarytas

Ketv. 10-1.30 ir 4.30-7

Penkt. 10-1.30 ir 4.30-8

Sešt. 9-12

Sėkm. 9.30-1

MOKA: 4%—5%

Už depozitus apskaičiuojama kas 3 mėn., už šėrus — kas metai.

ASMENINĖS PASKOLOS duodamos iki \$5,000 iš 7%; palūkanos mokamos tik nuo likusio balanso.

MORTGICIAI — atviri iš 6% %.

NEMOKAMAS GYVYBES DRAUDIMAS indelių sumai iki \$2,000.

GALIMA APMOKĖTI įvairias sąskaitas:

namų mokesčius, dujinio šildymo, telefono ir kt.

Parduodamos banko perlaides ir keliautojų čekiai (travelers cheques) KOOPERATYVO CEKIAI galioja visoje Kanadoje

1965 m. liepos mėn. 31 d. KAPITALAS — \$ 1,737,056

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biiznių.
JANE — BLOOR, \$6,000 įmokėti, mūro, atskiras, 7 kambariai, per du aukštus, 2 virtuvės, geras šoninis įvažiavimas, reikalingas vidaus remontas; prašo \$21,900.

ROYAL YORK — BLOOR, \$5,000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, 2 aukštų, privatus šoninis įvažiavimas; prašo \$22,000.

KIPLING — BLOOR, \$7,000 įmokėti, 6 kambarių vienaaukštis, su gražiu kiemu; prašo \$19,900.

Sault S. Marie, Ont.

XI-TOJE KANADOS LIETUVIŲ DIENOJE St. Catharines mieste dalyvavo 2 šeimos — V. J. Staskūnai ir J. E. Skardžius. Darbo dienos savaitę V. Skardžiusas ir Z. Girdvainis atliko ilgesnį kelionę automobiliu — net 1200 mylių; važiuojo po garsųjį Mackinac tiltą, Sarniją, Londoną, St. Catharines, Hamiltoną ir Sudburį.

STUD. ALEKŠAS KISKIS, pembrokietis, rugsėjo 10 d. iš mūsų miesto išvyko atgal tolimesnėms studijoms į Otavą. Čia dirbo nuo gegužės mėn. pradžios vamzdžių fabrike. Tai gerai išauklėtas ir lietuviškumą išlaikęs jaunuolis, kuris atliekamam nuo darbo laiku dar treniravo vietinę jaunūnę beisbolo komanda.

ČIKAGOS GYVENTOJAI Vacys Skinderis su žmona ir dukrele Nijole rugsėjo pradžioje lankėsi mūsų mieste ir buvo apstipoję pas E. Chiniene ir J. E. Skardžius. Kaikuriems šeiminiams nesant namie, svečiams mūsų miesto įdomesnės vietos ir aplinką aprodė tautietis Ant. Motūzas, kuris pats su žmona neseniai buvo grįžęs iš Detroito, Mich., kur dalyvavo savo giminės vestuvėse. J. SK.

DEL KORESPONDENCIJOS atitaisyto "T2" 37 nr. atsiliepė p. J. SK., kuris tarp kitko pastebėjo, kad I. G. vardas pirmoji raidė galėjo būti klaidinčiai surinkta "Draugo" raidžių rinkoje. Del lietuvių skaičiaus Sault Ste Marie jis išreiškia abejonę. Red.

EDMONTON, Alta.

(Atkelta iš 4 psl.)
Please accept personally and convey to the Community our thanks coupled with all good wishes.
I am,
Yours sincerely,
John Diefenbaker

JAKOBAS SOVIETŲ TARNYBOJE

(Atkelta iš 2 psl.)
partijų kovas, pasigėrėdamas aptaria buvusį kvišininkavimą, kairiųjų asmenims nepagrįstai mesdamas šešėlį ir girdamas, kad jis liko šventulėlis, atsiliepęs gundymams. Keisčiausia, kad skirsnis "Kaip valdė diktatorių" prikimstas jau seniai pamirštų pasakačių, tačiau nuosakus, švelnūtelis. Jis net ir šandieną jaučiasi laimingas, kad S. Smetonienė jį kaikada pagyrė.

Teisininkas A. Jakobas, pakviestas komisijon nužudyto raudonarmėčio. Butajevio bylai tirti, meta aštrų kaltinimą Lietuvos respublikai pačioje atsiminimų pabaigoje.

Pagal 1939 metų spalio 10 d. sutartį Vilnius ir Vilniaus sritis buvo perduoti Lietuvai. Kartu buvo sudaryta savitarpio pagalbos sutartis. Netrukus buvo sudaryta tarpinyninė komisija, kad ji paruoštų papildomo susitarimo su Tarybų Sąjunga projektą apie tarybinių bazių jurisdikciją Lietuvoje. Pirmajame šios komisijos posėdyje dalyvavo ir aš. Bet greit pamatiau, kad komisijos nariai, ypač kairiškiai, turi tendenciją ne plėsti pagrindinę sutarties dvasią, bet kuo labiau suvienkinti jos reikšmę. Politinė komisija ir karinė žvalgyba tebedidžiojo kitaip galvojančius žmones. Be to, jie pradėjo uolai sekti tarybines bazes ir atskirus tarybinius kariškius, griebsi aiškiai provokacinių veiksmų, orientuodamiesi į Vakarų kaimynę — Hitlerinę Vokietiją.

1940 metų gegužės pabaigoje Lietuvos vyriausybė gavo Tarybines vyriausybės pareikšimą apie Lietuvos vyriausybinių organų globojamų asmenų provokacinius veiksmus. Šiame pareikšime buvo nurodyti tarybinių kariškių pagrobimo aktai ir tarybinių kariškių Butajevio nužudymas. Tarybinė vyriausybė pareikalavo, kad Lietuvos vyriausybė padarytų galą tokiems provokaciniams aktams ir tuoj pat pradėtų ieškoti dingusių tarybinių kariškių. Kartu Tarybinė vyriausybė pareikšė viltį, kad Lietuvos vyriausybė priims jos pasiūlymus ir nevers imtis kitų priemonių. Lietuvos vyriausybė naktį susirinko į skubų pasitarimą ir nutarė paskirti specialią komisiją šiais veiksmais nusikaltusiems asmenims išaiškinti. Specialios komisijos pirmininku buvo paskirtas Vilniaus apygardos teismo prokuroras Brazinskis, o nariais — aš ir pulkininkas leitenantas Korla.

Apie šį vyriausybės nutarimą man pranešė telefonu gegužės trisdešimtosios rytą ir paprašė ateiti į Užsienio reikalų ministeriją.

Užsienio reikalų ministerijoje mi-

VALAU FOTELIUS
IR IVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektrinis valymas. Sutaisau iširusius gaus ir pradėtinus kilimus.
P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE 3-4912.

International Driving School WALDI
Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2-2100
Skiyrius: 859 COLLEGE ST. Tel. LE 2-5461
Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

VALAU FOTELIUS
IR IVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektrinis valymas. Sutaisau iširusius gaus ir pradėtinus kilimus.
P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE 3-4912.

International Driving School WALDI
Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2-2100
Skiyrius: 859 COLLEGE ST. Tel. LE 2-5461
Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

Nužudytas lietuvių veikėjas

Venecuelos ir viso laisvojo pasaulio lietuvių sukrėtė žinia apie Zigmą Domeiką, nužudymą Karakaso mieste Sears Roebuck imonės kieme. Pas jį prisistatė vienas buvusių imonės darbininkų ir prašė išduoti geresnį pažymėjimą, kad galėtų gauti darbą kitur. Z. Domeika buvo sandėlių vedėju ir, matyt, pažymėjimą buvo išdavęs nuo savęs, nes imonė jį neišdavė. Šį kartą jis atsiskė išduoti geresnį pažymėjimą. Tas venecuelietis darbininkas smogė jam peiliu į kaklą. Nuo to žaizdos Z. Domeika mirė. Jo mirtį ypač apgali Karakaso lietuvių, kurių apylinkė jis pirmininkavo išstius 6 metus. Nuo 1962 m. ligi š.m. rugpjūčio vidurio jis buvo ir Venecuelos Liet. Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas. 1963 m. jis dalyvavo PLB seime Toronte.

Zigmą Domeiką buvo gimęs Rygoje 1907 m. balandžio 12 d. Lietuvoj jūrininkas, mokėsis jūrininkų mokykloje Kaune ir Turku mieste, Suomijoje; pirmasis gavęs Lietuvos susisiekimo ministerijos pripažintą prekybinio laivyno tolimosios laivininkystės kapitono diplomą; Lietuvos prekybinio laivyno laivo kapitonas. Vėliau buvo Lietuvos Lloyd'o jūrininkų laivų inspektorius ir Kauno uosto viršininkas. Po karo Vokietijoje dirbo UNRRA, o 1947 m. emigravo Venecuelon, kur pradžioje buvo Shell Oil Co. laivuose kapitonu, o 1950 m. perėjo į Sears Roebuck b-vės tarnybą Karakaso imonėje.

Palaidotas Karakas kapinėse rugsėjo 7 d. Liko žmona Bronis-

lava, sūnus Jūragis ir posūnis Šliogeris; abu su šeimom.

Slaptos varžybos...

(Atkelta iš 1 psl.)
gotos priimti tam tikrą skaičių bedarbių, nežiūrint ar jie ten reikalingi, ar ne. Patys sovietų ekonomistai oficialiuose leidiniuose pripažįsta, kad per daug darbininkų yra Maskvoje, Leningrade, Odesoje, Lietuvos, Gudijos, Moldavijos ir Vidurio Azijos miestuose. Tiesa, trūksta darbininkų Sibire, bet ten mažai kas nori važiuoti, nežiūrint siluolų geresnių atlyginimų.

Visa tai verčia sovietų vadus įsiekoti sprendimų. Ligi šiol viskas buvo sprendžiama prievarta, kuri, deja, tinka tik kalėjimui. Normaliam žmonių gyvenimui tvarkyti reikia išminties ir laisvės. Zd.

EXPRESS

MAISTO SIUNTINIAI

LIETUVA

Geriausios Amerikos maisto gaminiai

GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

PILNAI GARANTUOTA

ZEMIAUSIOS KAINOS

20 sv. kvietinių miltų	\$14.90
40 sv. kvietinių miltų	\$22.80
20 sv. cukraus	\$17.70
20 sv. ryžių	\$17.70
20 sv. taukų	\$25.80
10 sv. rūkytų lašinių	\$21.60

Type 411 \$36.75

1 sv. degintos kavos, 1 sv. kakavos, 1 sv. šokolado, 2 sv. aliejaus, 2 sv. cukraus, 2 sv. ryžių, 1 sv. sūrio, 2 sv. rūk. bekono, 2 sv. rūk. kumpio, 2 sv. džiov. įvairių vaisių

Household gift \$43.50

20 sv. kviet. miltų, 5 sv. įvairių džiov. vaisių, 5 sv. makaronų, 5 sv. ryžių, 3 sv. taukų, 2 sv. margarino, 1 sv. kakavos, 1 sv. deg. kavos, 1 sv. pieno miltelių.

Visos kainos yra JAV doleriais. Prašykite nemokamą katalogą, kuriuose rasite dar didesni pasirinkimą standartinių siuntinių ir šimtus įvairių maisto gaminių.

P pinigų siuntimas į Lietuvą pilnai garantuotas

PRISTATOMA PER 2 SAVAITES.

Jokių atskaitymų, pasirašyti pakvitavimai.

9 rubliai už \$ 10.00

Mokestis: iki \$30.00 — \$2.75

Virš \$30.00 — 10%

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd St.

New York, N. Y. 10010, USA

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

AKIŲ ATSKAITYMŲ

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išstia akis nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevalgumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

AKIŲ ATSKAITYMŲ

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE 1-4251; namų CL 9-8029.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Seštdieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečdieniais uždaryta.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE (prie Geoffrey St.)

TEL. LE 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS

Tel. LE 7-2815

A. CIZIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSLOWNE AVE., TORONTO

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pagaudojantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOJAMAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9-11 v. ryto; 6-8 v. vakaro.

ŠYPSENOS

Pigus tunelis
Išgirdęs, kad po Angliją ir Prancūziją jungiančių kanalų bus kasamas tunelis, istaigon prisistatė pakistaniečiai su sūnum.
— Mudu iškaskim tą tunelį labai pigiai, — tarė senis. — Mes iškaskim už 200 rupijų.
Biuro vadovas susidomėjo.
— Kaip gi jūs kasite?
— O gi vienas pradėsime iš vieno galo, o kitas iš kito.
— Tai ar manai, kad jūs pataikysite tiesiai ir vidury kasdami susitiksietė?
— Jeigu nepataikysim, tai jūs tik laimėsite, — atsakė pakistaniečiai. — Už tą patį pinigą turėsite du tunelius.

Abu labu tokiu

Prancūzų politikas Charles Tal-

leyrand (1754 — 1838) viena koja

šlubavo. Jis susidraugavo su El-

zbieta Tiškevičiene, našle buvusio

Biržų valdovo Jurgio Tiškevi-

čiaus, kuri viena akimi nematė.

Sutikusi jį, Tiškevičienė nuoširdžiai paklausė:

Parinko Pr. Al.

— Kaip jums sekasi?
— Taip, kaip ir poniai...
Susilaiko nuo rūkymo
— Na ir ką, nepasiūlysi man cigaretes?
— Negaliu. Mečiau rūkyti. Kasmet vasario mėnesį susilaikau nuo rūkymo. Noriu apvalyti plaučius.
— O kodėl būtinai vasario?
— Mat, tas mėnuo traukiausias...
— Priestaruojanti žinia

Vienos firmos darbininkams

skirtame laikraštyje pasirodė to-

ki žinia:

Dvi didelės batų gaminimo fir-

mos išsuntė savo agentus į Kon-

gą, kad surastų naujas batų par-

davimo rinkas. Pirmas agentas,

išbuvęs Konge porą savaitių, at-

suntė savo firmai telegramą:

"Biznis neįmanomas. Niekas čia

nenėšioja batų". Antrasis, Konge

išbuvęs tiek pat laiko, pradėkite

siųsti batus. Bizniui vieta puiki.

Niekas čia dar neturi batų!"

Parinko Pr. Al.

D R A U D I M A I
233 - 3323 a r b a
RO 6-0811

P. BARAUSKO AGENTŪRA

Naujas adresas: 38 CEDARCREST DRIVE,

Islington (kampas Dundas ir Royal York)

W. A. LENCKI,

B.A., LL.B.

Teisininkas -

advokatas,

notaras

100 ADELAIDE ST. W., Room 107

TELEFONAS EM 6-4182

Toronto

LIETUVIO ADVOKATO

ISTAIGA —

NEIMAN,

BISSETT &

SEGUIN

Advokatai - Notarai

35 HAYDEN ST., TORONTO

(arti Bloor ir Yonge gatvių)

Tel. įstaigos: WA 4-9501

Tel. namų: BE 3-0978

George BEN, B.A.

Advokatas

notaras

1134 DUNDAS ST. W., Toronto 3

Telefonas LE 4-8431

STANLEY WM. FROLICK, B.A.

advokatas

notaras

80 RICHMOND ST. WEST

Telefonas 362-2585

Įstaigoje kalbama ir lietuviškai

NOTARAS

A. LIUDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, L.D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo

pirkimo-pardavimo dokumentų su-

darymas, mirtgėdai, sutartys, tes-

tamentai ir kiti teisiniai reikalai.

408 Roncesvalles Avenue - Toronto.

Margio vaistinės namų II aukšte.

(šėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.

r. iki 1 v. p.p. išskyrus trečdiede-

nus ir sekmadienius. Antradien-

is ir penktadieniai nuo 6-8 v.v.

Įstaigos tel. LE 7-1708;

Namų — CR 9-6166

V. STOCKUS

LE 5-4183

WEST TORONTO BODY

WORKS — 27 EDWIN AVE.

Įvažiuojamas iš kiemo.

Atlieka visus viršutinius

autovežinių taisymo darbus.

Taip pat — mechaninis taisymas.

Dr. P. VYTĖ

DANTŲ GYDYTOJAS

24 Calvington Dr., Downsview.

(prie Keele į šiaurę nuo Wilson Ave.)

Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 633-1167

24 val. pat. RO 4-6613

Darbo val. RO 4-6131

Namų RO 4-7132

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIU

IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIU

IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

APDRAUDA

GYVYBES • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ • VAGYSTŲ • VERSLO • LIGOS • BONDŲ • GYDYTOJŲ VIZITAI • OPERACIJOS • VAIKAMS MOKSLUI TAUPYMAS • MENESINIS PAJAMOS IR T.T.

BALIO MASKELIŪNO AGENTŪRA

MEMBER LVA Namų tel.: 277-0814 (13 METŲ PATIRTIS)

7 Superior Ave., Room 206A, Toronto 14, Ont. Tel. 251-4864

KELIONIŲ BIURAS

FOUR SEASONS TRAVEL
323 LAKESHORE RD. EAST, Port Credit

V. BAČENAS Visais kelionių reikalais, visame pasaulyje maloniai Jums patarnaus.

Tel. CR 8-7261 • Namų LE 6-4681

KELIONIŲ BIURAS

kelionėms po visą pasaulį.

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

697 Bay Street, Toronto 2. Tel. EM 6-9488

IVAIRIUS SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

IVAIRIOS SUDETIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRASOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17% svorų svorio.
- Turime pardavinėti įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirašiusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT., CANADA

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALUŽA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipaž

TORONTO

Sv. Jono Kr. par. žinios

Prisikėlimo par. žinios

— Parapijos choro repeticijos po vasaros atostogų pertraukos pradėdamos šį sekmadienį po 11 val. pamaldų parapijos salėje. Dėkoma visiems choristams, kurie aktyviai įsijungia į parapijos chorą, ir prašome įsijungti naujus. Choro vadovauja muz. St. Galievičius.

— Praėjusį sekmadienį per visas pamaldas buvo išdalytas Ontarijo vyskupo ganytojinis laiškas, kuriame supažindinama su Vatikano santarpių klausimais ir keliamos Ontarijo provincijoje iškilančios katalikų problemos, ypač susijusios su mokyklomis.

— Parapijos kunigai šią savaitę lanko Kingsdale rajoną, prieš tai susitarę telefonu su šeiminiais.

— Gili užuojauta a.a. Jono Januševičiaus dukroms, mirus jų tėveliui.

— Nuo praėjusio sekmadienio įvestos 12 val. sekmadienio pamaldos.

— Šią savaitę Sv. Jono lietuvių kapinėse išliejami antkapiai pamatai.

— Spalio 3 d., sekmadienį, Toronto parodos aikštėje įvyks Govojo Rožinio iškilmės, į kurias susirenka tūkstantinės katalikų minios.

— Šį penktadienį, 9 v.r., gedulingos pamaldos už a.a. Leoną Čuplinską, velionies 7 mirties metinių progą.

A.a. Jonas Januševičius-Janus, 60 m. amžiaus, mirė rugsėjo 16 d., ketvirtadienį, Wellesley ligoninėje Toronto. Į Kanadą iš Lietuvos atvyko prieš 36 metus. Velionis turėjo gražų tabako ūkį prie Simcoe. Buvo jautrus lietuviškuose reikaluose, kantrus porą metų užsitęsusių ligos metu. Jo žmona, prieš 14 mėnesių mirusi, nors buvo slovakė, puikiai kalbėjo lietuviškai, lygiai kaip ir abi dukros, kurių viena yra baigusi Sv. Mykolo kolegiją Toronto, o antroji — mokosi Ryerson institute. Velionis po iškilmingų pamaldų prisikėlimo par. bažnyčioje, palaidotas Toronto lietuvių kapinėse. Į laidotuves buvo atvykęs kun. dr. J. Gutauskas iš Delhi, o taip pat Simcoe par. kanaidietis klebonas. Šeimos sklype lietuvių kapinėse velionies pastangomis pastatytas gražus antkapis.

Seimų šventės. — Antanas ir Aleksandra Vadakojai, gyvenę Rexdale, Toronto priemiesty, rugsėjo 18 d. paminėjo savo 25 metų vedybinę sukaktį, kurią suruošė jų dukra Danguolė ir šeimos bičiuliai.

Gražus bičiulių būrys buvo susirinkęs Prano ir Aldonos Kvedarų bute pasveikinti Prano jo vardinę progą.

L. Gudžauskai naujajame savo name, Cameon Cres., rugs. 18 d. turėjo per 50 svečių, daugumoje ankstyvesnės imigracijos tautiečių.

E. ir J. Jurkevičiai naujajame savo name surengė jaukų priėmimą savo bičiuliams.

E. K. Bičiūnas atidarė nuosavą maisto ir pieno gaminių krautuvę 2471 Lakeshore Blvd., Mimico Plaza.

— Giliai užjaučiame dukras Edną ir Genę, mirus jų tėveliui a.a. Jonui Janui-Janušauskui. Reiškiamė nuosirdžiai užuojautą A. Skrebūnui ir jo šeimai, Lietuvoje mirus jų tėveliui. Taip pat nuosirdžiai užjaučiame E. Kvedariene, Lietuvoje mirus jos mamytėi a.a. E. Seveikienei.

— Sulaukus sidabrinio vedybinių jubilėjaus, Joną ir Elena Bukščiūsiu nuosirdžiai sveikiname ir linkime dar daug laimingų metų.

— Pr. sekmad., 10 val. mokslo metus pradėjusiems šeštad. mokyklos mokiniams buvo atlaikyti Mišios ir visi mokiniai bei auklėtojai T. klebono buvo pasveikinti.

— Pradėdami naujo sezono veiklą, šį sekmad., 10 v.r. skautai organizuoti dalyvauja Mišiose. Pr. sekmad. vyr. skautų suvažiavimo dalyvės 10 val. Mišias aukojo už mirusius vyr. skautes ir visos jose dalyvavo.

— Šį šeštad., 8.30 v.r., A. P. Poškų užrašytos Mišios už a.a. Mickevičių šeimos mirusius; 9 v. r. — A. Vaičiūnienės užrašytos Mišios už a.a. Florijoną Vaičiūną jo II mirties metinių progą.

— Nuo šio sekmad. pradėdamos laikyti velyvosios 11.30 val. Mišios parapijos salėje.

— Nuo pr. sekm. po 10 ir 11 val. vėl reguliariai veikia par. biblioteka. Ji yra šalia vargonų. Kurie gali, kviečiami bibliotekai paaukoti knygų.

— Suagusių choro repeticija — šį ketvirtad., 7.30 v.r., muzikos studijoje. Kviečiami ir nauji choristai. Vaikučiai giedos bažnyčioje ir pasirodys naujam pasirodymui scenoje.

— Jaunimo choro repeticija — šį penktad., 6.30 v.r., muzikos studijoje. Kviečiami ir nauji choristai. Vaikučiai giedos bažnyčioje ir pasirodys naujam pasirodymui scenoje.

— Jaunimo sekmad. šokiai pradėdami šį sekmad., 7.30 val. v. muz. studijoje.

— Kalėdojimas-metinis šeimų lankymas šią savaitę atliekamas iš anksto susitarus. Kitą savaitę, pradedant rugs. 27 d., lankomas Scarborough ir miesto centre Ossington bei Concord gatvės.

— Par. namų statyba eina pirmyn. Parapijiečiai, kurie iki šiol statybai savo duoklės dar nepaaukėjo, prašomi tai dabar padaryti. Visai neaukoję ar labai mažai aukoję šį rudenį dar kartą bus apklankyti specialaus komiteto ir paprašyti prie statybos prisidėti.

— T. pranciškonų stovyklavietė jaunimui N. Wasagoje plečiamas. Be naujos ligoninės ir 4 mažų barakelių, kurie pastatyti šį pavasarį, šį rudenį norima pastatyti dar 4 barakelius. Be to, planuojama didžiąją pastogę, užkalus sienas ir įdėjus langus bei duris, paversti sale. Šį šeštad. norėtume sulaukti didelės tautos. Visi, kurių vaikai naudojami stovyklavietė, yra prašomi prisidėti darbu ir aukomis. Praėjusią vasarą T. pranciškonų stovyklavietė pasinaudojo 500 vaikų.

DAIL. J. PAUTIEŅIAUS MENO DARBŲ PARODA

atidaroma šį šeštadienį,
rugsėjo 25, 4 val. po pietų.
Ją galima bus aplankyti ir sekmadienį,
rugsėjo 26 d., nuo 10 val. ryto iki 7 val. vak.
Sv. Jono Kr. parapijos mažojoje salėje
virš "Tėv. Žiburių" redakcijos

KANADOS LENKŲ KONGRESAS RENGIA GARSAUS LENKŲ PIANO VIRTUOZO MALCUZYNSKI KONCERTĄ

MASSEY HALL

Pirmadienį, rugsėjo 27 d., 8.30 v.v.

Bilietai jau parduavinėjami. Kainos \$4 — \$3 — \$2.

Malcuzyński taip pat koncertuos Hamiltono rugs. 28 d.
Westdale Collegiate ir Sudbury rugsėjo 30 d.

KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyrė narių susirinkimą įvykį šį sekmadienį, rugsėjo 26 d., tuoj po Sumos muzikos studijoje. Programoje — Stepo Kairio paskaita "Žvilgsnis į smulką". Narės ir viešnios, palisėjusios per vasaros atostogas, kviečiamos dalyvauti; pasidalinsime patirtais išpučiais, nusistatysime veiklos planus ir pasivašinsime kavute. Laukiame. Valdya

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto skyrius rengia tradicinį metinį balio spalio 30 d. Saeway Towers Motor Hotel "Carlton" salėje.

Nuo gaisro nukentėjus "T2" prenumeratorių apgailestauja negalintis išsimokėti šiemet prenumeratos. Jei kas galėtų šiuo atveju padėti, maloniai prašome pranešti "T2" administracijai.

Į Kanados lietuvių jaunimo kongresą Toronto rengiasi atvykti jaunimo grupės iš Los Angeles, Bostono ir kitų miestų.

Torontiečiai kviečiami dalyvauti žygyje į Jungt. Tautos Nijorkę lapkričio 13 dieną. KLB Toronto apyl. valdybos pirm. Aug. Kuolas tuo reikalauja kviečia pasitarimą šį ketvirtadienį, rugsėjo 23 d., 8 v.v., salėje virš "T2" redakcijos. Į pasitarimą kviečiami organizacijų atstovai, visuomenės veikėjai, jaunimo atstovai ir visi tautiečiai, besidomį šia nauja iniciatyva už okupuotos Lietuvos laisvę. Kvietimai ir pasitarimą nebus siunčiami. Šis pranešimas yra kartu ir kvietimas.

Šeštadieninė mokykla praėjusį šeštadienį pradėjo mokslo metus naujoje vietoje — Sv. Cecilijos mokyklos patalpose, kur yra pakankamai klasių visiems lietuvių mokyklos skyriams. Į pirmuosius skyrius jau įregistruoti 86 nauji mokiniai. Tėvai, kurie dar neatėmė savo vaikų mokyklon, prašomi nedelsi. Kiekvienas vėlinis mokinys kliudo normalų mokyklos darbą ir yra nenaudingas pačiam mokiniui, nes atsilieka nuo kitų.

ALFONSUI SKREBŪNUI ir šeimai,
jo tėveliui Lietuvoje mirus,
užuojautą reiškia —

I. M. Kudzmavičiai

A + A
PRANUI DAILIDEI mirus,

jo žmoną ONĄ ŽILINSKAITE - DAILIDIENE
giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

P. Radzevičiūtė M. Kovelienė
M. Vilčiauskaitė E. Katchienė

PADEKA

Didžiausia padėka kun. klebonui P. Ažubaliui už rūpestingumą mūsų motinos ELENOS LAURINAVIČIENES ligoje ir laidotuose. Nuosirdžiai dėkome visiems draugams, bičiuliams bei pažįstamiems už velionės lankymą ligos metu, už jos intenciją užrašytas Mišias, gėles, asmenines ir spaudoje pareikštas užuojautas, už gausų dalyvavimą laidotuose.

Jūsų nuosirdumas liks mums niekad nepamirštas.

M. ir S. Putrimai
B. ir E. Astrauskai
M. ir Z. Laurinavičiai
V. ir S. Laurinavičiai

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju: kun. klebonui P. Ažubaliui už paminklo pašventinimą š. m. rugsėjo 5 d., svečiams iš Montrealio, Wellando bei visiems ta proga atsilankiusiems į kapines ir mūsų namus, pagerbti velionies — mano vyro.

Elzė Akstinienė

Z. Orentienės lietuviškojo klasikinio

BALETO STUDIJOJE

darbas pradėdamos rugsėjo 20 d.
naujose patalpose — Boris Volkoff
School of the Dance, 734 Yonge St.

Norintieji šią studiją lankyti prašomi registruotis kiekvieną pirmadienį pradedant rugsėjo 20 diena nuo 5 iki 6 val. vak.
Informacijos tel. RO 2-0935 nuo 10 v. ryto iki 3 v.p. Vakare nuo 8-11 v.

Dail. J. Pautienius kūrinių parodą rengia KLK Moterų Dr-jos Sv. Jono Kr. parapijos skyrius salėje virš "Tėv. Žiburių" redakcijos. Ji atidaroma šį šeštadienį, rugsėjo 25 d., 4 val. po pietų, o sekmadienį paroda bus atidaryta nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Dail. Juozas Pautienius savo darbų parodą Toronto turėjo bene prieš 7 metus. Tada turėjo gražų pasisekimą. Siemet dailininkas ilgesni laiką viešėjo Kalifornijoje. Tad šioje parodoje be Wasagos, Maine ir Connecticut valstybių gamtovaizdžių bus galima pamatyti ir ano krašto vaizdų.

Gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas su ponia šį sekmadienį, rugsėjo 26 d., dalyvavo žvūsių už Lietuvą minėjime Ročesteryje. Ten jis pakviestas pagrindiniu kalbėtoju. Minėjimą rengia vietinė Bendruomenės apylinkė.

Toronto ateitininkai moksleiviai nuosirdžiai dėkoja Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdybai už auką vasaros stovyklai — \$15. Ateitininkų stovykloje buvo 162 jaunuoliai, — Džiugu, kad Bendruomenė mus prisiminė ir padėjo šią stovyklą suruošti.

Vadovai
Poetas ir redaktorius Bernardas Brazdžionis su ponia atostogų proga lankėsi Toronto. Čia gyvena ponios sesuo p. Stanionienė. Poetas aplankė visą eilę savo bičiulių ir lietuvių įstaigų. "T. Žiburiuose" jis domėjosi liedyklos darbais, o šeštad. mokykloje — vyr. skyrių mokiniams. Ten jis aplankė vieną klasę ir buvo pristatytas ne tik kaip B. Brazdžionis, bet ir kaip Vyta Nemunėlis — vaiku poezijos kūrėjas. Svečias atvyko iš Los Angeles, kur jis redaguoja žurnalą "Lietuvių Dienos". Kadangi moka ir lotinų pininko darbą, tai pats ir tekstą surenka bei sulaužo.

Imigracijos ministeris J. R. Nicholson, kviečiamas tautinių grupių laikraščiu draugijos, atvyksta šią savaitę į Torontą. Jam rengiamas iškilmingas priėmimas King Edward viešbutyje šį šeštadienį, rugsėjo 25 d., 12.30 val. Ta proga ministeriui bus įteiktas memorandumas, išreiškiantis tautinių grupių pagarbą ir imigracijos tvarkymą. Taipgi numatytas tuo klausimu diskusijos. Priėmimo dalyvauja kviečiami laikraščių atstovai. Tautinių grupių laikraščiu draugijai Toronto šiuo metu pirmininkauja dr. J. Kirschbaum, slovakas.

Sol. Lilija Sukytė dalyvavo naujosios miesto rotušės atidarymo programoje rugsėjo 14 d., antradienį vakare. Ji su kitu solistu puikiai atstovavo vietos operai. Policijos žiniomis, tą vakarą dalyvavo apie 30.000 asmenų. Visa programa buvo atlikta scenoje, įrengtoje po atviru dangum prie rotušės. Klausytojų tarpe buvo nemaža ir lietuvių. Ta proga buvo galima apžiūrėti naują pastatą, kurio architektas yra suomis V. Revell. Tai labai originalus, modernus pastatas, kuriuo domisi net ir užsienis.

Sol. L. Sukytė yra pakviesta dainuoti G. Puccini operoje "La Boheme" spalio 2 d., 2 val. p.p. O'Keefe Centre; dainuos pagrindinę Mimi rolę.

Sol. J. Liustikaitė praleidžia atostogas Europoje aplankydamas didesnes lietuvių kolonijas. Rugsėjo 11 d. Mančesterio ir apylinkės lietuvių turėjo progos išgirsti solistės koncertą, kuriame išpildė lietuvių kompozitorių dainas ir arijas iš operos. Panašius koncertus solistė jau turėjo Londone ir V. Vokietijoje. Koncertai lietuvių tarpe turi didelį pasisekimą. A. K.

STARLITE Driving School

Vokiška vairavimo mokykla
ved. Rudy Wolfinger
330 Queen St. W. Tel. EM 6-2957
Parengiamie egzaminams įvairiomis kalbomis.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Telef. WA 2-7981.
Namų telefonas AM 1-0537.

City Driving School

OFFICIALIAI PRIPAZINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiesiems laikiną leidimą. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartine automatinėmis mašinomis.
572 BLOOR ST. W. (prie Bathurst)
TEL. LE 2-3656



Naujosios Toronto rotušės aikštė, papuošta baseino vandenyje atsispindinčiais lankais

Nuotr. M. Pranevičius

Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras", vadovaujama V. Turutės, dalyvavo tautinių grupių spektaklyje, kuris buvo surengtas rugsėjo 17 d. vakare. Tai buvo da-

lis naujosios rotušės atidarymo iškilmių. Žiūrovų buvo labai daug. Spauda ypač gražiai atsiliepė apie pabaltiečių tautinius drabužius.

MONTREALQUE

Aušros Vartų par. žinios Sv. Kazimiero par. žinios
1465 rue de Seve, Montreal 20, P. Q. 3426 Parthenais St. Montreal 24, Que.

— Aukų bažnyčios fondai: — P. Rudinskas, A. V. Gražiai, M. Rudytė, P. Vitas, J. Kardešis, M. Smiltienė, M. Rugienienė, J. Sveikauskas, P. Styra, J. Gatautis, O. Naikelienė, V. Mileris, E. V. Kerbeliai; \$20 — J. Kibirkštis; \$50 — N. N.

— Parapijos choras — suaugusių ir jaunimo — savo darbą nu-mato pradėti pirmąjį spalio sekmadienį.

— J. ir L. Kazenevičiai atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį, dalyvaujant gausiam būriui bičiulių bei pažįstamų. Geriausi linkėjimai!

— Rugsėjo 4 d. palaidotas Stasys Matusevičius, gyvenęs Verdune. Žmonai ir giminėms reiškiamė nuosirdžiai užuojautą.

— Pakrikštyti: S. ir G. Geležiūnų sūnus Romo Jono — Aleksandro vardais.

— Vienas rašytojas rašė: devintasis palaiminimas yra sekan-tis: palaiminti, kurie gyvena arčiau savo parapijos; palaiminti ir tie, kurie toliau gyvena nuo pa-rapijos, bet daugiausia palaiminti tie, kurie myli savo bažnyčią, ją lankydami ir su ja gyvendami. Dieve duok, kad mūsų kolonijoje šie žodžiai būtų supraciti. Bt.

Aušros Vartų parapijos klebonas Tėvas K. Pečkys įteikė "Baltijos" stovyklai \$250 čekį. Kiek anksčiau jis parėmė stovyklą \$100 palapinių platformoms įsigyti, indais valgyklai ir leido ne-mokamai naudotis sale Skautaro-mos baldui. Praeitą pavasarį Tė-vai įėjusiai Montrealyje stovyklos statybą parėmė \$500. Stovyklos komitetas yra didžiai dėkingas klebonui T. Pečkui ir Tėvams įėjusiai už jų didelį palankumą ir teikiama paramą stovyklos or-ganizavimui.

"Baltijos" stovyklavietė — vienas spontaniškiausių koloni-jos projektų — žadama rudenį plėsti toliau. Prisimenant stovyk-lavietės valdybos š.m. kovo 20 d. montrealiečiams išsiuntintą atsisakymą prašant paramos. Vi-suomenė atsiliepė duosniai — didesnė dalis reikalingų lėšų bu-vo greitai surinkta. Taipumo dė-lei organizatoriai žadėjo statybą vykdyti visą šį kartą, bet pavas-ri skubotai buvo suremtas tik pa-grindinis pastatas. Reikia džiaug-tis, kad entuziazmas nesumažėjo ir dabar jau girdėti balsų, kad pastatas permažas — vargiai tal-pins 200 žmonių — kad reikia peržiūrėti tolimesnę stovyklos statybą ir t.t. Pamirštama, kad pastatas pareikalavo didesnės dalies pramatytų lėšų, ir nesvarsto-ma, ar iš viso prasminga kisti i laukinį mišką didesnes sumas. O, rodos, būtų ne tik įdomu, bet ir reikalinga tai pasvarstyti. Ar pavasarį visuomenės pritarimo buvo susilaukta ne vien tik dėlto, kad užsimojimai buvo kuklūs ir atrodė patenkina būtiniausias kolonijos reikalus? -v-

"Baltijos" stovyklavietės komi-tetas kviečia montrealiečius lie-tuvius ateiti į talką stovyklavietės išvilymui. Talka organizuojama šeštadienį, rugsėjo 25 d. Iš Mont-

— Seštadieninė mokykla pra-dėdė naujus mokslo metus spalio 2 d. tose pat patalpose kaip ir praėjusiais metais. Visi tėvai prašomi leisti savo jaunimą į šią mokyklą. Kvebeko valdžia duoda nemokamai ne tik patalpas, bet apmoka ir mokytojus. Ji nori, kad kiekvienos tautybės jauni-mas, be anglų ir prancūzų, gerai mokėtų ir savo gimtąją kalbą. Tėvams nereikia mokėti už moks-lą.

— Rugsėjo 12 d. p. Juodkojo žiemos sporto vietovėje įvyko šeštadieninių mokyklų išvyka. Kun. J. Gaudė atlaikė pamaldas. Oras buvo nuostabi gražus ir šiltas. Suvažiovo tėvai su jauni-mu; buvo apie 36 automobiliai. Jaunimas turėjo daug visokių sporto varžybų, kurias sumaniai pravedė vyr. leitenantas R. Navienas. Laimėjusiems išdalino dovanos, kurias padovanojo L. Gureckas, Keating Fordo atsto-vas. Geriausiai pasirodė sporte ir laimėjo pirmą vietą — Jonė Vaitkutyte. Ji gavo pereinamąją taure.

Bažnyčios ir klebonijos lan-gu bei durų dažymui aukėjo: L. Tyleniai \$50; Ant. Gražys \$50; A. Gečius \$13; Kiniauskai \$15; po \$10: J. Paznokaičiai, M. Gruckū-nienė, Sakinskienė; po \$9: Tamu-tis ir Mikėnai; Alb. Dasys \$5. Ačiū visiems! Dažymas jau pra-dėdamos ir kainuos \$850. Bažny-čios ir klebonijos visos medinės dalys aplink stogą bus apdengtos asbestu; tada niekad nebereikės dažyti ir per 15 metų susitaupys apie \$8000. Darbas bus pradėtas spalio pradžioje ir kainuos \$1800.

— Rugsėjo 25 d. rengiasi pri-minti Moterystės sakramentą Irena Mitchell su Philip Griffith.

— Rugsėjo 19 d. jaunimo klubo atstovai turėjo pasitarimą dėl tolimesnės žiemos sezono veiklos.

— Parapijiečių lankymas-kalė-dojimas pradėdamos sekančią sa-vaite, t.y. rugsėjo 27 d. Bus lan-komi gyvena St. Leonard ir Mont-real-North ir Pointe-aux Trem-bles.

— Nuo rugsėjo 19 d., sekma-dienio, bus laikomos Mišios 5 val. vakare.

— Spalio 2 d. bus grybų vaka-rinė. Parapijiečiai prašomi pa-aukoti grybų, loterijai fantų ir pyragėlių. J. G.

realio išvykstama 7 val. ryto. Su savim pasiimti kirvius, pirštines, pjūklus. Didesniems me-džiams pjauti bus motorinis pjū-klas. Stovyklavietės išvalymas ap-naikinti vabzdžius, sumažinti drėgmę, palengvinti takų tvar-kymą, statybai vietų paruošimą ir t.t. Nutraukime šį šeštadienį savo įprastus darbus ir paskirki-mė j šiam svarbiam bendruome-niniam reikalui. Jeigu kas nori stovyklos valymą paremti ne dar-bu, o pinigine auka, būsiame už ją labai dėkingi. Kviečiame skirti vietoj vienos darbo dienos \$10, o kam persunko — pagal išgales. Trūkstant lėšų, stovyklavietės komitetas negali jų skirti miško valymo darbam.

Pr. R.

Pranešu, kad nuo š. m. spalio 1 d. vėl bus galima siųsti į Pabaltijo valstybes ir Sovietų S-gą vienos rūšies bei įvairios sudėties maisto siuntinius iki 40 svarų iš Dani-jos. Naujus maisto katalogus bus galima gauti nuo šio mėnesio 28 dienos.

BALTIC EXPORTING CO.
849 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
Tel. LE 1-3098

REIKALINGAS PARDAVEJAS ne-pilnai tarnybai (galimybės tapti part-neriu), sugebas parduoti cheminių gaminių laboratorijoms, valykloms (refinerijoms) ir universitetams Sarni-jos, Montrealio ir Toronto srityse. Teirautis: Polytronics Co., 582 Bathurst St., Toronto 4, Ont.

ORKESTRAS visokiems parengimams. Patyręs groti vestuvėse arba mažose parengimuose. Europietiška muzika. Telefonas 767-7084. A. ZAREMBA

Nebrangiai parduodama 50 akrų žė-mės; tinkama medžiojimui, su maža kabina, Muskoka apylinkėje prie visus metus pravažiuojamo kelio. Smulkesnių informacijų kreiptis: "Karl", c/o Tėviškos žiburiai, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

PARDUODAMI rezidenciniai sklypai po 10 akrų 35 mylios nuo Toronto; derlinga žemė ir miškas. Numatomas ežeras. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Skambinti J. Greičiūniui 112-895-2586. Adresas: 35 Lundy's Lane, Newmarket, Ont.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, Lenkiją, Sov. S-gą, Rytų ir V. Vokietiją, Veng-riją, Kiniją, Formozą ir kt. kraštus lengviausiai užsakysite per "TAURAS" Relief Parcel Service
ST. PRAKAPAS
Tel. 767-9088,
18 Brookside Ave.,
Toronto 9, Ont.
Maisto siuntiniai iš Danijos iki 44 sv. standartiniai ar pagal jūsų norą.
Maisto siuntiniai iš Danijos:
40 sv. kviet. miltų \$26.00 40 sv. ryžių \$31.00
40 sv. sviesto \$67.00 20 sv. lašinių \$40.00
40 sv. kiaul. taukų \$45.00 16 sv. bičių medaus \$32.00
Paskambinus atvažiuoju į namus, kur galite išsirinkti iš pavyzdžių me-džiagą ir kt. dalykus. Pristatymas per 4-5 savaites. Viskas apdrausta. Įvairios lietuviškos ilgo grojimo ploktelės. Pigiau nei kitur.

Senkydamis Toronto
nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn "The Times"
1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERZINSKAS
Užsakymai priimami ir paštu.

"LITAS" Adresas: 1465 De Seve Street
Montreal 20, Que., tel. 766-5827

4.5% už indėlius
4.0% už ein. s-tas
Mėnesinis palūkanų skaičiavimas.
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000.
7.6% už asmen. paskolas
6.5% už nekiln. turto pask.
Visos paskolos atviros.
Pigus paskolų draudimas iki \$10,000.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo die-nomis — nuo 10 iki 3 v. Savaitinių pirmadienį ir šeštadienį; vakarais — trečiade-niais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-2472; diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vaka-rails — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.